

ΛΙΖ ΤΡΑΣ

Εκανε πίσω με τις φοροελαφρύνσεις

Σε μια ταπεινωτική υποχώρηση στην αρχή της θητείας της οδηγήθηκε η πρωθυπουργός της Βρετανίας, Λίζ Τρας, καθώς αναγκάστηκε να κάνει στροφή 180 μοιρών και να πάρει πίσω τις μειώσεις φόρων στους πλουσιότερους πολίτες. Ανακοίνωσε ότι ανακαλεί το επίμαχο μέτρο, την κατάργηση του φορολογικού συντελεστή 45% για τα υψηλότερα εισοδήματα. **Σελ. 8**

ΚΡΙΣΤΙΝ ΛΑΓΚΑΡΝΤ

Διαδοχικές αυξήσεις επιτοκίων

Για αλληπάλληλες αυξήσεις επιτοκίων του ευρώ που θα αποφασιστούν στις επόμενες συνεδριάσεις της ΕΚΤ προέδρασε τις αγορές η πρόεδρος της τράπεζας, Κριστίν Λαγκάρντ. Πρόσθεσε πως «πρωταρχικός στόχος της τράπεζας δεν είναι να προκαλέσουμε ύφεση, αλλά να διασφαλίσουμε σταθερές τιμές. Αν δεν το κάνουμε, τότε η οικονομία θα πληγεί περισσότερο». **Σελ. 11**

ΑΠΟ ΤΗΝ GOOGLE

Υπηρεσίες Cloud στην Ελλάδα

Στην αύξηση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων θα συμβάλει η δημιουργία του Cloud Region της Google στην Ελλάδα. Όπως αναφέρει η γ. δ. της Google NA Ευρώπης Πένγκυ Αντωνάκου, το σχέδιο για τη δημιουργία Google Cloud Region στην Ελλάδα είναι αποτέλεσμα της διαρκώς αυξανόμενης ζήτησης για υπηρεσίες cloud που καταγράφεται και στη χώρα. **Σελ. 18**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

Η καρδιά της ΕΚΤ κτυπά στην Κύπρο

Το συνέδριο παρουσία της Κριστίν Λαγκάρντ και 19 Διοικητών Κεντρικών Τραπεζών προβάλλει τη χώρα διεθνώς

Σημαντική για την Κύπρο χαρακτηρίζεται η δεύτερη συνεχόμενη επίσκεψη της Προέδρου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας Κριστίν Λαγκάρντ μέσα στο 2022. Μαζί της και Διοικητές Τραπεζών από 19 χώρες της Ευρωζώνης στο πλαίσιο του διήμερου συνεδρίου της ΕΚΤ.

Πέρα από την προβολή της Κύπρου που είναι η πρώτη επίσκεψη των Διοικητών των Κεντρικών Τραπεζών, προκύπτουν και άλλες δύο αναγνώσεις. Από τη μία οι καλές σχέσεις της Προέδρου της ΕΚΤ με την Κύπρο και τον νυν διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου και από την άλλη, δίδεται ένα μήνυμα πως η ΕΚΤ παρακολουθεί στενά τα τραπεζικά δρώμενα της χώρας. Οι συνεδριάσεις θα λάβουν χώρα

στη Λεμεσό και θα συζητηθούν θέματα στρατηγικής και όχι νομισματικής πολιτικής. Σύμφωνα με πληροφορίες του Bloomberg, ο Αυστριακός κεντρικός τραπεζίτης και μέλος του Δ.Σ. της ΕΚΤ Ρόμπερτ Χόλτزمان δήλωσε ότι

θα τεθεί το θέμα της νομισματικής σύσφιξης. Εξάλλου, οι Financial Times μετέδωσαν ότι η συζήτηση για σμίκρυνση του ισολογισμού της ΕΚΤ θα αρχίσει κατά τη συνάντηση του Δ.Σ. στην Κύπρο. **Σελ. 3**

ΔΥΣΟΙΩΝΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

Κάτω από 1 δολάριο και το 2023 το ευρώ

Το ευρώ έχει σημειώσει διαδοχικές «βουτιές» από τις αρχές του έτους και κινείται σήμερα στο 0,97-0,98, με την ανάκαμψή του να φαίνεται πολύ δύσκολη. Οκτώ επενδυτικοί οίκοι τοποθετούν την ισοτιμία ευρώ-δολαρίου στο 0,96 - 0,87 στα τέλη του 2022, ενώ εκτιμούν πως θα παραμείνει κάτω από το «1» μέχρι το α' με β' τρίμηνο του 2023. **Σελ. 10**

ΡΩΣΙΑ

Θέλει παραγωγή άλλων 1.000 αεροσκαφών

Η αεροπορική βιομηχανία της Ρωσίας θα επιδιώξει να προχωρήσει, χωρίς την αρωγή της Δύσης, χρησιμοποιώντας εγχώρια κατασκευής ανταλλακτικά, για να παράγει 1.000 αεροσκάφη έως το 2030. Όπως ανακοίνωσε ο κρατικός όμιλος αεροναυπηγικής Rostec, στόχο έχει να θέσει τέλος στην εξάρτησή της από την αμερικανική Boeing και την ευρωπαϊκή Airbus. **Σελ. 11**

ΕΛΛΑΔΑ

Ερχεται συσκότιση στα καταστήματα

Σβηστά φώτα και επιγραφές τη νύχτα, αντικατάσταση των ψυγείων με λιγότερο ενεργοβόρα, ρύθμιση της θερμοκρασίας στα καταστήματα ώστε να μη χρειάζεται να κυκλοφορείς με κοντομάνικο ενώ έξω έχει παγωιά και εγκατάσταση φωτοβολταϊκών είναι τα μέτρα που εξετάζουν οι λιανεμπορικές επιχειρήσεις στην Ελλάδα για μείωση της κατανάλωσης. **Σελ. 14**

5 291296 000378

Προϋπολογισμός με ελαφρύνσεις 4,5 δισ. ευρώ στην Ελλάδα

Η ενεργειακή κρίση, η γεωπολιτική αστάθεια, η ύφεση στην Ευρώπη και οι εκλογές το πρώτο εξάμηνο του 2023 συνθέτουν ένα δύσκολο σκηνικό για την επιτεύξη των στόχων του προϋπολογισμού της επόμενης χρονιάς. Το προσχέδιο προβλέπει πρωτογενές πλεόνασμα 0,7% του ΑΕΠ, ρυθμό ανάπτυξης 2,1%, πληθωρισμό 3% και ανεργία κάτω από 11%. Μοχλός ανάκαμψης θα είναι οι επενδύσεις που προβλέπεται να πραγματοποιήσουν άλλα 16%, έναντι 10% φέτος, με τη βοήθεια του Ταμείου Ανάκαμψης. Ο προϋπολογισμός προβλέπει τα μέτρα 3,5 δισ. που ανακοινώθηκαν στη ΔΕΘ και 1 δισ. ευρώ για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης, για την οσία το ύψος των παρεμβάσεων πέρσι ξεπέρασε συνολικά τα 12 δισ. ευρώ. Στα 16,4 δισ. ευρώ ανήλθε το κόστος των μέτρων για την ενεργειακή και υγειονομική κρίση το 2022, με στόχο να στηριχθούν νοικοκυριά, επιχειρήσεις και φορείς του Δημοσίου. **Σελ. 14**

ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Σελ. 5

Πέφτει η αυλαία των σεισμικών ερευνών της ExxonMobil

Σε ελεύθερη πτώση είναι η μετοχή της δεύτερης μεγαλύτερης ελβετικής τράπεζας, Credit Suisse, καθώς οι επενδυτές ανησυχούν για την κεφαλαιακή επάρκεια και τη ρευστότητά της. Μέσα σε ένα μήνα καταγράφει απώλειες 25%. Τα τελευταία χρόνια η τράπεζα φέρεται να έχει εμπλακεί σε σειρά σκανδάλων απάτης, «ξεπλύματος» χρήματος και κακοδιαχείρισης. **Σελ. 24**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Το κλειδί βρίσκεται την αγορά εργασίας

Σε καθεστώς αυξημένων επιτοκίων οι δανειολήπτες στεγαστικής πίστης καλούνται να καταβάλουν μεγαλύτερες δόσεις αν θέλουν να διατηρήσουν την ιδιοκτησία της κατοικίας τους. Μεγαλύτερες πληρωμές έναντι των στεγαστικών δανείων σημαίνει μειωμένη αγοραστική δύναμη για τα νοικοκυριά. Αν συνυπολογιστεί το κόστος της ενέργειας και το ράλι στις τιμές βασικών προϊόντων το διαθέσιμο εισόδημα γίνεται ακόμα πιο περιορισμένο. Συνεπώς, τα νοικοκυριά αδυνατούν να διατηρήσουν το προηγούμενο επίπεδο κατανάλωσής και «συμπτωματούν» με τον γενικό πληθυσμό σε αυτό που αποκαλείται μείωση της συνολικής ζήτησης. Η μείωση της συνολικής ζήτησης είναι μια υφεσιακή κατάσταση πραγμάτων που πλήττει περισσότερο χώρες με περιορισμένη

εξαγωγική δραστηριότητα, οι οποίες στηρίζονται στην εσωτερική κατανάλωση για να πετύχουν θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης. Για να αποφευχθεί η ύφεση θα πρέπει να υπάρξει βελτίωση του διαθέσιμου εισοδήματος για τα νοικοκυριά, πράγμα που σημαίνει αύξηση στους μισθούς. Αν δεχθούμε όμως ότι οι επιχειρήσεις θα συναινέσουν στην επιβάρυνση του συνόλου των εξόδων τους μέσα από αύξηση στο μισθολόγιο αυτό πολύ πιθανόν θα έχει ως αποτέλεσμα η κάθε επιχείρηση που θα το δεχθεί να μπει στην διαδικασία να μετακυλίσει το επιπλέον κόστος στις τιμές των προϊόντων και υπηρεσιών. Άρα η προσπάθεια βελτίωσης της αγοραστικής δύναμης των νοικοκυριών μέσα από αυξήσεις των μισθών κρίνεται ως αναποτελεσματικό μέτρο εφόσον οι επι-

χειρηματίες λογικά δεν είναι διατεθειμένοι να απορροφήσουν το επιπλέον κόστος και να μειώσουν τα κέρδη τους. Οι δυναμικές της ύφεσης στο υφιστάμενο σκηνικό ανεξέλεγκτου πληθωρισμού που οδηγεί σε αυξήσεις των επιτοκίων παραμένουν ισχυρότερες και συγκεντρώνουν αυξημένες πιθανότητες τελικά να επικρατήσουν. Μαζί με τα δεινά που συνήθως φέρνει η ύφεση υπάρχουν και κάποια θετικά όπως είναι η αποκλιμάκωση των τιμών και άρα η υποχώρηση του πληθωρισμού. Κάτι τέτοιο όμως δεν πρόκειται να συμβεί, σύμφωνα με τα προβλεπτικά μοντέλα της ΕΚΤ. Με άλλα λόγια, ενώ οι τιμές θα συνεχίσουν να αυξάνονται το οικονομικό αποτέλεσμα θα μειώνεται καθώς η ολόένα εξασθενημένη αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών θα περιορίσει την κατανάλωση σε με-

γαλύτερο ποσοστό από την αύξηση του πληθωρισμού. Το επόμενο διάστημα οι επιχειρήσεις θα αντιμετωπίσουν σημαντικές προκλήσεις που θα πρέπει να διαχειριστούν με σχέδιο έτσι ώστε να παραμείνουν εν ζωή έως ότου περάσει η δύσκολη συγκυρία. Τα μέσα παραγωγής που για χάρη της παρούσας συζήτησης είναι η ενέργεια και το κεφάλαιο κίνησης βρίσκονται σε καθεστώς αυξήσεων. Σε συνδυασμό με την αναμενόμενη πτώση στην συνολική ζήτηση αρκετές επιχειρήσεις το επόμενο διάστημα θα δοκιμαστούν στα δύσκολα στην προσπάθεια διατήρησης του επιπέδου απασχόλησης, το οποίο προς το παρόν διατηρείται σε εξαιρετικό επίπεδο λόγω της στενότητας σε διαθέσιμους πόρους ως απόρροια της πανδημίας και των lockdowns. Οι δυσκολίες που

προκαλεί η ακρίβεια και τα νέα αυξημένα επιτόκια στα νοικοκυριά είναι σημαντικές και δεν θα αργήσει να έρθει η ώρα που το πρόβλημα θα γιγαντωθεί αναζητώντας επιμονα λύσεις μέσα από τον δημόσιο διάλογο και την πολιτική διαδικασία. Προς το παρόν οι συνθήκες στην αγορά εργασίας δεν αφήνουν την κατάσταση να εκτροχιαστεί, πράγμα που θα οδηγούσε σε δημόσια δυσάρεστα και κοινωνική αναταραχή. Ουσιαστική και ιδιαίτερα ωφέλιμη παρέμβαση από μέρους της πολιτείας θα ήταν προς την κατεύθυνση παροχής κινήτρων προς τις επιχειρήσεις προκειμένου να διατηρήσουν τα υφιστάμενα επίπεδα απασχόλησης. Σε αυτή την άσκηση δεν θα πρέπει να αγνοηθεί το κόστος ηλεκτρισμού που απειλεί ήδη πολλές επιχειρήσεις με λουκέτο.

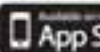
Πρόγραμμα Επιβράβευσης Καρτών

Έχεις κάρτα της
Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις άμεση επιστροφή
χρημάτων!

Κατέβασε το Myle Rewards app τώρα!

Google play

App Store

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΑΡΘΡΟ / Της ΜΕΡΟΠΗΣ ΜΩΥΣΩΣ

Ο χρόνος στην τέχνη

Για να έχει την αξία που του πρέπει, αυτό το κείμενο θα έπρεπε να είχε γραφτεί πολλές μέρες πριν: την ημέρα που η Μάσχα Αμινί δολοφονήθηκε από τη χώρα της ή έστω τις επόμενες μέρες, όταν η χώρα της προσπάθησε να κρατήσει τουλάχιστον τη μνήμη της ζωντανή και όταν η Δύση επιχείρησε να «γίνει η φωνή του Ιράν». Στις 16 Σεπτεμβρίου, η Μάσχα Αμινί πέθανε στην Τεχεράνη, ενώ βρισκόταν υπό κράτηση, επειδή παραβίασε τους κανόνες της ισλαμικής θρησκείας περί σεμνότητας. Κάτω από το χιτζάμ, φαίνονταν τα μαλλιά της.

Η Δύση, ως μια πολιτισμένη οντότητα που ξέρει να αντιστέκεται στην απολίτιστη Ανατολή, οργάνωσε αμέσως πορείες διαμαρτυρίας (και καλά έκανε), έκοψε κι αυτή τα μαλλιά της, φώναξε ενάντια σε ένα αυταρχικό καθεστώς και υπέρ των ανελεύθερων γυναικών του Ιράν.

Εκείνες τις μέρες, το newsfeed κάθε πολιτισμένου ανθρώπου κατακλύστηκε με ειδήσεις πάνω σ’ αυτό το θέμα. Η σημαία της Βελγίδας εικαστικού Edith Dekyndt έγινε παντέρρα για τον αγώνα των Ιρανών γυναικών και σοβαρά ειδησεογραφικά σάιτ έγραφαν πως α) η σημαία δημιουργήθηκε με μαλλιά Ιρανών γυναικών στο πλαίσιο των διαδηλώσεων, β) η Βελγίδα εικαστικός δημιούργησε τη σημαία σε ένδειξη αλληλεγγύης. Το θέμα μας δεν είναι τα fake news, αλλά για να βλέπουμε τα πράγματα σε μια τάξη αξίζει να πούμε πως το έργο αυτό δημιουργήθηκε το 2014 κι έχει τίτλο Ombre Indigene Part. 2 (Ile de la Martinique).

Εν προκειμένω, η τέχνη έδωσε εικόνα σε μια επανάσταση, προτού καν η επανάσταση ξεσπάσει. Κι αυτό δεν αφορά μόνο στην περίπτωση της Dekyndt, το έργο της οποίας αφορά εντελώς άσχετη θεματολογία.

Η λίστα ταινιών του ιρανικού σινεμά, που παρέθεσε πριν μερικές μέρες στην κυπριακή διαδικτυακή σφαίρα ο δρ Χαράλαμπος Χαράλαμπος (και που παρατίθεται πιο κάτω), είναι μια υπενθύμιση ότι η τέχνη είναι πολύ πιο ευαίσθητη και πολύ πιο καιρία από όσο και εμείς –οι όποιοι υπερασπιστές της– θεωρούμε ότι είναι. Το ιρανικό σινεμά βρήκε τρόπο να δώσει φωνή στις καταπιεσμένες γυναίκες του Ιράν πριν από πάρα πολλά χρόνια, ήδη από τη δεκαετία 1980. Εμείς όμως δεν ακούσαμε. Το ιρανικό σινεμά περιέγραψε πάμπολλες φορές τι έγινε/γίνεται στη χώρα όπου σήμερα, μ’ έκπληξη μαθαίνουμε ότι η προσωπική ελευθερία α-σφυκτιά. Εμείς όμως δεν είδαμε.

Καθemia από αυτές τις ταινίες είναι κι ένα κάλεσμα στην εν-συναίσθηση. Είναι ένας από τους ρόλους που επιτελεί η τέχνη, φέρνοντας στις οθόνες μας ή στους δικούς μας εκθεσιακούς χώρους ένα κομμάτι από το «είναι» που εκάστοτε σκηνοθετείται που ίσως αντανάκλα την ταυτότητα του ίδιου και του χώρου στον οποίο ανήκει, συναισθηματικά, ιδεολογικά ή άλλως πως.

Τελικά, η ανεπιχειρήτητα αυτού του κειμένου ίσως εξυπηρετεί τον σκοπό που γράφεται: ο χρόνος στην τέχνη είναι απείρως μεγαλύτερος από τον ανθρωπινό χρόνο και η ουσία της τέχνης είναι απείρως μεγαλύτερη από την εικόνα της. Ίσως θα πρέπει να ερχόμαστε σε επαφή μαζί της προκαταβολικά, για να είμαστε έτοιμοι και έτοιμες σε κάθε μεγάλη κρίση. Για να μην λέμε: «Δεν ήξερα».

Η λίστα

- Nargess (Rakhshan Bani-Etemad, 1992)
- Leila (Dariush Mehrjui, 1997)
- The Apple (Samira Makhmalbaf, 1998)
- The Day I Became a Woman (Marzieh Makhmalbaf, 2000)
- The Circle (Jafar Panahi, 2000)
- City Of Women (Ataollah Hayati, 2000)
- Ten (Abbas Kiarostami, 2002)
- I am Taraneh, 15 (Rasoul Sadrameli, 2002)
- Offside (Jafar Panahi, 2006)
- Persepolis (Marjane Satrapi, Winشلuss, 2007)
- A Separation (Asghar Farhadi, 2011)
- Hush! Girls Don’t Scream (Pouran Derakhshandeh, 2013)
- Raspberry (Saman Salur, 2014)
- A girl walks home alone at night (Ana Lily Amirpour, 2014)
- Ballad of a white cow (Maryam Moqadam, Behtash Sanaeeha, 2020)

εορτασμών για τα 20χρονά του. Ο λογοτεχνικός ήρωας του μυθιστορήματος του Νίκου Καζαντζάκη ζωντανεύει από τη χορωδία Brucknerchor από το Linz της Αυστρίας, την Συμφωνική Ορχήστρα Δήμου Λεμεσού, τη Χορωδία Cantus Novus Femina και τη σοπράνο Μαρίζα Αναστασιάδη, σε μουσική διεύθυνση του Κωνσταντίνου Δημνιάκη. Ο ήρωας που γέννησε η πένα του Καζαντζάκη και που γοητεύσε το σκηνοθέτη Μιχάλη Κακογιάννη στην ομώνυμη οσκαρική ταινία του πριν από 50 χρόνια, είναι ανάμεσα μας σαν μια αυτόχθονη λαϊκή θεότητα, αναλλοίωτη στο πέρασμα του χρόνου, για να μας μιλήσει ξανά για τη δύναμη της ζωής και να σβήσει τη χαρά και τον πόνο του στο χορό. Παττίκειο Δημοτικό Θέατρο Λεμεσού, Αγίας Ζώνης 4 Λεμεσός, Παρασκευή 7 Οκτωβρίου, ώρα 8:00 μ.μ. Πληροφορίες τηλεφώνω 22411733.

«**Χορεύοντας στη Λουνάσα**»
Η Θεατρική Ομάδα Persona εγκαινιάζει τη σεζόν 2022-2023 με το βραβευμένο με τρία θεατρικά βραβεία Tony αριστούργημα του Brian Friel «Χορεύοντας στη Λουνάσα», σε σκηνοθεσία Λέας Μαλένη και μετάφραση της ίδιας και της Άννας Γιαγκιόζη. Πρόκειται για ένα τρυφερό έργο μνήμης για την αναζήτηση ταυτότητας και τα χαμένα όνειρα, με έντονα αυτοβιογραφικά στοιχεία, κι ένα αλληγορικό ταξίδι στην πολυπλοκή ιστορία της Ιρλανδίας, το οποίο ακροβατεί ανάμεσα στην πραγματικότητα και την ψευδαίσθηση, αφηνοντας μια νοσταλγική, γλυκόπικρη γεύση στον αέρα. Πρωταγωνιστούν: Άννα Γιαγκιόζη, Μικαέλλα Θεοδουλίδου, Χριστιάνα Λάρκου, Αλέξανδρος Μαρτίδης, Μαριλύ Μήλια Γιάννης Μίνως, Μανώλης Μιχαηλίδης, Παναγιώτα Παπαγεωργίου. Παραστάσεις κάθε Τετάρτη, Παρασκευή, Σάββατο και Κυριακή στις 8:30 μ.μ. μέχρι τις 19 Οκτωβρίου, τις Δευτέρες 10 & 17 Οκτωβρίου και την Τρίτη 18 Οκτωβρίου.

«**ALS Ig KAN**»: **γκαλερί STAND IN LINE**

Η γκαλερί Stand in Line συνεχίζει τις αφιερωματικές εκθέσεις σε δημιουργούς που έχουν δοκιμαστεί με αξιώσεις στο καλλιτεχνικό στερέωμα και χτίζουν στέρεα το όνομά τους έξω από τα ελληνικά σύνορα. Την Παρασκευή, 7 Οκτωβρίου, εγκαινιάζεται ατομική έκθεση της Ελληνίδας καλλιτέχνιδας Γωγώς Ιερομονάχου με τίτλο «ALS Ig KAN». Στην έκθεση θα παρουσιαστούν πρόσφατα έργα ζωγραφικής. Η έκθεση θα διαρκέσει από 7 μέχρι 29 Οκτωβρίου. STAND IN LINE, 26Α Μετοχίου, Άγιος Ανδρέας, Λευκωσία. Πληροφορίες τηλεφώνω 99412000.

12ο Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους

Το Διεθνές Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Κύπρου επανέρχεται αισιόδοξα και δυναμικά με τη δωδέκατη έκδοσή του. Η φεστιβαλική εβδομάδα ξεκινά αυτό το Σάββατο 8 Οκτωβρίου στο Θέατρο Ριάλτο, με την τελετή έναρξης που θα περιλαμβάνει ένα οπτικοαουστικό θέαμα, το οποίο έχει δημιουργήσει ειδικά για το Φεστιβάλ ο συνθέτης ηλεκτρονικής μουσικής και digital artist, Παντελής Διαμαντίδης. Αμέσως μετά, ακολουθούν οι πρώτες προβολές του διαγωνιστικού τμήματος, με ταινίες της εγχώριας και διεθνούς παραγωγής. Καθόλη τη διάρκεια του Φεστιβάλ, το κοινό θα έχει την ευκαιρία να παρακολουθήσει συναρπαστικές ταινίες μικρού μήκους από ολόκληρο τον κόσμο, ενώ πέντε πρωτότυπες θεματικές εκδηλώσεις θα παρουσιαστούν παράλληλα με το κυρίως διαγωνιστικό του πρόγραμμα. Θέατρο Ριάλτο, Ανδρέα Αρυσσιώτη 19 Λεμεσός. Σάββατο 8 έως Παρασκευή 14 Οκτωβρίου. Πληροφορίες τηλεφώνω 77777745.

«Ζορμπάς» στο Παττίκειο Λεμεσού

Το κλασικό έργο «Ζορμπάς» του Μίκη Θεοδωράκη παρουσιάζεται στην Κύπρο από το Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου στο πλαίσιο των

Στο Πολιτιστικό Εργαστήρι Αγίων Ομολογητών έχει ξεκινήσει μία πολύ ενδιαφέρουσα κινηματογραφική δράση, το «Χώρα, σε βλέπω – Ο εικοστός αιώνας του Ελληνικού σινεμά». Η δράση διοργανώνεται από το Πολιτιστικό Εργαστήρι σε συνεργασία με την Ελληνική Ακαδημία Κινηματογράφου και το Εθνικό Κέντρο Κινηματογράφου, με τη στήριξη των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του υφυπουργείου Πολιτισμού της Κύπρου. Το «Χώρα, σε βλέπω» είναι ένα πρόγραμμα διάσωσης, αποκατάστασης και προβολής ταινιών από την πλούσια κληρονομιά του ελληνικού κινηματογράφου του 20ού αιώνα, στο πλαίσιο της επετείου των 200 ετών από την Ελληνική Επανάσταση. Για το «Χώρα, σε βλέπω» μιλήσαμε με το Δώρο Δημητρίου, υπεύθυνο των κινηματογραφικών δράσεων και ιστορικό κινηματογράφου, και τον σκηνοθέτη Λογγίνο Παναγή. Στη δράση θα προβληθούν οκτώ ταινίες (ήδη έγινε η πρώτη προβολή, σήμερα Τετάρτη 5/10 η δεύτερη προβολή) και πριν από την προβολή της κάθε ταινίας οι δρ Όλγα Κουρέλου (ιστορικός κινηματογράφου), Λογγίνος Παναγή (σκηνοθέτης) και Δώρος Δημητρίου (ιστορικός κινηματογράφου) θα τις προλογίζουν.

–**Δώρο, έχουν ξεκινήσει ήδη οι προβολές της δράσης «Χώρα, σε βλέπω – Ο εικοστός αιώνας του Ελληνικού σινεμά», πώς λήθε αυτή η συνεργασία και ποιος είναι ο στόχος της;**

–Δώρος Δημητρίου (Δ.Δ.): Το «ΧΩΡΑ, ΣΕ ΒΛΕΠΩ» είναι ένα πρόγραμμα διάσωσης, αποκατάστασης και προβολής ταινιών από την πλούσια κληρονομιά του ελληνικού κινηματογράφου του 20ού αιώνα, στο πλαίσιο της επετείου των 200 ετών από την Ελληνική Επανάσταση. Στην Κύπρο, συνεργάτης του προγράμματος αυτού είναι το Πολιτιστικό Εργαστήρι Αγίων Ομολογητών. Η συνεργασία προέκυψε από μια πρόταση από την Ελληνική Ακαδημία Κινηματογράφου και συγκεκριμένα τη διευθύντρια Φαίδρα Βόκαλη, την οποία είχαμε γνωρίσει στο περινό Φεστιβάλ Ολυμπίας. Νομίζω καταφέραμε να κάνουμε μια δυνατή επιλογή από τις διαθέσιμες ταινίες και είμαστε περήφανοι που ως Πολιτιστικό Εργαστήρι Αγίων Ομολογητών. Η συνεργασία προέκυψε από μια πρόσφατη από τον κοινό ψυχιατρικής, ποιστικές και ταυτόχρονα ποιστές εκδηλώσεις. Χαίρομαστε που καταφέρνουμε να το κάνουμε αυτό με συνέπεια και διαχρονικά, και μάλιστα με ελεύθερη είσοδο!

Οι ταινίες που θα προβληθούν στη δράση «Χώρα, σε βλέπω» έχουν αφήσει το δικό τους αποτύπωμα στην ιστορία του ελληνικού κινηματογράφου.

Στο «Χώρα, σε βλέπω», εκτός από εμένα που έχω και τη γενική επιμέλεια όλων των κινηματογραφικών δράσεων του Πολιτιστικού Εργαστηρίου, έχουμε μαζί μας και δύο συν-επιμελητές οι οποίοι βοήθησαν στην επιλογή των ταινιών, αλλά και θα μας δίνουν «τα φώτα τους» πριν από κάθε προβολή: Τη δρ Όλγα Κουρέλου, ιστορικό κινηματογράφου, και τον Λογγίνο Παναγή, σκηνοθέτη.

–**Ποιο είναι το αποτύπωμα γενικά που έχουν αφήσει οι οκτώ ταινίες που θα προβληθούν; Τι είναι αυτό που κάνει αυτές τις ταινίες σημαντικές για τον ελληνικό κινηματογράφο;**

–Λογγίνος Παναγή (Λ.Π.): Οι ταινίες που θα προβληθούν έχουν αφήσει το δικό τους αποτύπωμα στην ιστορία του ελληνικού κινηματογράφου. Καλύπτουν διαφορετικά κινηματογραφικά είδη αλλά και ιστορικές περιόδους, σε μια χρονική διαδρομή τριών δεκαετιών. Αποτυπώνουν ετερόκλητες καλλιτεχνικές τάσεις και ταυτόχρονα καθρεφτίζουν την εξέλιξη της ελληνικής κοινωνίας με όρους, κυρίως πολιτικούς. Οι συγκεκριμένες ταινίες είναι σημαντικές για δύο βασικούς λόγους. Ο πρώτος, είναι το αποτύπωμα που έχουν αφήσει στο κοινό τις εποχές, αλλάζοντας την οπτική γωνία με την οποία αντιμετώπιζε την πραγματικότητα. Σε κάθε ταινία αυτό συντελείται εντελώς διαφορετικά: άλλοτε μέσα από την πρόκληση, την κριτική, την αντιδράση και άλλοτε με τον σαρκασμό, ακόμα και την αδιαφορία. Ο δεύτερος λόγος, είναι η πρωτοτυπία των καλλιτεχνικών τους μέσων. Έτσι, έχουμε τη χαρά να προβάλουμε ταινίες-σταθμούς για τον Νέο Ελληνικό Κινηματογράφο όπως το «Προξενό της Άννας» του Παντελή Βούλγαρη, ή την μυθική «Ευδοκία» του Αλέξη Δαμιανού που θεωρείται ως η καλύτερη ταινία όλων

των εποχών από την Πανελλήνια Ένωση Κριτικών.

–**Από τους αλληγορικούς, λοιπόν, «Τεμπέληδες ευφhors κοιλάδας», στο νοσταλγικό «Δέντρο που πληγώναμε» μέχρι το πολιτικό «Ζ» του Γαβρά... μέχρι και το επίκαιρο «Ιωάννης ο Βίαιος». Ποια διαδρομή καλλιτεχνικά καλύπτουν αυτές οι ταινίες;**

–Λ.Π.: Αυτές οι ταινίες καλύπτουν μια καλλιτεχνική διαδρομή αλλά και μια ιστορική πορεία. Η περίοδος της χούντας γεννήσε έναν άλλο κινηματογράφο, ως αντίδραση ενάντια στο καθεστώς. Έτσι, είχαμε ταινίες πιο πολιτικές, πιο επαναστατικές, όχι μόνο στα μηνύματα, αλλά και στην κινηματογραφική γλώσσα και τους συμβολισμούς. Αυτές οι ταινίες στέκονται απέναντι στον λεγόμενο εμπορικό κινηματογράφο, ενώ καθρεφτίζουν τις τάσεις του ευρωπαϊκού σινεμά εκείνης της εποχής. Η ανελέητη κριτική του πολιτικού και κοινωνικού κατεστημένου πραγματοποιείται με αμεσότητα στο οσκαρικό «Ζ» του Κώστα Γαβρά και στον «Ιωάννη τον Βίαιο», το εντυπωσιακό σκηνοθετικό ντεμπούτο της Τώνιας Μαρκετάκη. Στην περίοδο της μεταπολίτευσης έχουμε φιλμ πιο αφαιρετικά, συμβολικά και ειρωνικά, όπως τους «Τεμπέληδες της ευφhors κοιλάδας» του Νίκου Παναγιωτόπουλου που αποκαλύπτουν τα αδιέξοδα και την παρακμή της αστικής κοινωνίας. Έπειτα εμφανίζονται οι ταινίες της νοσταλγίας όπως το «Δέντρο που πληγώναμε» του Αβδελιώδη, μια ταινία αφαιρετική και βαθιά ποιητική. Υπάρχει και η επιτυχημένη «Λούφα και παραλλαγή» του Περάκη, που συνδυάζει εύστοχα την κριτική, τη σάτυρα, αλλά και τη νοσταλγία. Τέλος, το «Από την άκρη της πόλης» του Γιάνναρη, με θεματικές όπως η μετανάστευση, η βία και ο ρατσισμός, αποτελεί

ένα προοίμιο των νεότερων τάσεων στο ελληνικό σινεμά.

–**Αυτές οι ταινίες μπορούν να σταθούν απέναντι από τις αντίστοιχες τους του ευρωπαϊκού κινηματογράφου ή του ανεξάρτητου αμερικανικού;**

–Δ.Δ.: Ασφαλώς. Ο ελληνικός κινηματογράφος έχει ένα ιδιαίτερο δικό του χαρακτήρα και ύφος –όπως άλλωστε πολλοί εθνικοί κινηματογράφοι, ιδίως εκείνης της περιόδου, αφού μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο υπήρξε άνηση του σινεμά σε πολλές περιοχές του πλανήτη. Οι συγκεκριμένες ταινίες είναι ανάμεσα στις καλύτερες ελληνικές κινηματογραφικές δημιουργίες του 20ού αιώνα και σίγουρα είναι ανταξίες των ευρωπαϊκών ή και διεθνών παραγωγών της αντίστοιχης περιόδου. Αυτό διαπιστώνεται από την εμφανή διαχρονικότητά τους, από το γεγονός ότι ακόμα και σήμερα αποτελούν σημεία αναφοράς στον ελληνικό και όχι μόνο χώρο, ακόμα και από τα βραβεία που απέσπασαν όταν πρωτοπροβλήθηκαν. Πιστεύω ότι η θέαση των ταινιών αυτών θα είναι μια ξεχωριστή εμπειρία, μια εξαιρετική ευκαιρία να γνωρίσουμε τις σημαντικές αυτές ταινίες, αλλά και για όσους έχουν ήδη δει κάποιες από αυτές, να τις ξαναθυμηθούν και να τις ξαναγνωρίσουν, αφού προβάλλονται σε ψηφιακά αποκατεστημένες κόπες.

–**Θα έβλεπες μια παρόμοια δράση ή έστω συναυσία και για τον κυπριακό κινηματογράφο;**

–Δ.Δ.: Οποιοσδήποτε δράσεις που φέρνουν στην επιφάνεια και στις οθόνες ταινίες παλιότερων εποχών είναι πάντοτε χρήσιμες και θεωρώ ευπρόσδεκτες από το κοινό. Σίγουρα η κυπριακή κινηματογραφική παραγωγή δεν είναι τόσο μεγάλη όσο η ελλαδική, αλλά έχουν γίνει και στη χώρα μας σημαντικές ταινίες που θα αξίζει να αποκατασταθούν και να επαναπροβληθούν στις αίθουσες. Εννοείται, βέβαια, ότι για να γίνει αυτό χρειάζονται τα ανάλογα κονδύλια και, όπως έγινε στην περίπτωση του «Χώρα, σε βλέπω», η οργάνωση και η συνεργασία ειδικών και φορέων. Καταλήγοντας θα πω αυτό που λέω πάντα: πρέπει να γνωρίζουμε καλά το παρελθόν και την ιστορία μας για να προχωρούμε μπροστά.

Πληροφορίες

Οι προβολές θα διαρκέσουν μέχρι τις 16 Νοεμβρίου και πραγματοποιούνται στο RIO Premier Cinemas στο Nicosia Mall. Οι ταινίες είναι κατάλληλες για άτομα άνω των 18. Είσοδος ελεύθερη.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ, ΛΟΥΪΖΑ ΛΟΥΗ**

kouroupakisa@kathimerini.com.cy, louil@kathimerini.com.cy

Η Γωγώ Ιερομονάχου μεταφέρει στο τελάρο σαν αλήθεια το πρόσωπο του γυναικείου ψυχισμού.

Wherehaus 612, Μιχαήλ Κουσουλίδης 5, Παλαιοριότισηα – Λευκωσία. Κρατήσεις & πληροφορίες τηλεφώνω 70000138.

1984 του Τζορτζ Όργουελ

Το μυθιστόρημα 1984 του Τζορτζ Όργουελ, διασκευασμένο με τολμή από τους Ρόμπερτ Άικι και Ντάνκαν Μακμίλαν, σε σκηνοθεσία Λεάνδρου Τσιλιώτη, κάνει πρεμιέρα στη Νέα Σκηνή του ΘΟΚ την Παρασκευή 7 Οκτωβρίου και με τακτικές παραστάσεις κάθε Τετάρτη, Παρασκευή, Σάββατο (8:30 μ.μ.) και Κυριακή (6:00 μ.μ.). Το 1984 αποτελεί ένα σκληρό και ακραία αληθινό μανιφέστο κατά

Η φεστιβαλική εβδομάδα ξεκινά αυτό το Σάββατο 8 Οκτωβρίου 2022 στο Θέατρο Ριάλτο, με την τελετή έναρξης που θα περιλαμβάνει ένα οπτικοαουστικό θέαμα.

του ολοκληρωτισμού, ένα δυστοπικό αριστούργημα για την κατασκευή της πραγματικότητας, την παραχάραξη του παρελθόντος, τον έλεγχο και το πάγωμα της συνείδησης, το οποίο μας συγκλονίζει ακόμα και σήμερα, εβδομήντα δύο ολόκληρα χρόνια από τότε που πρωτοκυκλοφόρησε. Παίζουν: Βασίλης Βασιλάκης, Ανδρέας Δανιήλ, Μαργαρίτα Ζαχαρίου, Αντρία Ζένιου, Βαλεντίνος Κόκαϊνος, Μαρίνα Μανδρή, Αλέξανδρος Παρίσιος, Ελένη Σιδερά, Ανδρέας Τσέλεπος. Η παράσταση είναι ακατάλληλη για ανηλίκους. Πληροφορίες / Εισιτήρια: www.thoc.org.cy | Ταμείο Θεάτρου ΘΟΚ, τηλ. 77772717.

«**Πικρία Χώρα**» της **Κων. Σωτηρίου**

Το έργο «Πικρία Χώρα», σε σκηνοθεσία Αιμίλιου Χαλαμπίδη, ανεβαίνει στην Πάνω Σκηνή του Σατιρικού Θεάτρου και ακολουθεί τους νόμους της δομής της αρχαίας τραγωδίας: επεισόδια και στάσιμα σε μια ακολουθία συστηματική, που εναλλάσσονται με εμβόλιμους μονολόγους, διωδίες ή τριωδίες. Μια ομάδα γυναικών αφηγείται ιστορίες, ξενυχτά την μελούμενη νεκρή και ξετυλίγει το νήμα της μνήμης, της εμπειρίας, της γνώσης. Οι γυναίκες απαλύνουν την έξοδο, με αγάπη, με αγωνία ενίοτε, με τραγούδι κάποιαν άλλη στιγμή, με συστολή, με ζεστασιά, αγκαλιάζουν με φροντίδα, μεριμνούν για τα απαραίτητα, χαϊδεύουν με απλότητα και γενναιότητα τον θάνατο, την συνέχεια, κι ε-ξορκίζουν το κακό. Ερμηνεύουν: Λένια Σορόκου, Πόπη Αβραάμ, Έλενα Δημητρίου, Μυρσίνη Χριστοδούλου και Κύνθια Παυλίδου. Σατιρικό Θέατρο - Πάνω Σκηνή, πρεμιέρα: Παρασκευή 7 Οκτωβρίου, ώρα 8.00μ.μ. Τακτικές παραστάσεις κάθε Παρασκευή, Σάββατο και Κυριακή στις 8.00 μ.μ. μέχρι τις 23 Οκτωβρίου. Πληροφορίες /Εισιτήρια 22312940 – 22421609 | satiriko.tameio@cytanet.com.cy

«Duo Claude et Odile Delangle»

Το Εργαστήρι Μουσικής Εκπαίδευσης και Έρευνας (IMER) του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου σε συνεργασία με το Τεχνόπολις 20, παρουσιάζει τον διεθνώς φήμισ σαξοφωνίστα Claude Delangle την Κυριακή 9 Οκτωβρίου 2022 στις 8 μ.μ. Το ντούο από τη Γαλλία αποτελείται από τους Claude Delangle στο σαξόφωνο και την Odile Catelin-Delangle στο πιάνο. Στη συναυλία τους θα παρουσιάσουν έργα των Skoryk, Messian, Schullhoff, Μαρκέ, Creston, και Brahms. Πολιτιστικός Χώρος Τεχνόπολις 20, Λεωφ. Νικολάου Νικολαΐδη 18, Πάφος. Πληροφορίες www.technopolis20.com | τηλεφώνω 70002420.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτήτρια
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ
Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτιολ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΕΛΛΑΣ** • Διευθυνση συντάξεως: **ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ**

Επίσκεψη της ΕΚΤ με πολλαπλές αναγνώσεις

Οι καλές σχέσεις της Κριστίν Λαγκάρντ με τον Κωνσταντίνο Ηροδότου, η στενή ματιά στις τράπεζες και η προβολή της Κύπρου

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Η δεύτερη συνεχόμενη επίσκεψη της Προέδρου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας Κριστίν Λαγκάρντ το 2022, έχει σίγουρα σημειολογία. Πέρα από την προβολή της Κύπρου που είναι η πρώτη επίσκεψη των Διοικητών των Κεντρικών Τραπεζών στο πλαίσιο της απόφασης να επισκέπτονται μία χώρα σε ετήσια βάση για να διεξάγουν μία εκ των συνεδριών τους, προκύπτουν και άλλες δύο αναγνώσεις. Από τη μία οι σχέσεις της Προέδρου της ΕΚΤ με την Κύπρο και τον νυν διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου ασφαλών μπορούν να θεωρούνται υγιείς και από την άλλη, δίδεται ένα μήνυμα πως η ΕΚΤ έχει στενή ματιά στα τραπεζικά δρώμενα της Κύπρου.

Όπως γνωστοποιήθηκε, η συνεδρία θα διεξαχθεί στην Κύπρο μετά από εν-

Στην Κύπρο θα γίνει η συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ την Τετάρτη 5 Οκτωβρίου και θα ακολουθήσει μία ανεπίσημη συνεδρίαση την Πέμπτη 6 Οκτωβρίου.

Οι συνεδριάσεις θα λάβουν χώρα στη Λεμεσό, έχουν έρθει συνολικά Διοικητές από 19 χώρες της Ευρωζώνης και θα συζητηθούν θέματα στρατηγικής και όχι νομισματικής πολιτικής.

διαφέρον που επέδειξε ο Διοικητής Κωνσταντίνος Ηροδότου για φιλοξενία της. Η πρόεδρος της ΕΚΤ είχε έρθει ξανά το Μάρτιο στην Κύπρο κατόπιν πρόσκλησης του κ. Ηροδότου, ωστόσο η επίσκεψη της δεν αποσκοπούσε σε κάποια συνεδρία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής. Μπορεί να συνδέθηκε τότε παρασκηνιακά με τις αποφάσεις της ΕΚΤ για την τύχη της RCB Bank, ωστόσο η πορεία της RCB Bank είχε δρομολογηθεί πολλές ημέρες πριν. Αφήνοντας στην άκρη τις κοινές αποφάσεις που λήφθηκαν και την κατάληξη που είχε το θέμα με την RCB Bank, και εστιάζοντας στην επικοινωνία που είχαν οι εγχώριες εποπτικές αρχές με τις αντί-

στοιχες ευρωπαϊκές για το χειρισμό του ζητήματος, βλέπουμε ότι υπήρξε στενή συνεργασία. Κάτι που δεν θυμίζει σε καμία περίπτωση τις σχέσεις που είχαν οι προηγούμενες διοικήσεις της ΚΤΚ με την ΕΚΤ. Η ΕΚΤ άφησε τις εγχώριες αρχές να χειριστούν το θέμα, σε αντίθεση με το χειρισμό που είχε με την υπόθεση του Συνεργατισμού και την διάσπασή του. Οι σχέσεις της τωρινής Διοίκησης της ΚΤΚ με τη Διοίκηση της ΕΚΤ είναι πολύ καλές. Κατά τη διάρκεια της ανοικτής συζήτησης την Τρίτη 4 Οκτωβρίου με την Πρόεδρο της ΕΚΤ και τον Διοικητή της ΚΤΚ ενόπιον φοιτητών δημοσίων και ιδιωτικών Πανεπιστημίων της Κύπρου, η

κ. Λαγκάρντ τόνισε πως «οι δύο Διοικητές μοιράζονται το ίδιο όραμα». Χαρακτήρισε εξάλλου η ίδια τη σχέση τους «εξαιρετική». Όπως γίνεται αντιληπτό, ο πήχης έχει ανέβει και σε καταστάσεις που θα χρειάζονται λεπτοί χειρισμοί στο μέλλον αναμένεται αυτή η συνεργασία μεταξύ της παρούσας Διοίκησης της ΚΤΚ και της ΕΚΤ να εξαργυρωθεί αναλόγως.

Και αντιστρόφως

Λέγοντας ωστόσο ότι ο πήχης έχει ανέβει λόγω της καλής συνεργασίας των δύο πλευρών, θα πρέπει να έχουμε υπόψη μας πως η ΕΚΤ θα έχει μία επιπλέον «ματιά» επάνω στα τραπεζικά

δρώμενα της Κύπρου. Κατά την ίδια ανοικτή συζήτηση με τους φοιτητές το απόγευμα της Τρίτης 4 Οκτωβρίου η Πρόεδρος της ΕΚΤ σχολίασε πως το Μάρτη που έφτασε στην Κύπρο, ενθαρρώθηκε από την Διοίκηση της ΚΤΚ για το οικονομικό περιβάλλον της χώρας σε ευρεία βάση. Συμπλήρωσε δε, η κ. Λαγκάρντ πως κυρίως η ενθέρωση ήταν γενικότερα για την οικονομία και όχι τόσο για τις τράπεζες, διότι κατά την κρίση της, τότε δεν υπήρχε τίποτα ιδιαίτερο για να εστίαζε. Μάλλον η κ. Λαγκάρντ να ήθελε να πει πως ο χειρισμός με την RCB Bank είχε εκτελεστεί βάσει των γραμμών που θα χειριζόταν και η ΕΚΤ, άρα και δεν υπήρχε κάτι α-

νυσυκτικό. Οι δύο διαδοχικές κρίσεις δεν φαίνεται να έχουν επηρεάσει πολύ τους ισολογισμούς των τραπεζών, ωστόσο αυτό δεν σημαίνει πως δεν πρόκειται να επηρεαστούν έστω και στο ελάχιστο από τις πληθωριστικές τάσεις και την ακρίβεια. Οι κυπριακές τράπεζες δεν θα πρέπει να επαναπαυθούν στις καλές σχέσεις μεταξύ ΚΤΚ και ΕΚΤ, καθώς το παράδειγμα της RCB Bank ήταν μία άσκηση εργασίας του τι μπορεί να γίνει σε μία κυπριακή τράπεζα μόλις σε μερικές εβδομάδες. Στον ίδιο παρονομαστή ενδεχομένως να μπαίνουν και οι πιθανές εξαγορές κυπριακών τραπεζών και τα φλερτ που ανά καιρούς μπορεί να γίνονται.

Τα φώτα στραμμένα στην Κύπρο

Μέχρι την επόμενη αντίστοιχη συνεδρίαση της ΕΚΤ στις 26 Οκτωβρίου του 2023 που θα γίνει στην Αθήνα, τα φώτα -τουλάχιστον για το 2022- είναι στραμμένα στην Κύπρο. Στην Κύπρο λαμβάνει χώρα η συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας την Τετάρτη 5 Οκτωβρίου και θα ακολουθήσει μία ανεπίσημη συνεδρίαση την Πέμπτη 6 Οκτωβρίου. Όπως μετέδωσε το Κυπριακό Πρακτορείο Ειδήσεων επικαλούμενο πληροφορίες του Πρακτορείου Bloomberg, ο Αυστριακός κεντρικός τραπεζίτης και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ Ρόμπερτ Χόλτμαν, δήλωσε ότι θα τεθεί στην συνάντηση του ΔΣ στην Κύπρο το θέμα της νομισματικής σύσφιξης. Εξάλλου και οι Financial Times μετέδωσαν ότι η συζήτηση για την σμίκρυνση του ισολογισμού της ΕΚΤ θα αρχίσει κατά τη συνάντηση του ΔΣ στην Κύπρο, ενώ σύμφωνα με τη μέχρι τώρα πληροφόρηση, οι επόμενες ανακοινώσεις θα πρέπει να αναμένονται περί τα τέλη του έτους. Σύμφωνα με το πρόγραμμα, από το πρωί της Τετάρτης μέχρι και το απόγευμα περίπου στις 7 της ίδιας ημέρας, θα συνεδριάζουν. Την επομένη, Πέμπτη 6 Οκτωβρίου, οι ώρες της συνεδρίασης θα είναι λιγότερες, καθώς θα είναι ανεπίσημη. Οι συνεδριάσεις θα λάβουν χώρα στη Λεμεσό, έχουν έρθει συνολικά Διοικητές από 19 χώρες της Ευρωζώνης και θα συζητηθούν θέματα στρατηγικής και όχι νομισματικής πολιτικής.

GoGordian
REAL ESTATE

Go
residential

- Εξαιρετική τοποθεσία κοντά σε όλες τις υπηρεσίες.
- Πρόσβαση με τα πόδια στην παραλία Μάλαμα, 50μ. από τη λεωφόρο Κάππαρη.
- 3 ευρύχωρα υπνοδωμάτια, το ένα en-suite.
- Πισίνα και αυλή.
- Εμβαδόν εσωτερικών χώρων 118τ.μ. και 8τ.μ. ακάλυπτες βεράντες.
- Εμβαδόν οικοπέδου 290τ.μ.
- Ιδανική για εξοχική κατοικία ή επένδυση.

Τελευταία Έπαυλη
3 υπνοδωματίων στο Παραλίμνι

Ref: 8118

Η ιδανική επενδυτική ευκαιρία!

7777 5656
www.gogordian.com

€300.000

Φθινόπωρο του 2023 αναμένεται να προκληκθούν οι προσφορές για εξεύρεση στρατηγικού επενδυτή, ενώ στόχος είναι πριν το τέλος του 2024 να ξεκινήσουν οι εργασίες του έργου.

Βλέπουν ασυμβατότητες στην Κρατική Εκθεση

Εντονες διαφωνίες για τη μεταφορά του τερματικού λεωφορείων στον χώρο, μαζεύουν υπογραφές για δημιουργία πνεύμονα πρασίνου

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Πέραν των 1200 υπογραφών έχουν συγκεντρωθεί μέχρι στιγμής από τους κατοίκους του δήμου Έγκωμης, οι οποίοι διαφωνούν με τους σχεδιασμούς της Κυβέρνησης για αξιοποίηση του χώρου της Κρατικής Έκθεσης ως περιφέρεια καινοτομίας. Τα αιτήματά τους έγιναν γνωστά τις τελευταίες εβδομάδες με σχετικές ανακοινώσεις και επιστολές τους, μέσα από τις οποίες ζητούν από το κράτος την άρση της απόφασής του. Αιτούνται αντι ανέγερσης ξενοδοχείου, γραφειακών και εκθεσιακών χώρων, ο χώρος να μετατραπεί σε πνεύμονα πρασίνου, κάτι που θα αναβαθμίσει το επίπεδο ποιότητας ζωής των κατοίκων της περιοχής. Διαφωνούν επίσης και με την πρόθεση για δημιουργία ενός κεντρικού, αφετριάκου και τερματικού σταθμού στην περιοχή για στάθμευση πέραν των 70 λεωφορείων, καθώς και με την εναλλακτική πρόταση για χωροθέτηση του τερματικού λεωφορείων σε χώρο εντός του Μακάριου σταδίου. Μια τέτοια εξέλιξη, θα αποτελέσει σοβαρή κυκλοφοριακή επιβάρυνση στην περιοχή, θέση που εκφράζεται τόσο από την πλευρά του δημάρχου Έγκωμης Ζαχαρία Κυριάκου, όσο και από πλευράς πρωτοβουλίας για μια Ανθρώπινη Έγκωμη. Αυτό είναι και το μόνο σημείο στο οποίο οι δύο πλευρές της Έγκωμης συμφωνούν και εισπνούνται την εναλλακτική επιλογή της περιοχής πλησίον του εμπορικού κέντρου της Λακατάμειας. Πέραν της κυκλοφοριακής συμφόρησης που θα δημιουργήσει στην περιοχή μια τέτοια εξέλιξη, η χωροθέτηση του τερματικού στον ίδιο χώρο που θα φιλοξενούνται συνέδρια, εκδηλώσεις και εταιρείες καινοτομίας και τεχνολογίας, δεν συνάδει με την υπόλοιπη ανάπτυξη στον χώρο, ενώ θα αποτελέσει και σκόπελο για προσέλκυση δυνάμειων επενδυτών. Όπως επισημαίνει ο κ. Κυριάκου, αν δεν διαφοροποιηθούν οι σχεδιασμοί για το θέμα του τερματικού, ο δήμος είναι έτοιμος να προχωρήσει σε κινητοποιήσεις.

Βλέπουν κόμματα

Οι διαφωνίες ωστόσο δεν σταματούν στο τερματικό λεωφορείων. Μερικά κατόικων είναι σε προσπάθεια συντονισμού ώστε να προωθήσει τις θέσεις της για το θέμα σε κόμματα και κυβέρνηση. Ήδη αντιπροσωπεία της Πρωτοβουλίας για μια Ανθρώπινη Έγκωμη, είχε ξεχωριστές συναντήσεις με τα κόμματα Α-ΚΕΛ, ΔΗΚΟ και Οικολόγους και έχει ζητήσει συνάντηση με τον πρόεδρο του

Τους επόμενους μήνες, αναμένεται ότι οι σχεδιασμοί θα εξεταστούν και από την περιβαλλοντική αρχή, σύμφωνα με διαβεβαιώσεις που δόθηκαν από τον υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος Κώστα Καδή.

Αν δεν διαφοροποιηθούν οι σχεδιασμοί για το θέμα του τερματικού, ο δήμος είναι έτοιμος να προχωρήσει σε κινητοποιήσεις, αναφέρει ο δήμαρχος.

ΔΗΣΥ. Την προηγούμενη εβδομάδα είδε επίσης τον υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος Κώστα Καδή, στον οποίο έθεσε τις επιφυλάξεις και τους προβληματισμούς της. Σύμφωνα με τις διαβεβαιώσεις του Υπουργού, τους επόμενους μήνες, αναμένεται ότι οι σχεδιασμοί θα εξεταστούν και από την περιβαλλοντική αρχή, στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής μελέτης που θα

υποβληθεί πριν από την έναρξη των όποιων εργασιών. Μιλώντας στην «Κ» εκ μέρους της Πρωτοβουλίας, η πρώην αντιδήμαρχος Έγκωμης Λουίζα Μαυρομάτη σημείωσε ότι τέτοιες αναπτύξεις δεν έχουν χώρο σε μια οικιστική περιοχή, υπογραμμίζοντας την ανάγκη να δημιουργηθεί ένας ενιαίος χώρος πρασίνου, που θα αναβαθμίσει ουσιαστικά την ποιότητα ζωής των πολιτών σε μακροπρόθεσμο στάδιο, ως εργαλείο αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής και όλων των παρεπόμενων της.

Τα κέντρα Αριστείας

Η απόφαση της Κυβέρνησης να αναζητήσει στρατηγικό επενδυτή, για τη δημιουργία περιφέρειας καινοτομίας στην συγκεκριμένη περιοχή, δημιουργεί προβληματισμό και εκτός του δήμου Έγκωμης, και αφορά κυρίως το αντικείμενο της ανάπτυξης αλλά και την

ευκολία εξεύρεσης επενδυτή με βάση τον σχεδιασμό όπως έχει παρουσιαστεί μέχρι στιγμής. Θεωρείται για παράδειγμα ότι η εκτέλεση του έργου σε φάσεις, δεν ευνοεί την εξεύρεση επενδυτή. Πηγές αναφέρουν στην «Κ» ότι το εν λόγω εγχείρημα στην περιοχή της Έγκωμης, ενδεχομένως να «αδικήσει» άλλα πρότζεκτ στο κέντρο της Λευκωσίας τα οποία είναι σε εξέλιξη τα τελευταία χρόνια. Πρόκειται βεβαίως για μικρότερες αναπτύξεις στον κλάδο της Καινοτομίας και της Έρευνας, μέσω των οποίων επιχειρείται η αναζωογόνηση της περιοχής πλησίον της Πράσινης Γραμμής. Όπως για παράδειγμα στην οδό Ληδώνς, όπου τα τελευταία χρόνια έχει ξεκινήσει μια προσπάθεια αναπαλάωσης κτηρίων για τις ανάγκες στέγασης νεοφυών και καινοτόμων επιχειρήσεων. Το έργο έχει εκτιμώμενο κόστος αναπαλάωσης, τα 4 εκατ. ευρώ και αυτή

Στην οδό Ληδώνς, αναζητείται χρηματοδότηση ύψους 4 εκατ. ευρώ για την αναπαλάωση κτηρίων στα οποία θα στεγαστούν νεοφυείς και καινοτόμες επιχειρήσεις.

την στιγμή αναζητεί χρηματοδότηση. Με την μεταφορά των εγκαταστάσεων του κέντρου Αριστείας Cyens στην Παλαιά Δημοτική Αγορά στην Λευκωσία, θα είναι διαθέσιμοι οι χώροι των υφιστάμενων εγκαταστάσεων για ανάλογη χρήση. Το κατά πόσο το συγκεκριμένο πρότζεκτ θα έχει επιτυχή συνέχεια, με την προοπτική ενός Innovation hub και πάλι στην πρωτεύουσα, δημιουργεί προβληματισμό, ενώ γίνεται λόγος για αλλαγή στρατηγικής με αναποφευκτές επιπτώσεις για τις υπό εξέλιξη προσπάθειες. Υπενθυμίζεται επίσης η αγορά του κτηρίου του ΣΟΠΑΖ από πλευράς του δήμου Λευκωσίας το 2019 για το ποσό των 2,1 εκ ευρώ, με σκοπό την αξιοποίηση του προς αυτή την κατεύθυνση ώστε να φέρει πολλαπλασιαστικά οφέλη προς όλη την περιοχή που εφάπτεται της πράσινης γραμμής. Αυτή την στιγμή λειτουργούν έξι ακαδημαϊκά κέντρα/κέντρα Αριστείας στη Λευκωσία, εννέα ερευνητικά κέντρα (εκτός αυτών των πανεπιστημίων) και 15 φορείς καινοτομίας, οι 12 εκ των οποίων, είναι στη Λευκωσία.

Οι σχεδιασμοί

Υπενθυμίζεται ότι συνολικά ο χώρος της Κρατικής Έκθεσης ανέρχεται στις 250 χιλιάδες τμ, ενώ το προτεινόμενο

έργο αφορά συνολικά 88,5 χιλιάδες τμ. Το 50% του χώρου θα είναι χώρος πρασίνου και κοινόχρηστοι χώροι. Σύμφωνα με την υφιστάμενη χωροταξική μελέτη, ο επιχειρηματικός κόμβος θα ανέρχεται στα 49.762 τμ, ενώ η οικιστική περιοχή στα 22.176 τμ. Γύρω στο 25% του χώρου θα είναι πάρκο και δρόμοι και επιπλέον 25% του χώρου θα είναι πάρκο δημοσίων υπηρεσιών και δραστηριοτήτων. Ο χώρος θα περιλαμβάνει γραφειακές, εκθεσιακές και συνεδριακές εγκαταστάσεις, ξενοδοχείο και εμπορικά καταστήματα, εστιατόρια, καφετέριες και γυμναστήριο. Ενδεικτικά βάσει της προκαταρκτικής μελέτης, οι γραφειακοί χώροι θα έχουν εμβαδόν 63 χιλιάδων τμ, 10 χιλιάδες οι εκθεσιακοί συνεδριακοί χώροι, 5 χιλιάδες τα οικιστικά κτήρια, 2 χιλιάδες τα εμπορικά καταστήματα, 1500 τα εστιατόρια, 1500 οι καφετέριες και 500 τμ γυμναστήριο. Υπάρχει επίσης η σκέψη το έργο να υλοποιηθεί ανά φάσεις. Στον χώρο θα συνυπάρχουν επίσης κρατικές υπηρεσίες που σχετίζονται με την τεχνολογία όπως για παράδειγμα το Υπουργείο Καινοτομίας και το Ιδεκ. Φθινόπωρο του 2023 αναμένεται να προκληκθούν οι προσφορές για εξεύρεση στρατηγικού επενδυτή, ενώ στόχος είναι πριν το τέλος του 2024 να ξεκινήσουν οι εργασίες του έργου.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του **ΣΑΛΟΜΟΝ ΦΙΝΤΛΕΡ**

Η εκτίναξη του πληθωρισμού στην Ευρωζώνη

Ο πληθωρισμός των τιμών καταναλωτή στην Ευρωζώνη εκτινάχθηκε σε νέα υψηλά επίπεδα ρεκόρ, αγγίζοντας το 10% σε ετήσια βάση τον Σεπτέμβριο εν συγκρίσει με τον δείκτη του 9,1% τον Αύγουστο. Ο ετήσιος ρυθμός υπερβαίνει τις προσδοκίες μας για το 9,8% και τις συναινετικές προσεγγίσεις για 9,7%. Ουδέποτε σε κάποιον μήνα την περίοδο από το 1991 έως το 2021 ο πληθωρισμός της Ευρωζώνης δεν ξεπέρασε το 5% σε ετήσια βάση. Οι τιμές της ενέργειας παραμένουν ο σημαντικότερος παράγοντας του συνολικού πληθωρισμού, σημειώνοντας αύξηση 40,8% σε ετήσια βάση τον Σεπτέμβριο μετά την άνοδο του 38,6% τον Αύγουστο. Οι τιμές της ενέργειας είναι πιθανό να διατηρηθούν τον πληθωρισμό σε υψηλά επίπεδα καθ' όλη τη διάρκεια του υπόλοιπου έτους, ενώ οι κυβερνήσεις επιτείνουν τις παρεμβάσεις τους για να προστατεύσουν τους κατανα-

λωτές από το χειρότερο σοκ που έχουν υποστεί λόγω των τιμών. Επιπλέον, ο πληθωρισμός εμφανίζεται όλο και περισσότερο και στις τιμές άλλων αγαθών. Τα τρόφιμα, το αλκοόλ και ο καπνός ήταν 11,8% ακριβότερα από ό,τι πριν από ένα χρόνο τον Σεπτέμβριο και 10,6% τον Αύγουστο, ενώ οι τιμές των βιομηχανικών αγαθών, εξαίρουμένης της ενέργειας, ενισχύθηκαν 5,6% σε ετήσια βάση τον Σεπτέμβριο, έναντι 5,1% τον Αύγουστο. Παρά το γεγονός ότι αυτά τα ποσοστά αντικατοπτρίζουν επίσης υψηλότερο κόστος για τις εισαγωγές, συμπεριλαμβανομένων της ενέργειας και των γεωργικών προϊόντων, ο εγχώριος πληθωρισμός είναι πιθανό να επιταχύνεται όλο και περισσότερο. Οι τιμές των υπηρεσιών ανήλθαν 4,3% σε ετήσια βάση τον Σεπτέμβριο, ταχύτερα από το 3,8% τον Αύγουστο. Περίπου το ήμισυ αυτής της αύξησης μπορεί να αποδοθεί στη λήξη μιας ειδικής έκπτωσης στα εισιτήρια

Αναμένεται ότι η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα θα αυξήσει το βασικό της επιτόκιο από το 1,25% στο 2,5% έως τον Φεβρουάριο του 2023.

για τα μέσα μαζικής μεταφοράς στη Γερμανία. Οι μετρούμενοι ρυθμοί πληθωρισμού διαφέρουν ευρύτερα μεταξύ των κρατών-μελών της Ευρωζώνης, κυμαίνονται τον Σεπτέμβριο από 6,2% σε ετήσια βάση στη Γαλλία έως το 24,2% στην Εσθονία. Ο πληθωρισμός στη Γαλλία, όπου η κυβέρνηση παρεμβαίνει δυναμικά για να ελέγξει τις τιμές της ενέργειας για τα νοικοκυριά, είναι πολύ χαμηλότερος από ό,τι σε άλλα μεγάλα κράτη-μέλη (Γερμανία: 10,9%, Ιταλία: 9,5%, Ισπανία: 9,3%). Αξίζει να σημειωθεί πως ο πληθωρισμός ξεπερνάει κατά πολύ τον επίσημο στόχο 2% της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ). Ενώ η ίδια η ΕΚΤ μπορεί να είναι έτοιμη να θεωρήσει το στοιχείο του εισαγόμενου πληθωρισμού, κυρίως στις τιμές ενέργειας, ως έναν παράγοντα με χαρακτηριστικά προσωρινά, θα επιδιώξει τουλάχιστον να αποτρέψει την παγίωση του εγχώριου πληθωρι-

σμού. Εάν η ΕΚΤ αυξήσει τα επιτόκια πιο γρήγορα τώρα, μπορεί τελικά να ξεφύγει από την προοπτική για χαμηλότερα επίπεδα επιτοκίων μεσοπρόθεσμα. Αναμένουμε ότι η ΕΚΤ θα αυξήσει το βασικό της επιτόκιο αναχρηματοδότησης από το 1,25% στο 2,5% έως τον Φεβρουάριο του 2023, με αρκετές πιθανότητες να το αγγίζει ήδη από τον Δεκέμβριο. Αναμένουμε, επιπλέον, ότι η ΕΚΤ θα αυξήσει το επιτόκιο καταθέσεων παράλληλα με το επιτόκιο αναχρηματοδότησης από το 0,75% στο 2% το ίδιο χρονικό διάστημα. Αλλά μόλις η ύφεση καταστεί ολοένα και πιο εμφανής και ο πληθωρισμός αρχίσει να μειώνεται σταδιακά, η ΕΚΤ πιθανότατα θα σταματήσει την πορεία αυξήσεων και θα διατηρήσει τα επιτόκια σε κατώταση αναμονής για το υπόλοιπο του 2023.

* Ο κ. Σάλομον Φίντλερ είναι οικονομολόγος της εναλλακτικής τράπεζας Berenberg.

Πέφτει η αυλαία των σεισμικών ερευνών της ExxonMobil

Με κοινό βηματισμό το τεχνολογικό πλαίσιο επεξεργασίας των κυπριακών κοιτασμάτων ΦΑ

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Σε φράση ολοκλήρωσης των εργασιών που είχαν προγραμματιστεί στα δυο τεμάχια που της έχουν παραχωρηθεί εντός της κυπριακής ΑΟΖ, βρίσκεται η κοινοπραξία ExxonMobil και Qatar Petroleum. Οι πληροφορίες που έχει στην διάθεσή της η «Κ» θέλουν τις δυο εταιρείες να ολοκληρώνουν τη συλλογή των σεισμικών δεδομένων και το επόμενο βήμα θα είναι η μελέτη και αξιολόγησή τους προκειμένου να καθοριστούν με περισσότερη ακρίβεια τα κοιτάσματα υδρογονανθράκων που έχουν εντοπιστεί στο τεμάχιο 10. Οι σεισμικές έρευνες που πραγμα-

τώπης προετοιμάζονται εντατικά με την δημιουργία υποδομών FSRU, οι οποίες θα μπορούν να υποδεχθούν υγροποιημένο αέριο το οποίο θα απούργοποιείται προκειμένου να διοχετευθεί στους καταναλωτές.

Οι επιλογές

Οι αγωγοί ΦΑ από την ανατολική Μεσόγειο προς τον ευρωπαϊκό χώρο παραμένουν μια επιλογή κυρίως σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα. Η ενεργειακή κρίση και οι τρομακτικές εκτι-

Η ολοκλήρωση των σεισμικών ερευνών από την ExxonMobil σηματοδοτεί την έναρξη επεξεργασίας των δεδομένων προκειμένου να υπολογισθούν με ακρίβεια οι ποσότητες ΦΑ που έχουν εντοπισθεί στο τεμάχιο 10.

μήσεις για σοβαρές ελλείψεις στην ενεργειακή αγορά φαίνεται πως ωθούν εταιρείες αλλά και κυβερνήσεις σε σχεδιασμούς προκειμένου τα αποτελέσματα να είναι βραχυπρόθεσμα. Στη λογική αυτή το LNG μπορεί να καλύψει την τεράστια ζήτηση που έχει προκύψει, ωστόσο

για την περίπτωση της ανατολικής Μεσογείου οι υφιστάμενες υποδομές, πιστεύεται, πως δεν μπορούν να ανταποκριθούν για να καλύψουν τα κενά που υπάρχουν. Με τα σημερινά δεδομένα οι επιλογές που έχουν ενώπιόν τους οι εταιρείες που βρίσκονται στην ανατολική Με-

σόγειο είναι δυο. Η αξιοποίηση των δυο τερματικών LNG στην Αίγυπτο (Νταμιέτα και Ινκουτ) και δεύτερον οι πλωτές μονάδες-υποδομές υγροποίησης ΦΑ (FLOATING LNG) στις περιοχές παραγωγής ΦΑ.

Η Κύπρος

Οι κινήσεις αλλά και οι σχεδιασμοί που φαίνεται να γίνονται για τα κυπριακά κοιτάσματα δεν παρεκκλίνουν από τη λογική των σχεδιασμών και σε άλλα κοιτάσματα γειτονικών χωρών. Τόσο η ExxonMobil όσο και η άλλη κοινοπραξία ENI – TOTAL εξετάζουν σοβαρά το ενδεχόμενο να κινηθούν προς τις πλωτές υποδομές υγροποίησης ΦΑ. Επιπλέον προς την ίδια κατεύθυνση κινείται και το γειτονικό Ισραήλ για εμπορική αξιοποίηση των ποσοτήτων που δεν θα καταλήξουν στην εσωτερική αγορά του. Όπως λέγεται, η επιλογή του FLOATING LNG θα έλθει συμπληρωματικά προκειμένου να απορροφήσει προς επεξεργασία τις ποσότητες ΦΑ οι οποίες εκ των πραγμάτων δεν θα μπορούν να απορροφηθούν από τα χερσαία τερματικά. Η επιλογή υγροποίησης ΦΑ από πλωτές μονάδες περιλαμβάνεται και στην πρόταση που έχει καταθέσει στη Λευκωσία η ελληνική Energean, στην οποία έχουν παραχωρηθεί τεμάχια στην Ισραηλινή ΑΟΖ. Συγκεκριμένα προτείνεται η μεταφορά ΦΑ με αγωγούς στο Βασιλικό και η υγροποίηση σε πλωτή μονάδα.

Οι πλωτές μονάδες υγροποίησης ΦΑ

Με απλά λόγια το FLOATING LNG δεν είναι τίποτε άλλο από μια μονάδα υγροποίησης ΦΑ μέσα στη θάλασσα. Η συγκεκριμένη τεχνολογία χρησιμοποιείται ήδη για επεξεργασία ΦΑ από υπερκρίτα κοιτάσματα σε αρκετά έργα ανά το παγκόσμιο. Τα πλεονεκτήματα του FLNG σε σύγκριση με το χερσαίο υποδομές LNG είναι αυτά που στρέφουν τις εταιρείες προς τη συγκεκριμένη τεχνολογία.

-Το FLNG δεν απαιτεί την κατασκευή υποθαλάσσιων αγωγών τεραστίου μήκους για τη μεταφορά των ποσοτήτων ΦΑ από τα κοιτάσματα. Τα οφέλη εντοπίζονται τόσο στο κομμάτι επένδυσης όσο και στο χρόνο κατασκευής των υποδομών. Με τις πλωτές μονάδες το υγροποιημένο ΦΑ θα μπορεί να μεταφέρεται απευθείας στις ενεργειακές αγορές.

-Το FLNG μειώνει τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις στην ξηρά καθώς η τεχνολογία δεν απαιτεί παράκτια ανάπτυξη.

Η τεχνολογία FLNG καθιστά δυνατή την παραγωγή, υγροποίηση και αποθήκευση φυσικού αερίου στη θάλασσα. Το ΦΑ παράγεται από τα κοιτάσματα και στη συνέχεια μέσω επεξεργασίας επί τόπου ψύχεται στους -162° Κελσίου με αποτέλεσμα να συρρικνώνεται ο όγκος του κατά 600 φορές για να δημιουργήσει LNG.

Στο κομμάτι επεξεργασίας του ΦΑ οι εταιρείες, όχι μόνο εντός της κυπριακής ΑΟΖ, φαίνονται να μελετούν την επιλογή των πλωτών μονάδων-υποδομών υγροποίησης του ΦΑ στα σημεία παραγωγής του.

τοποιήθηκαν επικεντρώθηκαν στα τεμάχια 10 και 5 και ήλθαν ως συνέχεια της τελευταίας γεώτρησης στο στόχο «Glaucus-2», το πρώτο τρίμηνο του 2022, γεώτρηση η οποία κατέδειξε ποσότητα Φυσικού Αερίου σε εμπορεύσιμη κατάσταση. Από την αξιολόγηση των δεδομένων της επιβεβαιωτικής γεώτρησης προέκυψε η ανάγκη για συλλογή πρόσθετων πληροφοριών. Στο πνεύμα αυτό τέσσερα πλοία πραγματοποίησαν έρευνες πάνω από τα κοιτάσματα του τεμαχίου 10 καθώς και σε περιοχές του τεμαχίου 5. Οι έρευνες που πραγματοποιήθηκαν χαρακτηρίζονται εξειδικευμένες και αυτές θα επιτρέψουν στην κοινοπραξία να εξαγάγει ασφαλέστερα συμπεράσματα για το ενεργειακό δυναμικό των δυο τεμαχίων. Σύμφωνα με εκτιμήσεις που υπάρχουν η μελέτη και αξιολόγηση των σεισμικών ερευνών δεν αναμένεται να ολοκληρωθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα. Χρονικά η ολοκλήρωσή τους τοποθετείται για τα μέσα της επόμενης χρονιάς.

Οι σχεδιασμοί

Παράλληλα με τις εργασίες εντός των τεμαχίων, η ExxonMobil φαίνεται να σχεδιάζει και τα επόμενα βήματα ανάμεσα σε αυτά και της αξιοποίησης των κοιτασμάτων, όταν θα έλθει η ώρα. Το βασικό ζητούμενο όχι μόνο για την ExxonMobil αλλά και για τις εταιρείες που βρίσκονται στην ανατολική Μεσόγειο είναι αν οι υποδομές επεξεργασίας ΦΑ που υπάρχουν μπορούν να καλύψουν την υφιστάμενη αλλά και μελλοντική παραγωγή ΦΑ. Με τα σημερινά δεδομένα, όπως γίνεται αντιληπτό, το βάρος πέφτει στο υγροποιημένο ΦΑ (LNG) το οποίο θα μεταφέρεται στις διεθνείς αγορές. Στην τεχνολογία LNG φαίνεται να στρέφεται και η Ευρώπη προκειμένου να καλύψει τις ποσότητες του ρωσικού ΦΑ που εισήγαγε. Πέρα από τις υποδομές που υπάρχουν στον ελλαδικό χώρο και άλλες χώρες της κεντρικής και βόρειας Ευ-

bankofcyprus.com 800 00 800

Σε κάθε επόμενη κίνηση

Καλύτερη Τράπεζα στην Κύπρο για το 2022

Σύμφωνα με το διεθνές περιοδικό «Euromoney»

Σε μια δύσκολη και κομβική για την παγκόσμια οικονομία και το χρηματοπιστωτικό σύστημα περίοδο, η βράβευσή μας ως η «Καλύτερη Τράπεζα» στην Κύπρο για το 2022, από το διεθνές έγκυρο περιοδικό «Euromoney», αποκτά ακόμη μεγαλύτερη βαρύτητα.

Ευχαριστούμε τους μετόχους μας που μας στηρίζουν διαχρονικά, το προσωπικό για την υπευθυνότητα και τον επαγγελματισμό του κι εσάς τους πελάτες μας, για τη συνεχή στήριξη και εμπιστοσύνη που μας δείχνετε, κρατώντας μας στην πρώτη θέση.

Τράπεζα Κύπρου

ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΥ

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΚΑΛΟΥΜ ΠΙΚΕΡΙΝΓΚ*

Βαρυχειμωνιά στη βρετανική οικονομία

Υπό το πρίσμα των τελευταίων εξελίξεων αναθεωρούμε προς τα κάτω τις προβλέψεις μας για το ΑΕΠ του Ηνωμένου Βασιλείου σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα κυρίως λόγω της αιφνίδιας σύσφιγξης των χρηματοοικονομικών συνθηκών μετά την ανακοίνωση των πρόσφατων φορολογικών μέτρων (τα οποία χθες αποσύρθηκαν).

Φυσικά, μια πιο φιλική προς την ανάπτυξη προσέγγιση σε επίπεδα φόρων και ρυθμίσεων δεν θα μπορούσε να υποστηρίξει μακροπρόθεσμα το αναπτυξιακό δυναμικό του Ηνωμένου Βασιλείου.

Οι σημαντικότερες αλλαγές στις προβλέψεις είναι οι εξής: Πρώτον, το πραγματικό ΑΕΠ για το 2023 το υποβαθμίζουμε στο -1,5% από το -1%, ενώ αντίστοιχα το δ΄ τρίμηνο του 2022 στο -1,2% από το -0,8% προηγούμενως.

Αναφορικά τώρα με την ανεργία το 2023, αναβαθμίζουμε την εκτίμησή μας στο 5,0% από 4,9% και το 2024 στο 4,8% από το 4,5%. Στο πεδίο του πληθωρισμού για το 2023, αναμένουμε να φθάσει το 5,0% από το 4,9%, αλλά μειώνουμε την πρό-

Η ύφεση το 2023 αναμένεται να είναι ακόμη μεγαλύτερη από ό,τι προβλεπόταν.

βλεψή μας για το 2024 στο 1,3% από 1,5%.

Από πλευράς της η Τράπεζα της Αγγλίας (ΤτΑ) αναμένουμε να αυξήσει το διατραπεζικό της επιτόκιο κατά 100 μονάδες βάσης στη συνεδρίαση του Νοεμβρίου και κατά 75 μονάδες βάσης σε αυτήν του Δεκεμβρίου, αντί για 50 μονάδες βάσης σε κάθε συνεδρίαση. Αυτό σημαίνει πως αναβαθμίζουμε την εκτίμηση για τη λήξη του 2022 με επιτόκιο στο 4% από 3,25%. Παρά ταύτα, αναμένουμε τώρα ότι η Τράπεζα της Αγγλίας θα διατηρήσει αμετάβλητα τα επιτόκια το πρώτο εξάμηνο του 2023 αντί να τα αυξήσει περαιτέρω κατά 25 μονάδες βάσης. Με 100 μονάδες βάσης σε περικυβέτους του κόστους δανεισμού το 2023 αντί για 50 μονάδες βάσης, διατηρούμε την πρόβλεψή μας για

τη λήξη του 2023 στο 3% για το διατραπεζικό επιτόκιο.

Οι εκτιμήσεις μας για χαμηλότερο πληθωρισμό και υψηλότερη ανεργία αντικατοπτρίζουν σε μεγάλο βαθμό την εκτίμησή μας πως το Ηνωμένο Βασίλειο θα υποστεί βαθύτερη ύφεση και, επομένως, θα εμφανίσει ασθενέστερη ζήτηση το 2023. Ακόμη και πριν η νέα κυβέρνηση παρουσιάσει το σχέδιο ανάπτυξης, η οικονομία του Ηνωμένου Βασιλείου φαίνεται πως οδεύει προς μια μέτρια αλλά επώδυνη ύφεση λόγω δύο σχετικών αντιρροπών δυνάμεων, ήτοι ενός τεραστίου σοκ στους όρους του εμπορίου λόγω της αύξησης των τιμών της ενέργειας μετά τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία και της αυστηρότερης νομισματικής πολιτικής. Μακροπρόθεσμα, πάντως, είμαστε αισιόδοχοι πως η οικονομία του Η.Β. μπορεί να επωφεληθεί από ένα χαλαρότερο ρυθμιστικό πλαίσιο και ένα φορολογικό καθεστώς πιο φιλικό προς την αγορά, αρκεί αυτό να συνεπάγεται δημοσιονομική πειθαρχία.

* Οικονομολόγος της Berenberg Bank.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Των ΧΟΛΓΚΕΡ ΣΜΙΕΝΤΙΝΓΚ, ΣΑΛΟΜΟΝ ΦΙΝΤΛΕΡ και ΚΑΛΟΥΜ ΠΙΚΕΡΙΝΓΚ*

Το Βερολίνο αυξάνει τις κρατικές δαπάνες

Ως προοίμιο της επερχόμενης ύφεσης, η καταναλωτική εμπιστοσύνη στην Ευρωζώνη και στη Γερμανία έχει βυθιστεί σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα ως αντίδραση στο σοκ των τιμών του φυσικού αερίου (και του ρεύματος).

Κρίνοντας βάσει των στοιχείων Σεπτεμβρίου για το μεγαλύτερο κρατίδιο της Γερμανίας, τη Βόρεια Ρηνανία-Βεσφαλία, οι τιμές του φυσικού αερίου για κατανάλωση έχουν αυξηθεί κατά 74% σε ετήσια βάση και είναι τώρα κατά 50 ευρώ ανά μεγαβατώρα υψηλότερες από ό,τι πριν από την κρίση. Αλλά η μετακύλιση από τις τιμές κονδριακές στο καταναλωτικό κοινό απέχει πολύ από το να έχει ολοκληρωθεί. Στα 200 ευρώ οι τιμές αναφοράς στη κονδριακή αγορά, που αντικατοπτρίζουν την οριακή τιμή των νέων εισαγωγών, είναι κατά 180 ευρώ υψηλότερες από τον μέσο όρο της περιόδου 2015-2019. Το υπερβολικό κόστος του φυσικού αερίου εμφανίζεται επίσης μέσω των διογκωμένων λογαριασμών ηλεκτρικής ενέργειας και των υψηλότερων τιμών άλλων αγαθών, μιας και οι παραγωγοί μετακυλίζουν το κόστος τους στους πελάτες. Την Πέμπτη η γερμανική κυβέρνηση αποφάσισε να αυξήσει τις

Πόροι 200 δισ. για τη στήριξη νοικοκυριών, επιχειρήσεων και εταιρειών παροχής φυσικού αερίου.

δαπάνες και να αμβλύνει τον αντίκτυπο από την τιμή του φυσικού αερίου με έως και 200 δισ. ευρώ πρόσθετες κρατικές δαπάνες (ήτοι κεφάλαια περισσότερα από το 5% του ετήσιου ΑΕΠ). Πιθανότατα θα ξοδέψει τα κονδύλια κατά τη διάρκεια περίπου δύο ετών, αλλά θα τα τοποθετήσει σε ένα ειδικό ταμείο, το οποίο εξακολουθεί να της δίνει τη δυνατότητα να εκπληρώσει τους συνταγματικούς κανόνες για το φρένο χρέους. Θέλει η κυβέρνηση να χρησιμοποιήσει τα χρήματα για τέσσερις σκοπούς:

- 1) να μειώσει τους λογαριασμούς του φυσικού αερίου για τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις, περιορίζοντας τις τιμές για έναν βασικό όγκο κατανάλωσης φυσικού αερίου,
- 2) να επιδοτήσει ένα πλαφόν στην

τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας για νοικοκυριά καθώς και για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, εάν οι φόροι στα «υπερβολικά κέρδη» από την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας χαμηλού κόστους (ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, πυρηνική ενέργεια) δεν παρέχουν επαρκή έσοδα,

3) να προσφέρει στήριξη ιδίων κεφαλαίων και ρευστότητας σε επιχειρήσεις που δεν καλύπτονται επαρκώς από το πλαφόν στις τιμές και

4) να υποστηρίξει συστημικά σημαντικούς εισαγωγείς φυσικού αερίου, όταν πρέπει να αντικαταστήσουν το ρωσικό αέριο με πιο ακριβές εναλλακτικές λύσεις. Με την ανακοίνωση του νέου πλαισίου στήριξης, η κυβέρνηση κατήργησε τη φορολογία στους χρήστες φυσικού αερίου περίπου 2,4 λεπτά/kWh, που στόχο είχε να χρηματοδοτήσει τη στήριξη των εισαγωγέων αερίου από τον Οκτώβριο και μετά. Η μείωση του ΦΠΑ στο φυσικό αέριο από 19% σε 7%, ωστόσο, θα συνεχιστεί.

* Οι κ. Χόλγκερ Σμιεντινγκ, Σαλόμον Φίντλερ και Κάλουμ Πικερίνγκ είναι οικονομολόγοι της Berenberg Bank.

Περιμένει τη διαφήμισή του το χαλλούμι

Μουδιασμένες ακόμα οι πωλήσεις, μπαίνει σε εφαρμογή το σχέδιο δράσης για την προώθηση του προϊόντος στις αγορές

Της ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Μουδιασμένες τις τελευταίες μέρες οι πωλήσεις χαλλουμιού τουλάχιστον στην εγχώρια αγορά. Σύμφωνα με τον εκτελεστικό γραμματέα του συνδέσμου Υπεραγορών, Ανδρέα Χατζηαδάμου, η αύξηση της τιμής του προϊόντος τις τελευταίες δύο εβδομάδες, φαίνεται να έχει αποθαρρύνει τους καταναλωτές, με αποτέλεσμα λιγότερα χαλλούμια να φτάνουν στο ταμείο των υπεραγορών. Στην διατήρηση των πωλήσεων του προϊόντος δεν βοήθησε ούτε και η συζήτηση περί αύξησης της τιμής που προηγήθηκε τις προηγούμενες ημέρες. Μια αύξηση που κυμαίνεται μέχρι 2 ευρώ το κιλό, και που ενδεχομένως να επηρεάζει περισσότερο την ψυχολογία του καταναλωτή παρά να συνδέεται με την αγοραστική του δυνατότητα, ιδιαίτερα όταν ευρύτερα οι τιμές των τυροκομικών προϊόντων παρουσιάζουν σχετική αύξηση λόγω πληθωρισμού, κόστους παραγωγής και μεταφοράς. Πάντως, όπως εξήγησε ο κ. Χατζηαδάμου, στην περίπτωση του χαλλουμιού, αυτό το μούδιασμα στην αγορά, είναι προσωρινό και η εικόνα πωλήσεων

Διαχρονικά τα τελευταία πέντε χρόνια παρατηρείται σημαντική αύξηση της τάξης του 18,5% στις εξαγωγές χαλλουμιού σύμφωνα με το αρμόδιο Υπουργείο.

Τα εμπορικά κέντρα της Κύπρου στο εξωτερικό δέχθηκαν ήδη κρούσεις από εκπροσώπους υπεραγορών οι οποίοι ενδιαφέρονται συγκεκριμένα για το χαλλούμι ως ένα πιο premium προϊόν, σύμφωνα με την υπουργό Νατάσα Πηλείδου.

θα επανέλθει τους επόμενους 1-2 μήνες. Καταλυτικό ρόλο σε αυτή την αλλαγή θα έχει η έναρξη προωθητικών ενεργειών – προσφορές, διαφήμιση, κίνητρα, εκπτώσεις- για το προϊόν, από πλευράς παραγωγών και υπεραγορών.

Περισσότερο κυπριακό τυρί

Χωρίς αξιοσημείωτη μεταβολή συνεχίζονται, σύμφωνα με τον σύνδεσμο Υπεραγορών, οι πωλήσεις των προϊόντων που φέρουν την επωνυμία κυπριακό τυρί. Πρόκειται για light προϊόντα τα οποία συνεχίζουν να διατίθενται στην αγορά παράλληλα με το χαλλούμι, ωστόσο εφόσον δεν πληρούν τις προδιαγραφές, δεν φέρουν την επίσημη επωνυμία.

Τα συγκεκριμένα προϊόντα είναι φθηνότερα κατά 1-2 ευρώ στην τιμή/κιλό, σε σχέση με το χαλλούμι ΠΟΠ. Υπενθυμίζεται ότι οι τιμές διαφοροποιήθηκαν τις τελευταίες δύο εβδομάδες, με την συμμόρφωση και των παραγωγών αλλά και της αγοράς, στις υποδείξεις του Υπουργείου Γεωργίας για τερματισμό της περιόδου χάριτος, και την

εφαρμογή του ευρωπαϊκού κανονισμού.

Στο εξωτερικό

Το μείζον ζήτημα ωστόσο είναι το πώς θα υποδεχτεί η αγορά του εξωτερικού το προϊόν, που θα τοποθετηθεί στην αγορά, φέροντας πλέον την σφραγίδα ποιότητας. Σύμφωνα με την αρμόδια υπουργό Νατάσα Πηλείδου, υπήρξε αύξηση στις εξαγωγές, αύξηση η οποία ωστόσο είναι νωρίς να διασυνδεθεί με την κατοχύρωση του προϊόντος. Και ο λόγος βεβαίως είναι το γεγονός ότι η μαζική παραγωγή του προϊόντος ξεκίνησε μόλις λίγο πριν το τέλος Σεπτεμβρίου. Θεωρείται λοιπόν ιδανική η επιλογή του χρόνου έναρξης εφαρμογής του σχεδίου δράσης προώθησης του προϊόντος στις αγορές του εξωτερικού, αφού η εγχώρια παραγωγή μπορεί να το υποστηρίξει. Ένα σχέδιο δράσης που επιδιώκει να αναδείξει το προϊόν ως premium πλέον, νοτίζοντας την τοπικότητα και την αυθεντικότητα του προϊόντος και στοχεύοντας και σε νέες ομάδες στόχευσης με συγκεκριμένες

καταναλωτικές συνήθειες. Πάντως ήδη, εμπορικά κέντρα της Κύπρου στο εξωτερικό έχουν δεχθεί κρούσεις από εκπροσώπους υπεραγορών οι οποίοι ενδιαφέρονται συγκεκριμένα για το χαλλούμι ως ένα πιο premium προϊόν, σύμφωνα με την υπουργό Νατάσα Πηλείδου. Στους στόχους και το άνοιγμα σε αγορές στόχευσης όπως Αυστραλία, Κίνα, Ιαπωνία, Ηνωμένες Πολιτείες, χώρες Μέσης Ανατολής, αλλά και η διατήρηση των υφιστάμενων, που ξεπερνούν σε αριθμό, τις πενήντα χώρες. Για την επίτευξη του στόχου, είναι και η διατήρηση των υφιστάμενων, που ξεπερνούν σε αριθμό, τις πενήντα χώρες. Για την επίτευξη του στόχου, είναι και η διατήρηση των υφιστάμενων, που ξεπερνούν σε αριθμό, τις πενήντα χώρες.

Premium προϊόν

Ως ένα premium πλέον προϊόν, είναι σημαντικό να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις αυτές της αγοράς. Για παράδειγμα, τα υλικά και ο τρόπος παρασκευής του προϊόντος, θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν επικοινωνιακά για προσέλκυση δυνητικών καταναλωτών

Μουδιασμένοι οι καταναλωτές μετά το ΠΟΠ, αναμένουν προσφορές και εκπτώσεις το επόμενο διάστημα.

με συγκεκριμένες διατροφικές συνήθειες. Το μεγαλύτερο ατού του χαλλουμιού θεωρείται πλέον η αυθεντικότητα, ο οικογενειακός και τοπικός του χαρακτήρας. «Πρόκειται για το προϊόν που παράγεται στην Κύπρο με υλικά από την Κύπρο, προσφέρει πολλά σε όλη την αλυσίδα σε σχέση με την συνεισφορά στην οικονομία του τόπου και αυτό είναι πλεονέκτημα για την οικονομία μας, αλλά και κάτι που μπορεί να αναδειχθεί επικοινωνιακά», ανέφερε σχετικά η κ. Πηλείδου. Στο πλαίσιο διασκέψης Τύπου αναφέρθηκε επίσης ότι θα γίνουν ενέργειες για την ενίσχυση του brand του χαλλουμιού ως Αυθεντικού Κυπριακού Προϊόντος που παράγεται μόνο στην Κύπρο και

κάτω από τις συγκεκριμένες προδιαγραφές ΠΟΠ ενώ, παράλληλα, θα γίνει προσπάθεια σύνδεσης της ονομασίας χαλλούμι με την Κύπρο.

Το Halloumi.cy

Σε αυτό το πλαίσιο έχει δημιουργηθεί και τρέχει από τον Ιούλιο η εξειδικευμένη ιστοσελίδα halloumi.cy, η οποία αναπτύχθηκε από το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας (ΥΕΕΒ) με στόχο να αποτελέσει ένα από τα εργαλεία ενημέρωσης εισαγωγέων και καταναλωτών στο εξωτερικό για το χαλλούμι. Η ιστοσελίδα διαθέτει συμβατότητα με όλες τις ηλεκτρονικές συσκευές και είναι διαθέσιμη στα Αγγλικά, Κινέζικα, Ιαπωνικά και Αραβικά, ενώ περιλαμβάνει την ιστορική αναδρομή χαλλουμιού και τη σύνδεση του με την Κύπρο. Περιλαμβάνει επίσης στοιχεία, όπως τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας – ΠΟΠ «Χαλλούμι (Halloumi) Hellim» και εμπορικά σήματα ΧΑΛΛΟΥΜΙ / HALLOUMI, τα συστατικά και θρεπτικά στοιχεία του χαλλουμιού, τρόπους ψισίματος και συνταγές με

χαλλούμι, την ανάδειξη του προϊόντος ως υγιεινή επιλογή καθώς και τη συμπερίληψη Μητρώου Δικαιούχων Χρήσης (εγκεκριμένων παραγωγών ΠΟΠ) της ένδειξης ΠΟΠ «Χαλλούμι (Halloumi) Hellim». Πέραν της εξειδικευμένης ιστοσελίδας, το προϊόν θα προωθηθεί σε διεθνείς εκθέσεις του εξωτερικού, με παρουσία κύριων τυροκόμων. Θα αναπτυχθούν επίσης άλλα εργαλεία προβολής, όπως ενημερωτικές καμπάνιες μέσω των εμπορικών κέντρων του Υπουργείου, που εδρεύουν σε 14 χώρες και καλύπτουν συνολικά 42 αγορές. Θα καταχωρούνται επίσης διαφημίσεις σε εξειδικευμένα έντυπα και εκπομπές, θα γίνονται αναρτήσεις στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, και θα διασυνδέεται το προϊόν με διεθνείς προσωπικότητες της γαστρονομίας κ.ά. Μια ενέργεια με όφελι, όχι μόνο για το χαλλούμι αλλά και για άλλα παραδοσιακά προϊόντα της Κύπρου, είναι η προβολή επιλογών καταναλωσης και διατήρησης του προϊόντος σε συνδυασμό με άλλα προϊόντα, όπως τα λουκάνικα Πισιολιάς, η λούτζα και ο κυπριακός σίνος.

Παρουσιάστηκε το νομικό σύγγραμμα «Ex Tempore»

Από τη δικηγορική εταιρεία Ηλίας Νεοκλέους & Σία ΔΕΠΕ - Πολύτιμο εργαλείο για λειτουργούς της δικαιοσύνης

Την Τετάρτη 28 Σεπτεμβρίου 2022, η δικηγορική εταιρεία Ηλίας Νεοκλέους & Σία ΔΕΠΕ, παρουσίασε στο ξενοδοχείο Parklane στη Λεμεσό, το νομικό της σύγγραμμα “Ex Tempore”, το οποίο εξέδωσε πρόσφατα, σε μια νέα συγγραφική της προσπάθεια.

Η παρουσίαση του συγγράμματος έγινε από τον Δρα Ιωάννη Δεληκωστόπουλο, Δικηγόρο παρ’ Αρείω Πάγω και Αναπληρωτή Καθηγητή της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Για το σύγγραμμα μίλησαν, επίσης, ο Γενικός Εισαγγελέας της

Μέσω της έκδοσης, επιχειρείται η συμβολή στην ανάπτυξη του συγγραφικού έργου στον τόπο μας, στον τομέα της Νομικής Επιστήμης, καθώς και στη γνώση του ισχύοντος δικαίου.

Το Ex Tempore περιλαμβάνει τα κυριότερα νομοθετήματα όλων των κλάδων του Κυπριακού Δικαίου με κατ’ άρθρο νομολογία.

Δημοκρατίας, Γιώργος Σαββίδης, η υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, Στέφη Δράκος, καθώς και ο δικηγόρος Χρίστος Μελίδης, εκπροσωπώντας τη δικηγορική εταιρεία Ηλίας Νεοκλέους & Σία ΔΕΠΕ.

Στην τελετή παρέστησαν, πέραν των προαναφερθέντων, ο υπουργός Υγείας, Μιχάλης Χατζηπαντέλα, βουλευτές, πρώην βουλευτές, Πρόεδροι δικαστηρίων και δικαστές, δήμαρχοι, δικηγόροι, στενοί συνεργάτες της εταιρείας και άτομα από τον ευρύτερο νομικό και επιχειρηματικό κόσμο.

Ο Δρ. Δελγκωστόπουλος, στην ομιλία του, έκανε εκτενή αναφορά στο περιεχόμενο του συγγράμματος Ex Tempore και τόνισε, με ένα ιδιαίτερο τρόπο, το εύρηστος του εν λόγω νομικού συγγράμματος. Χαρακτηριστικά είπε «δεν υπάρχει μεγάλη ιδέα ή σημαντική εξέλιξη που να μην γεν-

νήθηκε στον κόσμο των ιδεών... Γι’ αυτό και μια μεγάλη δικηγορική εταιρία αφιέρωσε χρόνο για πνευματικό έργο, για έργο προσφοράς και δη ανιδιοτελώς».

Στο ίδιο πνεύμα, ο Γενικός Εισαγγελέας και η Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ανέφεραν στις ομιλίες τους, μεταξύ άλλων, ότι το νομικό σύγγραμμα Ex Tempore αποτελεί ένα εύρηστος και καθόλα χρήσιμο εγχειρίδιο, το οποίο προσφέρει στον αναγνώστη εύκολη και άμεση πρόσβαση σε σωρεία νομοθετικών κειμένων της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Ιδιαίτερη αναφορά έγινε στον αποβιώσαντα Ανδρέα Νεοκλέους, διακεκριμένο δικηγόρο, ο οποίος ήταν ο οραματιστής και ο αρχιτέκτονας αυτού του έργου, τόσο από το Δρα. Δελγκωστόπουλο, όσο και από τον Χρίστο Μελίδη, ως επίσης και από τον Γενικό Εισαγγελέα, Γιώργο Σαββίδη.

Το Ex Tempore, περιλαμβάνει τα κυριότερα νομοθετήματα όλων των κλάδων του Κυπριακού Δικαίου με κατ’ άρθρο νομολογία.

Μέσω της έκδοσης αυτής, επιχειρείται η συμβολή στην ανάπτυξη του συγγραφικού έργου στον τόπο μας, στον τομέα της Νομικής Επιστήμης, καθώς και στη γνώση του ισχύοντος δικαίου.

Η ονομασία του εγχειριδίου, υποδεικνύει ακριβώς αυτά τα χαρακτηριστικά που η ίδια φέρει, δηλαδή, την άμεση πρόσβαση στις νομοθετικές ρυθμίσεις και, παράλληλα, την ευχερή καθοδήγηση του αναγνώστη ως προς την κύρια νομολογία που σχετίζεται με κάθε άρθρο.

Παρά το γεγονός ότι η δικηγορική εταιρεία Ηλίας Νεοκλέους & Σία ΔΕΠΕ, επενδύει στην τεχνολογία και στην προώθηση ψηφιακών λύσεων, δεν παραγνωρίζει την αξία

και την χρησιμότητα των νομικών εγχειριδίων, τα οποία πάντα θα έχουν θέση στις νομικές βιβλιοθήκες και τα οποία αποτελούν - και θα συνεχίσουν να αποτελούν - βασικό σημείο αναφοράς για τη νομική σκέψη και εργασία και ιδιαίτερα για τη μάχιμη δικηγορία.

Το Ex Tempore θα αποτελέσει ένα εύχρηστο εργαλείο το οποίο θα συνδράμει στο έργο των λειτουργών της δικαιοσύνης, ενώ, παράλληλα, απευθύνεται και στους φοιτητές νομικής, στα όργανα της διοίκησης, σε διάφορους επαγγελματίες, καθώς και σε κάθε πολίτη που επιθυμεί να ενημερώνεται για το περιεχόμενο των νομοθετικών κειμένων.

Η πώληση του Ex Tempore θα γίνεται από την εταιρεία Bolton Consultancy Ltd ως επίσης και από επιλεγμένα βιβλιοπωλεία στην Κύπρο.

ΑΡΘΡΟ / Του ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ

Αμερικάνικη ομπρέλα

Μέχρι πριν λίγα χρόνια η εξωτερική πολιτική των Ηνωμένων Πολιτειών ήταν ευθυγραμμισμένη με τα συμφέροντα της Τουρκίας. Αυτό συνέβαινε γιατί η Τουρκία ήταν πάντα πρόθυμη να στηρίξει τις επιλογές του ΝΑΤΟ που είναι μέλος αλλά και γιατί το λόμπι της στην Ουάσιγκτον δούλευε εξαιρετικά. Οι Ηνωμένες Πολιτείες ήταν πάντα φιλικές μαζί μας, όμως εφόσον αμφιταλαντευόμασταν μεταξύ δύσης και ανατολής δεν υπήρχαν περιθώρια για να μας δώσει τη σημασία και το ρόλο που επιζητούσαμε. Αυτό βέβαια άλλαξε άρδην τα τελευταία χρόνια εφόσον αποφασίσαμε να πάρουμε ξεκάθαρη θέση όσον αφορά την εξωτερική μας πολιτική. Διαλέξαμε να στηρίξουμε τις επιλογές των συμμάχων μας στο ΝΑΤΟ. Την ίδια ώρα το Ελληνικό και το Κυπριακό λόμπι στην Αμερική εργάστηκε συντονισμένα και κατάφερε να πείσει την πολιτική ηγεσία των Ηνωμένων Πολιτειών ώστε να σταματήσουν να εξοπλίζουν την Τουρκία. Μια Τουρκία όπου επί Ερντογάν αποκάλυφθηκε ο βρώμικος ρόλος που παίζει στην περιοχή.

Το πρόβλημα δεν είναι απλά το ότι αγόρασε τους S400 από την Ρωσία. Το πρόβλημα είναι ότι λειτουργεί ως ο «ε-νεχυροδανειστής» των εχθρών της Δύσης. Διευκολύνει τους αντιπάλους της Δύσης ενώ την ίδια ώρα προβάλεται ως ο διαμεσολαβητής των τρομοκρατών με τον ελεύθερο κόσμο. Η Τουρκία υπό την ηγεσία του Ερντογάν έχει εξελιχθεί σε ένα κράτος εκβιαστή. Στην Αμερική όπου η δημοκρατία είναι το βασικότερο συστατικό του Έθνους δεν θα μπορούσαν να κάνουν άλλο τα στραβά μάτια. Γι’ αυτό πήραν την απόφαση να διαφοροποιηθούν και να στηρίξουν τους μοναδικούς σταθερούς πλέον συμμάχους στην περιοχή, την Ελλάδα και την Κύπρο.

Έτσι λοιπόν η Αλεξανδρούπολη έγινε η σημαντικότερη βάση στα Βαλκάνια με σημαντικό ρόλο λόγω της εισβολής της Ρωσίας στην Ουκρανία. Επίσης η Ελλάδα αναβαθμίζει τα F16 σε Viper ενώ η Τουρκία για να το κάνει αυτό θα πρέπει να υπογράψει συγκεκριμένους όρους. Η Τουρκία επίσης βγήκε εκτός του προγράμματος των F35 ενώ η Ελλάδα διαπραγματεύεται ήδη την αγορά τους. Στην Κύπρο καταργήθηκε το πολυετές εμπόριο πώλησης Αμερικανικών όπλων και ξεκίνησε συνεργασία μεταξύ Αμερικής και Κύπρου σε στρατιωτικό επίπεδο. Όλα αυτά αποδεικνύουν ότι η Αμερική έχει αγκαλιάσει τον Ελληνισμό και μας δίνει όλα τα εφόδια για να αποτρέψουμε οποιαδήποτε απειλή. Η αποτρεπτική δύναμη λειτουργεί ως διπλωματικό όπλο απέναντι σε μια χώρα που έχει μάθει να λειτουργεί μόνο έτσι.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

JOAO ADAO
Managing Director
Facebook, Instagram
and WhatsApp

digitalagenda

CYPRUS SUMMIT

OCTOBER 17, 2022

BOOK YOUR TICKET
digitalagency.com

POWERED BY

J!NIUS
by Bank of Cyprus

SUPPORTERS

Deloitte.

logicom

techisland

OFFICIAL CARRIER

AEGEAN

PARTNERS

UNIVERSITY of NICOSIA

THE CYPRUS INSTITUTE OF NEUROLOGY & GENETICS

Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου

CYENS

FREDERICK UNIVERSITY

Libertex

LLPO

LAW FIRM

Αθήνα Municipality

A PROJECT ENDORSED BY

Το «τρικ» των κροίσεων στις ΗΠΑ με τις δωρεές

Πώς γλιτώνουν φόρους ενώ τα ποσά για φιλανθρωπίες δεν κορηνγούνται

Ένας μικρός αλλά διαρκώς αυξανόμενος αριθμός βαθύπλουτων Αμερικανών έχουν ανακαλύψει πώς να παρακάμπτουν κανόνες που έχουν σχεδιασθεί εδώ και πάνω από μισό αιώνα, για να διασφαλίσουν ότι θα δίνουν λογαριασμό όσοι τυγχάνουν φοροαπαλλαγών για τις δωρεές τους σε φιλανθρωπικά ιδρύματα. Ο λόγος για τα γνωστά στις ΗΠΑ με τα αρχικά DAF, ένα είδος ιδρύματος τόσο ευέλικτο ώστε να παραμένουν σε αυτό μεγάλα ποσά επ' αόριστον και τόσο σκοτεινό ώστε κανείς να μη γνωρίζει τι γίνεται. Τελευταία έχει προκαλέσει ανησυχία στις ΗΠΑ η ραγδαία αύξηση των περιουσιακών στοιχείων που τοποθετούνται σε αυτά τα ιδρύματα, και όμως δεν έχει δοθεί αρκετή προσοχή σε ένα «παραθυράκι» της όλης ιστορίας.

Τα ιδιωτικά φιλανθρωπικά ιδρύματα χρησιμοποιούν αυτό το είδος ιδρύματος - οχήματος για να παρακάμψουν τον ομοσπονδιακό νόμο με τον οποίο διασφαλίζεται πως οι δωρεές των πλουσίων κορηνγούνται πραγματικά και παραδίδονται εγκαίρως και δεν αφήνουν όσους έχουν ανάγκη να περιμένουν ισοβίως. Τα DAF στην ουσία είναι επενδυτικά οχήματα. Όσοι τα χρησιμοποιούν παραχωρούν τον έλεγχο κάποιων κεφαλαίων σε αυτά με αντάλλαγμα την ευνοϊκή φορολογική τους μεταχείριση ως κορηνγών φιλανθρωπίας. Στην πράξη, όσοι τα διαχειρίζονται, συχνά ακόμη και εταιρείες του χρηματοπιστωτικού τομέα που στοχεύουν αποκλειστικά στον σκοπό αυτό, στην πραγματικότητα απλώς υπακούουν στις επιθυμίες του εκάστοτε κορνητή και δεν τον υποκορνώνουν ούτε τα δημοσιοποιεί τις δωρεές ούτε του επιβάλλουν προθεσμίες μέσα στις οποίες πρέπει να δοθούν τα χρή-

ματα για τις φιλανθρωπίες.

Τα φιλανθρωπικά ιδρύματα είναι υποκορνωμένα να πληρώνουν το 5% των περιουσιακών τους στοιχείων ετησίως και να δημοσιοποιούν κάθε δωρεά. Αυτό που κάνουν λοιπόν για να ανταποκρίνονται σε αυτήν την υποκορνήση και να δικαιούνται τις σχετικές φοροαπαλλαγές είναι ότι κορνηγούν αυτήν την εισφορά στα DAF. Τα DAF όμως τα παρακρατούν και αναβάλλουν επ' αόριστον την καταβολή των κορνημάτων σε όσους τα έχουν ανάγκη. Ο ιδρυτής της Tesla, για παράδειγμα, Έλον Μασκ, έχει ένα φιλανθρωπικό ίδρυμα με κεφάλαια ύψους 3 δισ. δολ. Έχει τη δυνατότητα να δηλώνει δημοσίως ότι

Τουλάχιστον 4 δισ. δολ. έχουν εισρεύσει από φιλανθρωπικά ιδρύματα στα ιδρύματα - οχήματα, τα DAF.

πληροί τις υποκορνήσεις του σε ό,τι αφορά την καταβολή κορνημάτων σε διάφορες δωρεές απλώς και μόνον επειδή έχει κορνηγώσει τα τελευταία χρόνια μερικές δεκάδες εκατ. δολάρια σε διάφορα DAF.

Ετσι εκατομμυριούχοι και δισεκατομμυριούχοι σε κάθε γωνιά της υπερδύναμης έχουν υιοθετήσει την ίδια στρατηγική, σύμφωνα τουλάχιστον με την εικόνα που προκύπτει από τα αρχεία: ένας βιομήχανος στην πολιτεία της Μοντάνα, ο ιδιοκτήτης βιομηχανίας επεξεργασίας κοτόπουλων στο Αρκάιμς, πολλοί και διάφοροι ιδρυτές και στελέχη των hedge funds της Νέας Υόρκης και οι ιδρυτές της Google. Α-

ναλύοντας στοιχεία του Bloomberg για τους φόρους των ιδιωτικών ιδρυμάτων, βλέπει κανείς τον χειμαρρό κορνημάτων που περνούν μέσα από αυτό το «παραθυράκι», όπως και ποιος κάνει τη μεγαλύτερη χρήση αυτών των ελιγμών. Τουλάχιστον 4 δισ. δολ. έχουν εισρεύσει από φιλανθρωπικά ιδρύματα σε μεγάλα DAF. Ανάμεσά τους αυτά που έχουν ιδρύσει ο Τσαρλς Σουάμπ και οι επενδυτικές Fidelity και Vanguard, σύμφωνα με τουλάχιστον 360.000 δηλώσεις που έχουν υποβληθεί στις αμερικανικές φορολογικές αρχές από το 2016 έως σήμερα. Αυτός ο εκπληκτικός πλούτος που υποτίθεται ότι προορίζεται για φιλανθρωπικούς σκοπούς, έχει δώσει στους διαχειριστές κεφαλαίων τη δυνατότητα να συγκεντρώνουν προμήθειες από περιουσιακά στοιχεία για φιλανθρωπίες και να διατηρούν σε απόλυτη μυστικότητα το κατά πόσον οι δωρητές δίνουν ή δεν δίνουν πραγματικά τις δωρεές.

Σε τουλάχιστον 1.000 περιπτώσεις προκύπτει πως τα φιλανθρωπικά ιδρύματα δεν έχουν καταβάλει τις απαιτούμενες πληρωμές, το 5% δηλαδή που προβλέπει ο νόμος, παρά μόνον σε αυτά τα ιδρύματα - οχήματα, τα DAF. Για να καλύψουν το κενό ανάμεσα σε αυτά που έδωσαν και σε αυτά που θα έπρεπε να έχουν δώσει για φιλανθρωπίες, θα πρέπει να καταβάλουν επιπλέον 800 εκατ. δολ. άμεσα σε ενεργά φιλανθρωπικά ιδρύματα για το χρονικό διάστημα των τελευταίων έξι ετών. Πρόκειται για ποσό υπερδιπλάσιο από τις ετήσιες δαπάνες του ιδρύματος για την αντιμετώπιση των Αλτσχάιμερ ή του Παγκόσμιου Ταμείου των Ηνωμένων Εθνών για την Αγρία Φύση.

Οι μεγάλες ροές κεφαλαίων στο DAF

Ο Έλον Μασκ, έχει ένα φιλανθρωπικό ίδρυμα με κεφάλαια 3 δισ. δολ. Έχει τη δυνατότητα να δηλώνει δημοσίως ότι πληροί τις υποκορνήσεις του σε ό,τι αφορά την καταβολή κορνημάτων σε δωρεές απλώς και μόνον επειδή έχει κορνηγώσει τα τελευταία χρόνια μερικές δεκάδες εκατ. δολάρια σε διάφορα DAF.

έχουν ενοχλήσει και προβληματίσει βουλευτές, μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς αλλά ακόμη και οριζόμενους φιλανθρωπικούς δισεκατομμυριούχους. Όλοι αυτοί ζητούν να θεσπισθούν νέοι κανόνες για να «εξελειδωθούν» το σχεδόν 1,5 τρις. δολ. που βρίσκεται σε ιδιωτικά φιλανθρωπικά ιδρύματα και σε DAF, την τεράστια αυτή δεξαμενή κεφαλαίων που ενώ προορίζονται για καλούς σκοπούς δεν έχουν πρόσβαση σε αυτά οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί.

Οι οπαδοί του συστήματος των DAF υποστηρίζουν ότι η ευκολία που προσφέρουν σε όσους ενδιαφέρονται να κορνηγούν δωρεές σε φιλανθρωπικά ιδρύματα έχει ως αποτέλεσμα να ενθαρρύνει κι άλλους να ακολουθήσουν την ίδια πορεία.

Ωστόσο, οι δωρεές για φιλανθρωπίες δεν έχουν αυξηθεί εδώ και δεκαετίες ως ποσοστό επί του ΑΕΠ μολονότι έχουν εκτοξευθεί στα ύψη οι περιουσίες του πλουσιότερου 0,1% των Αμερικανών και παρά τις υποσχέσεις πολλών

δισεκατομμυριούχων, όπως ο Έλον Μασκ, ότι θα προσφέρουν τελικά τον πλούτο τους. Επειτα από μια έκρηξη γενναιοδωρίας στις αρχές της πανδημίας, οι δωρεές συμπεριλαμβανομένων και εκείνων προς τα DAF δεν έχουν κατορθώσει να υπερκαλύψουν τον πληθωρισμό του 2021. Και το χειρότερο είναι ότι οι περισσότερες δωρεές απορροφώνται από τα ίδια τα DAF και δεν καταλήγουν τελικά σε αυτούς που τις χρειάζονται.

BLOOMBERG

Στροφή 180 μοιρών από την Τρας, πήρε πίσω τη φοροελάφρυνση των πλουσίων

Σε μια ταπεινωτική υποχώρηση στην αρχή της θητείας της οδηγήθηκε η νέα πρωθυπουργός της Βρετανίας, Λιζ Τρας, καθώς η κυβέρνησή της αναγκάστηκε να κάνει στροφή 180 μοιρών και να πάρει πίσω τις μειώσεις φόρους στους πλουσιότερους πολίτες της χώρας. Ανακοίνωσε ότι ανακαλεί το επίμαχο μέτρο, την κατάργηση του φορολογικού συντελεστή 45% για τα υψηλότερα εισοδήματα, ουσιαστικά μερικές ώρες από τη στιγμή που επέμενε πως είναι αποφασισμένη να προχωρήσει με το οικονομικό της πρόγραμμα παρά τη βίαιη αντίδραση των αγορών συναλλαγμάτων και ομιλών.

Προφανές ζητούμενο για τη Βρετανίδα πρωθυπουργό ήταν να αποφύγει μια ανταρσία στους κόλπους του κυβερνώντος Συντηρητικού Κόμματος των Τόρις, δεδομένου ότι τις τελευταίες ημέρες αυξανόταν με ανησυχιακό ρυθ-

μό ο αριθμός των βουλευτών της που δήλωναν ότι θα καταψηφίσουν τις επίμαχες μειώσεις φόρων. Ορισμένοι έφτασαν στο σημείο να προεξοφλούν ευθέως ότι η κυβέρνηση, που έχει αναλάβει τα ηνία της Βρετανίας εδώ και μόλις ένα μήνα, δεν θα μπορέσει να περάσει από τη Βουλή των Κοινοτήτων το επίμαχο νομοσχέδιο, τον «μίνι προ-υπολογισμό» όπως τον αποκάλεσε ο υπουργός Οικονομικών.

Σε μια εμφανή προσπάθεια να αμβλύνει το αίσθημα της πολιτικής ήττας και λίγες ώρες πριν από την ομιλία του στο ετήσιο συνέδριο του Συντηρητικού Κόμματος, ο υπουργός Οικονομικών, Κουάσι Κουαρτένγκ, δήλωσε στο BBC ότι προσέκλυσε υπερβολικό ενδιαφέρον το σχέδιο για κατάργηση του υψηλότερου φορολογικού συντελεστή που αποτέλεσε «αποτυχημένη προσπάθεια», με αποτέλεσμα να μην δοθεί επαρκής προσοχή

Για να αποφύγει μια ανταρσία στους κόλπους του κυβερνώντος Συντηρητικού Κόμματος.

στο υπόλοιπο οικονομικό πρόγραμμα της κυβέρνησης.

Πέραν των αντιδράσεων στους κόλπους των Συντηρητικών, η κ. Τρας θα είχε να αντιμετωπίσει τη ραγδαία υποτίμηση της στερλίνας που προκάλεσε η ανακοίνωση του οικονομικού της προγράμματος, καθώς ενέπνευσε ανησυχία στους επενδυτές η πρόθεση της κυβέρνησης να χρηματοδοτήσει τις φοροαπαλλαγές με εκτεταμένο δανεισμό. Η στερλίνα είχε έτσι υποχωρήσει στα χαμηλότερα επίπεδα που έχει σημειώσει έναντι του δολαρίου από το 1985. Από

Από τη στιγμή που η κυβέρνηση Τρας ανακοίνωσε ότι ανακαλεί τις επίμαχες μειώσεις φόρων, το βρετανικό νόμισμα άρχισε να ανακάμπτει δυναμικά και έφτασε το 1,128 δολ., καταγράφοντας την υψηλότερη ισοτιμία των τελευταίων 10 ημερών.

τη στιγμή που η κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι ανακαλεί τις επίμαχες μειώσεις φόρων, το βρετανικό νόμισμα άρχισε να ανακάμπτει δυναμικά και έφτασε το 1,128 δολ., καταγράφοντας την υψηλότερη ισοτιμία των τελευταίων 10 ημερών. «Από την οπτική γωνία της αγοράς είναι ένα καλό βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση», σχολίασε σχετικά ο Ιαν φον Γκέρικ, αναλυτής στη Nordea, σύμφωνα με τον οποίο θα χρειαστεί να παρέλθει κάποιο χρονικό διάστημα για να δεχθεί αυτό το μήνυμα η αγορά, αλλά σίγουρα θα υποχωρήσει η πίεση.

Όπως, πάντως, επισημαίνουν οικονομικοί και πολιτικοί αναλυτές, η ταπεινωτική αυτή υποχώρηση ενώ βρίσκεται σε εξέλιξη το συνέδριο του Συντηρητικού Κόμματος θα ενισχύσει την ήδη υπάρχουσα ανησυχία στους κόλπους των Τόρις πως η πρωθυπουργός και ο υπουργός Οικονομικών δεν έχουν

την έλεγχο ούτε της κυβέρνησης και πολλά δε μάλλον της οικονομίας.

Όπως αναφέρει σχετικό δημοσίευμα των Financial Times, αν τελικά καταργείτο ο φορολογικός συντελεστής του 45% για τα υψηλότερα εισοδήματα, το μέτρο θα κόστιζε στα οικονομικά του βρετανικού κράτους από 2 δισ. έως 3 δισ. στερλίνες ετησίως, ποσό που δεν θεωρείται καταλυτικό για τη βρετανική οικονομία. Θα ήταν, όμως, ένα μέτρο υψηλού συμβολισμού και υψηλού πολιτικού ρίσκου εν μέσω ενεργειακής κρίσης και ιλιγγιώδους πληθωρισμού, που δημιουργούν πρόβλημα επιβίωσης για μερίδα του βρετανικού λαού, και θα αποτελούσε καίριο πλήγμα για μια κυβέρνηση που με αυτές τις ανακοινώσεις εμφανίστηκε να έχει χάσει την επαφή με τους ψηφοφόρους.

BLOOMBERG, REUTERS, FINANCIAL TIMES

Τον χειμώνα η Ryanair προγραμματίζει 52 νέα δρομολόγια προς Ισπανία.

Πάει για ρεκόρ ο χειμερινός τουρισμός στην Ισπανία

Η ενεργειακή κρίση ανησυχεί...

πολλάπλως τον 57χρονο Κάρλος Μπερνάτ, ο οποίος ζει στη Μαδρίτη και εργάζεται για μία γερμανική εταιρεία, έχει συγγενείς στη Γερμανία και, ως έμπειρο στέλεχος στις υπηρεσίες της εφοδιαστικής αλυσίδας, γνωρίζει καλά τις συνθήκες που έχει ο πόλεμος στην Ουκρανία για τη γερμανική οικονομία. Ξέρει επίσης και τα σενάρια τρόμου για τους λογαριασμούς της ενέργειας, τόσο στη Γερμανία, όσο και στην πατρίδα του. Θέλοντας να περιορίσει το κόστος της θέρμανσης στο σπίτι του, ο Κάρλος Μπερνάτ αποφάσισε να εγκαταστήσει φωτοβολταϊκά στη στέγη,

αλλά ακόμη δεν είναι βέβαιος για το αποτέλεσμα. «Για να δούμε τι θα φέρει ο χειμώνας... Οποιοσδήποτε, πάντως, καλύτερα να έχειε μωνιάσει στον Νότο για φέτος».

Είναι γνωστό και δεδομένο το ενδιαφέρον των Γερμανών για εξοχικές κατοικίες στην ηλιόλουστη Ισπανία. Σύμφωνα με στοιχεία του κτηματολογίου (Colegio de Registradores de la Propiedad), οι Γερμανοί ήταν πέρυσι οι πιο «δραστήριοι» ξένοι επενδυτές στην ισπανική αγορά ακινήτων, εστιάζοντας κυρίως στις Βαλεαρίδες Νήσους, στις Κανάριες Νήσους, αλλά και στην περιφέρεια της Βαλένθια, στην ηπειρωτική Ι-

σπανία. Οι Κανάριες Νήσοι, η μεσογειακή ακτή της Ισπανίας (Costa del Sol) και άλλες περιοχές έχουν ξεκινήσει διαφημιστικές εκστρατείες σε μια προσπάθεια να προσελκύσουν «επισκέπτες διαρκείας» από τον κρύο, ευρωπαϊκό Βορρά. Ακόμη δεν είναι σαφές εάν η απειλή των υπερόγκων λογαριασμών έχει αυξήσει τις κρατήσεις προς τον Νότο. Σε μία πρώτη εκτίμηση πάντως, τόσο η TUI, ο μεγαλύτερος όμιλος ταξιδιών της Ευρώπης, όσο και η γερμανική αεροπορική εταιρεία Lufthansa, προβλέπουν έναν «ασυνήθιστα αυξημένο αριθμό κρατήσεων» για τους χειμερινούς μήνες.

Πρόσφατη έρευνα της βρετανικής YouGov έδειξε ότι το 75% των Γερμανών επιθυμεί να κάνει ένα ταξίδι και μέσα στον χειμώνα, με τις Κανάριες Νήσους να βρίσκονται στην κορυφή των προτιμήσεών τους. Ρεκόρ αφίξεων στην Ισπανία προσδοκά και η αεροπορική Ryanair. Από τον Απρίλιο του 2022 έως τον Μάρτιο του 2023 «απευθύνονται 50 εκατομμύρια επιβάτες, ενώ πριν από την πανδημία, σε ένα αντίστοιχο διάστημα, είχαν 44 εκατομμύρια», λέει ο διευθυντής συμβούλων της εταιρείας Εντρί Φουίλσον. Για τον χειμώνα η Ryanair προγραμματίζει 52 νέα δρομολόγια προς την Ισπανία. Η

παραθαλάσσια πόλη Μπεννιτόρμ, παραδοσιακό προπύργιο Αγγλών παραθεριστών, έχει αναπτύξει δική της στρατηγική με σημαντικές προσφορές για επισκέπτες άνω των 50 ετών, που θέλουν να παραμείνουν για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Ηδη προωθείται μία διαφημιστική καμπάνια, που απευθύνεται κυρίως σε Βρετανούς και Βέλγους επισκέπτες. Ο κορυφαίος τουριστικός όμιλος στη Βαλένθια και στο Μπεννιτόρμ, Hosbec, τέλος, ανακοίνωσε ότι για πρώτη φορά το 80% των ξενοδοχείων που συνεργάζονται μαζί του θα παραμείνουν ανοικτά όλο τον χειμώνα.

Μοναδικό οικοσύστημα υπηρεσιών αποκλειστικά για e-shops!

Για περισσότερες πληροφορίες σαρώστε τον κωδικό QR.

G.A.P. VASSILOPOULOS GROUP

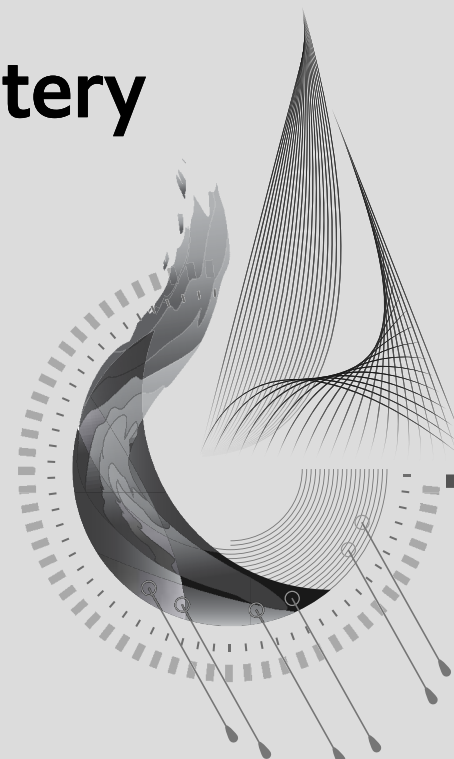

ECONOMIST
IMPACT

18th Annual Cyprus Summit

Navigating the crisis through mastery
and inclusiveness

October 18th-19th 2022
Hilton, Nicosia

hazlis & rivas
Economist Impact Events for Greece,
Cyprus, Malta and south-east Europe

In collaboration with

Top-flight confirmed speakers include:

Colin Stewart

Deputy special adviser of the secretary-general
DSASG on Cyprus, Special representative and head
United Nations Peacekeeping Force
in Cyprus UNFICYP

Tristan Aspray

Director, frontier exploration
ExxonMobil Upstream Company

Myrto Zambarta

Head
European Commission
Representation in Cyprus

Michael C. G. Charalambides

CEO & managing director
ECOMMBX

Kypros Zoumidou

Chief commercial officer
Capital.com

Philippos Soseilos

CEO
PwC Cyprus

www.hazliseconomist.com | www.18thcyprussummit.economist.com

[f](#) Economist Impact Events for Greece, Cyprus, Malta and southeast Europe [@Economist Impact_SEUR](#)

[in](#) Economist Impact SE Europe Events [▶](#) Economist Impact SE Europe Events

Premium energy sponsor

ExxonMobil

Gold sponsors

capital.com

ecommbx

Silver sponsors

kaizen
GAMING

Stoiximan

HELLENIC BANK

Bronze sponsors

the human energy company

OMEXOM

European University Cyprus

Communication sponsor

KATHIMERINI

Official airline carrier

AEGEAN
A STAR ALLIANCE MEMBER

Logistics supplier

DHL

Contributor

NESPRESSO.

Supported by

CYPRUS CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY

Supporters

Proclium
Creative & Technology

GONEQ
AUDIO VISUAL EQUIPMENT

ARTECNICO
PRODUCTIONS

AOA
DESIGN & MARKETING SERVICES

Κάτω από 1 δολάριο το ευρώ και το 2023

Δυσσιώωνες οι προβλέψεις οκτώ οίκων, λόγω πολέμου, ενεργειακής κρίσης, επιβράδυνσης Κίνας και αυξήσεων επιτοκίων στις ΗΠΑ

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΛΗ**

Τον περασμένο Ιούλιο το ευρώ υποχώρησε κάτω από την απόλυτη ισοτιμία με το δολάριο για πρώτη φορά από τον Νοέμβριο του 2002 και από τότε οι όποιες προσπάθειες να επιστρέψει πάνω από αυτά τα επίπεδα έχουν πέσει στο κενό. Το ευρωπαϊκό κοινό νόμισμα έχει σημειώσει «βουτιά» άνω του 14% από τις αρχές του έτους και άνω του 18% το τελευταίο 12μηνο και κινείται στο 0,97-0,98, με την ανάκαμψή του να φαίνεται πολύ δύσκολη στο βραχυπρόθεσμο διάστημα.

Το εκρηκτικό κοκτέιλ που έχει δημιουργηθεί σε οικονομία και αγορές βαρύνει το ενιαίο νόμισμα και αναμένεται να το διατηρήσει υπό πίεση έναντι του ισχυρού δολαρίου: οι αυξανόμενες γεωπολιτικές εντάσεις, η ενεργειακή κρίση που οδηγεί την Ευρώζων σε ύφεση, η επιβράδυνση της Κίνας, οι κίνδυνοι για την ευρωπαϊκή φέρεια λόγω της εκτόξευσης του κόστους δανεισμού και κυρίως του χάσμα που χωρίζει τα επιτόκια της Fed και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Οκτώ επενδυτικοί οίκοι που μίλησαν στην «Κ» τοποθετούν την ισοτιμία ευρώ - δολαρίου στο 0,96 έως και το 0,87 στα τέλη του 2022, ενώ εκτιμούν πως θα παραμείνει κάτω από το «1» στο βραχυπρόθεσμο διάστημα και μέχρι το α' με β' τρίμηνο του 2023.

«Μέχρι πριν από μερικές εβδομάδες μπορούσε κανείς να εξηγήσει την πτώση του ευρώ έναντι του δολαρίου, λόγω δύο κυρίως βασικών παραγόντων», σημειώνει στην «Κ» ο Θέμος Φιωτάκης, επικεφαλής έρευνας της αγοράς συναλλάγματος στην Barclays. Πρώτον, το σοκ στους όρους εμπορίου από τις υψηλότερες τιμές της ενέργειας και του φυσικού αερίου ειδικότερα. Δεύτερον, την επιβράδυνση της ανάπτυξης της

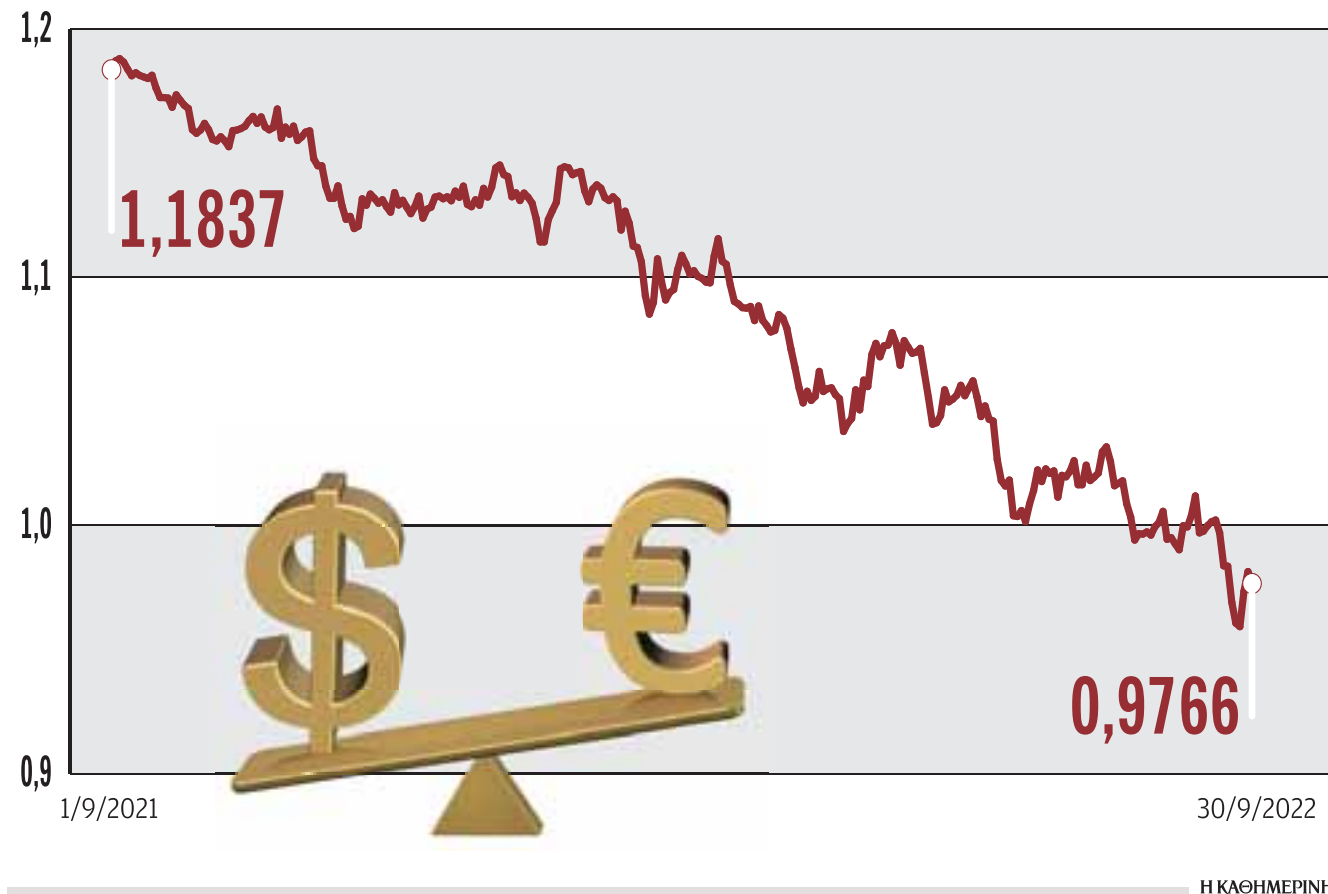
Κίνας, καθώς η Κίνα είναι σημαντικός εξαγωγικός προορισμός για ευρωπαϊκά προϊόντα. Περίπου το ήμισυ της πτώσης της ισοτιμίας φέτος μπορεί να αποδοθεί σε κάθε παράγοντα. Η άτακτη υποτίμηση του ευρώ τις τελευταίες ημέρες, ωστόσο, οφείλεται περισσότερο σε μια Federal Reserve που υπερβαίνει πλέον σε μεγάλο βαθμό τα ουδέτερα επιτόκια πολιτικής και έχει γίνει πολύ επιθετική στις πολιτικές της απαντήσεις, όπως σημειώνει ο αναλυτής. Μέχρι πρόσφατα, η EKT εμφανιζόταν πιο επιθετική από τη Fed και αυτό περιόρισε την πτώση του ευρώ, αλλά αυτό τώρα αλλάζει σε μεγάλο βαθμό υπέρ του δολαρίου ΗΠΑ.

Κατά τον επικεφαλής επενδύσεων συναλλάγματος στην Ευρώπη της Bank of America, Αθανάσιο Βαμβακίδη, το ευρώ θα κινηθεί στο 0,95 έναντι του δολαρίου για το υπόλοιπο του έτους και τις αρχές του επόμενου. Αν και θα αρχίσει να ανατιμάται κάποια στιγμή το 2023, θα παραμείνει πολύ κάτω από τον ιστορικό μέσο όρο του 1,20 τα επόμενα δύο χρόνια. Οπως σημειώνει μιλώντας στην «Κ», το ευρώ δέχεται «κτυπήματα» από πολλά μέτωπα: οι υψηλές τιμές της ενέργειας επιβαρύνουν το ευρώ, τη

Οι αναλυτές τοποθετούν την ισοτιμία ευρώ - δολαρίου στο 0,96 έως και το 0,87 στα τέλη της χρονιάς.

στιγμή που ο πόλεμος στην Ουκρανία κλιμακώνεται. Παράλληλα, η ανάπτυξη της Κίνας παραμένει ασθενής. Η EKT, αν και επιτέλους αυξάνει τα επιτόκια με γρήγορους ρυθμούς, παραμένει αρκετά πίσω από τις περισσότερες άλλες κεντρικές τράπεζες του G10 και ιδιαίτερα τη Fed, παρά το γεγονός ότι ο πληθω-

Το ευρώ έχει σημειώσει «βουτιά» άνω του 14% από τις αρχές του έτους και άνω του 18% το τελευταίο 12μηνο

ρισμός στην Ευρώζων είναι υψηλότερος. Η περιφέρεια παραμένει εύαλωτη κατά τη διάρκεια της σύσφιγξης της EKT, παρά την ύπαρξη του νέου εργαλείου TPI.

«Αντισυνοχούμε επίσης για τις σημαντικές διαφορές πληθωρισμού μεταξύ των μελών της Ευρώζωνς, οι οποίες

θα μπορούσαν να αυξήσουν τις ανισορροπίες», όπως επισημαίνει. «Πρέπει επίσης να αναγνωρίσουμε ότι η αδυναμία του ευρώ αντανάκλα και την ισχύ του δολαρίου», τονίζει ο κ. Βαμβακίδης. Οι διαφορές των επιτοκίων, οι όροι εμπορίου, το κλίμα κινδύνου και η ασθενής ανάπτυξη στην Κίνα εξηγούν πλήρως

τη δύναμη του αμερικανικού νομίσματος μέχρι στιγμής.

Στο 0,96 εκτιμά ότι θα κινηθεί η ισοτιμία ευρώ - δολαρίου στα τέλη του 2022 και έως τον Μάρτιο του 2023, ο Τόμας Φλούρι, επικεφαλής διεθνούς στρατηγικής νομισμάτων στην UBS. Οπως σημειώνει μιλώντας στην «Κ», οι

προοπτικές ύφεσης της Ευρώπης λόγω των αυξανόμενων τιμών της ενέργειας σημαίνουν πως το νόμισμα θα παραμείνει υπό πίεση. Η περιοχή είναι εκτεθειμένη σε πιθανές ελλείψεις σε ενέργεια και τρόφιμα λόγω του πολέμου στην Ουκρανία. Η ικανότητα της EKT να αυξήσει τα επιτόκια είναι περιορισμένη λόγω των κινδύνων κατακερματισμού, ενώ μια επιθετική Fed, όπως τονίζει, έχει προετοιμάσει τις αγορές για έναν παρατεταμένο κύκλο αύξησης των επιτοκίων. «Η πτώση του ευρώ αντανάκλα τόσο την ευρεία δύναμη του δολαρίου στο βραχυπρόθεσμο διάστημα όσο και την αδυναμία του ίδιου του κοινού νομίσματος» όπως σημειώνει. Κατά τον κ. Φλούρι, το τέλος του κύκλου σύσφιγξης της Fed θα σηματοδοτήσει πιθανότατα και το χαμηλό για την ισοτιμία, ενώ εάν ξαφνικά η Fed γίνει πιο «ήπια» ή και εάν τελειώσει ο πόλεμος στην Ουκρανία, τότε θα δοθούν λόγοι στο ευρώ να ανακάμψει.

Η Capital Economics, από την πλευρά της, εκτιμά πως το ευρώ θα υποχωρήσει στο 0,90 έναντι του δολαρίου έως τα μέσα του 2023 και θα ανακάμψει στη συνέχεια στο 0,95 έως τα τέλη του έτους και στο 1,05 στα τέλη του 2024. Οπως επισημαίνει στην «Κ» ο επικεφαλής οικονομολόγος του οίκου, Αντριου Κένινγκχαμ, οι κύριοι λόγοι για την αδυναμία του ευρώ είναι: α) το ισχυρό δολάριο, εν μέρει λόγω της ζήτησης ασφαλούς καταφυγίου κατά τη διάρκεια μιας περιόδου αποστρόφης ρίσκου, τη στιγμή που η Fed αύξησε τα επιτόκια νομίστερα και περισσότερα από την EKT και β) το σοκ των όρων εμπορίου στην Ευρώπη λόγω της εκτόξευσης των τιμών του φυσικού αερίου. Αυτό θα κοστίσει στην Ευρώπη περίπου το 4% του ΑΕΠ. Οι ΗΠΑ δεν αντιμετωπίζουν συγκρίσιμο σοκ επειδή παράγουν το δικό τους φυσικό αέριο.

Η EKT είναι σε δύσκολη θέση σε ό,τι αφορά τη διαχείριση των κινδύνων για την οικονομία.

Η EKT ακροβατεί μεταξύ ύφεσης και υψηλού πληθωρισμού

Η HSBC έχει υποστηρίξει εδώ και καιρό ότι το ευρώ θα πρέπει να διαπραγματευτεί κάτω από την ισοτιμία για κάποιο χρονικό διάστημα, με το 0,95 να είναι το βασικό της σενάριο για τους επόμενους μήνες. Οπως εξηγεί στην «Κ» ο Ντόμινικ Μπρίνγκ, επικεφαλής έρευνας της ευρωπαϊκής αγοράς συναλλάγματος στη βρετανική τράπεζα, η ευρωπαϊκή ανάπτυξη επιβραδύνεται πολύ επιθετικά, ενώ ο πληθωρισμός παραμένει υψηλός. Αυτό φέρνει την EKT σε πολύ δύσκολη θέση όσον αφορά τη διαχείριση και την εξισορρόπηση των κινδύνων για την οικονομία. «Τελικά πιστεύουμε ότι αυτό θα δυσκολέψει την EKT να αυξήσει τα επιτόκια τόσο επιθετικά όσο η αγορά τιμολογεί αυτή τη στιγμή και κινδυνεύει να προκαλέσει μια ακόμη βαθύτερη ύφεση που θα μπορούσε να είναι επιζήμια για το ευρώ. Έτσι, η EKT και ως εκ τούτου το ευρώ έχουν παγιδευτεί

μεταξύ σφύρας και άκμονος», τονίζει ο αναλυτής.

Υπάρχουν σαφώς πολλοί λόγοι για τους οποίους η ισοτιμία ευρώ - δολαρίου διαπραγματεύεται κάτω από το «1», επισημαίνει στην «Κ» η Εσθερ Ρέικελτ, στρατηγική αναλύτρια της αγοράς συναλλάγματος στην Commerzbank. Η αποφασιστική νομισματική σύσφιγξη της Fed είναι ένας υποστηρικτικός παράγοντας για το δολάριο. «Παράλληλα, η αγορά εξακολουθεί να θεωρεί ότι η EKT είναι μάλλον επιφυλακτική στην καταπολέμηση του πληθωρισμού και φαίνεται να αναμένει ότι θα είναι απρόθυμη να συνεχίσει με επιθετικές αυξήσεις επιτοκίων εάν η οικονομία αρχίσει να επιβραδύνεται υπερβολικά», προσθέτει. Η γερμανική τράπεζα αναμένει έτσι ότι η ισοτιμία ευρώ - δολαρίου θα συνεχίσει να διαπραγματεύεται στα τρέχοντα πεδία επίπεδα κάτω από την ισο-

Το αρνητικό κλίμα πιθανότατα θα αλλάξει μόνο όταν τελειώσει ο χειμώνας και οι κίνδυνοι από την ενεργειακή κρίση υποχωρήσουν.

τιμία για αρκετό χρονικό διάστημα. Το κλίμα πιθανότατα θα αλλάξει μόνο όταν τελειώσει ο χειμώνας και οι κίνδυνοι από την ενεργειακή κρίση υποχωρήσουν σιγά σιγά και καθώς η Fed θα τερματίσει τον κύκλο της αύξησης των επιτοκίων. «Σε αυτό το πλαίσιο βλέπουμε κάποιο περιθώριο ανάκαμψης του ευρώ, καθώς το χάσμα στις οικονομικές επιδόσεις και τη νομισματική πολιτική μεταξύ Ευρώπης και ΗΠΑ μειώνεται».

Η ING είναι η πιο απαισιόδοξη

από όλους τους οίκους, καθώς «βλέπει» το ευρώ στο 0,87 έναντι του δολαρίου στο δ' τρίμηνο του 2022. Οπως εξηγεί στην «Κ» ο επικεφαλής οικονομολόγος της ολλανδικής τράπεζας, Κάστεν Μπρέζκι, ο κύριος λόγος για το αδύναμο ευρώ είναι ότι η ΗΠΑ θα βιώσουν το πολύ μία κυκλική επιβράδυνση, ενώ η Ευρώζων βρίσκεται σε μια περίοδο διαρθρωτικής αδυναμίας λόγω του πολέμου και της συνεχιζόμενης ενεργειακής κρίσης. Αυτό ήταν πάντα ξεκάθαρο από την αρχή του πολέμου και μετά, αλλά οι αγορές συναλλάγματος χρειάστηκαν πολύ χρόνο για να το καταλάβουν.

Δύο λόγους εντοπίζει η Danske Bank οι οποίοι εξηγούν την αδυναμία του ευρώ. Σύμφωνα με τον στρατηγικό αναλυτή της τράπεζας, Λαρς Σπάρες Μέρκλιν, ο κυριότερος λόγος είναι οι όροι εμπορίου. «Οι ΗΠΑ έχουν αλλάξει την τελευταία δεκαετία και είναι πλέον ένας από τους

μεγαλύτερους εξαγωγείς εμπορευμάτων στον κόσμο. Όμως η Ευρώπη δεν έχει αλλάξει και παραμένει ένας μεγάλος εισαγωγέας εμπορευμάτων», σημειώνει μιλώντας στην «Κ». Δεύτερον, το ευρύν ισχυρότερο δολάριο και οι αυξανόμενες αποδόσεις ομολόγων διεθνώς οδηγούν σε επιβράδυνση της οικονομίας και οι επενδυτές είναι πολύ λιγότερο διατεθειμένοι να αναλάβουν ρίσκο.

Η Ευρώπη και το ευρώ είναι αρκετά κυκλικά «assets» και έτσι η ανατροπή στο μακροοικονομικό περιβάλλον έχει κτυπήσει πολύ σκληρά το ενιαίο νόμισμα. Ο κ. Μέρκλιν προς το παρόν προβλέπει ότι η ισοτιμία ευρώ - δολαρίου θα φτάσει το 0,93 μέχρι το τέλος του 2023. Εάν βελτιωθεί η κατάσταση στο ενεργειακό μέτωπο και εάν ληξει ο πόλεμος στην Ουκρανία, ωστόσο, η αγορά θα ωθήσει το ευρώ απότομα υψηλότερα.

Πρωταθλητές στην αύξηση πλούτου οι Νεοζηλανδοί

Στην κορυφή με τη μεγαλύτερη αύξηση στον πλούτο τους βρέθηκαν οι Νεοζηλανδοί το 2021, ενώ πληθαίνουν οι φωνές που προειδοποιούν ότι οι ανισότητες διευρύνονται, αναδεικνύοντας μία νέα τάση γαιοκτημόνων. Σύμφωνα με την έκθεση για τον πλούτο της ελβετικής τράπεζας Credit Suisse, η Νέα Ζηλανδία εμφάνισε τη μεγαλύτερη αύξηση κατά μέσον όρο στην περιουσία ενός ενήλικου, η οποία διογκώθηκε από τα 114.000 αμερικανικά δολάρια το 2020 στα 472.153 δολάρια το 2021 (αύξηση της τάξης του 32%). Συνολικά 347.000 πολίτες της χώρας είχαν τουλάχιστον 1 εκατ. δολάρια ΗΠΑ στο όνομά τους

πέρυσι, ενώ περίπου 2,1 εκατ. Νεοζηλανδοί (από συνολικό πληθυσμό περίπου 5 εκατομμυρίων της χώρας) βρίσκονται

2,1 εκατ. πολίτες βρίσκονται στο πλουσιότερο 10% του παγκόσμιου πληθυσμού.

στο πλουσιότερο 10% του παγκόσμιου πληθυσμού. Μάλιστα, περίπου 281.000, όντας ακόμα πιο εύποροι, συναπαρτίζουν το 1% σε διεθνή κλίμακα. Η αύξηση του πλούτου προήλθε κατά 60% από την αγορά κατοικιών και το υπόλοιπο 40% οφείλεται στα κέρδη των διεθνών χρηματιστηρίων, υπογράμμισε στον Guardian ο Σάμιουελ Έκιομπ, οικονομολόγος με έδρα τη Νέα Ζηλανδία. «Η αύξηση στις τιμές των κατοικιών ήταν εντυπωσιακή. Ωστόσο, με μόλις

τους περίπου μισούς ενήλικες στη Νέα Ζηλανδία να είναι ιδιοκτήτες του δικού τους σπιτιού, η αύξηση του πλούτου κατανεμήθηκε άνισα», τόνισε ο ίδιος. Μάλιστα, αναφέρθηκε χαρακτηριστικά στην άνοδο μιας νέας γενιάς «γαιοκτημόνων», καθώς πλέον ο πλούτος και οι ευκαιρίες απόκτησης σπιτιού μετατρέπονται σε κληρονομικά προνόμια.

Επί χρόνια, η αγορά κατοικιών στη Νέα Ζηλανδία θεωρείτο απρόσιτη γενικά, ειδικά οι περιοχές Οκλαντ και Ουέλιγκτον συγκαταλέγονται μεταξύ των ακριβότερων σε ολόκληρο τον κόσμο, ενώ ο αριθμός των ιδιοκτητών συρρικνώνεται από τις αρχές του 1990 σε όλες τις ηλικιακές κατηγορίες και ιδίως στα άτομα μεταξύ 20 και 40 ετών. Οι τιμές ανέβηκαν περαιτέρω εν μέσω

πανδημίας, ενόσω οι μισθοί παρέμειναν αμετάβλητοι. Μέχρι τον Αύγουστο του 2021 οι τιμές είχαν αυξηθεί κατά 25% σε ετήσια βάση. Το πρόβλημα με το να εστιάζει κανείς στους μέσους όρους και στα σύνολα είναι ότι μπορεί να προσπεράσει το χάσμα που διαμορφώνεται μεταξύ ενοικιαστών και ιδιοκτητών, το οποίο συνεχώς διογκώνεται, δήλωσε ο Σάμιουελ Έκιομπ. Δεδομένου ότι περίπου τα δύο τρίτα των περιουσιακών στοιχείων των Νεοζηλαντών είναι κατοικίες, δεν προκαλεί εντύπωση το γεγονός ότι ο πλούτος που προκύπτει από εκεί εκτοξεύθηκε κατά την περίοδο της πανδημίας, πρόσθεσε ο ίδιος, τονίζοντας παράλληλα ότι οι ανισότητες ενδέχεται να παραμείνουν επί μακρόν.

Η αύξηση του πλούτου προήλθε κατά το 60% από την αγορά ακινήτων και το υπόλοιπο 40% οφείλεται στα κέρδη των διεθνών χρηματιστηρίων.

PwC Κύπρου

Annual Review 2022

Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα μας

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η αναποτελεσματικότητα των κυρώσεων

Των **ΓΟΥΙΛΙΑΜ ΡΟΥΝΤΣ** και **ΣΤΙΟΥΑΡΤ ΜΑΚΙΝΤΟΣ**
REUTERS BREAKINGVIEWS

Οι πρόεδροι των Ηνωμένων Πολιτειών χρησιμοποιούν συχνά τις οικονομικές κυρώσεις ως μοχλό γεωπολιτικής πίεσης εναντίον χωρών με τις οποίες βρίσκονται σε σύγκρουση, αλλά δεν έχουν φθάσει σε πραγματικά ανταλλαγή πυρών. Οι περιορισμοί που επέβαλαν οι Ηνωμένες Πολιτείες και οι βασικοί Ευρωπαίοι σύμμαχοί τους μετά την εισβολή του Ρώσου προέδρου Βλαντιμίρ Πούτιν στην Ουκρανία, τον Φεβρουάριο, ήταν εξαιρετικά εκτεταμένοι. Ωστόσο, ενώ οι κυρώσεις μπορούν να προκαλέσουν σοβαρό οικονομικό αντίκτυπο, η Ιστορία δείχνει ότι δεν έχουν σημαντική πολιτική επίπτωση. Οι Ηνωμένες Πολιτείες «πάγωσαν» τα αποθεματικά της κεντρικής τράπεζας της χώρας που κατείχε η δική τους αντίστοιχη, η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ. Το δίκτυο συναλλαγών ονόματι SWIFT, που διευκολύνει τις παγκόσμιες χρηματοοικονομικές ροές, απέκλεισε πολλές ρωσικές τράπεζες. Η Αμερική και η Ευρωπαϊκή Ένωση α-

των Citigroup, McDonald's, H&M, Ikea και άλλων πολλών, έχουν ήδη αποσυρθεί, ενώ το ΔΝΤ προβλέπει πως η οικονομία της Ρωσίας θα συρρικνωθεί κατά 6% φέτος. Πάντως, ενώ η αγωνία του Πούτιν για την οικονομία της χώρας του είναι πραγματική, το σοκ του πολέμου ώθησε επίσης ανοδικά τις τιμές της ενέργειας.

Το κόστος ενός βαρελιού πετρελαίου αυξήθηκε πάνω από τα 100 δολάρια και στις δύο πλευρές του Ατλαντικού, ενώ οι τιμές του ευρωπαϊκού φυσικού αερίου υπερτριπλασιάστηκαν. Το αποτέλεσμα ήταν ότι η Ρωσία είχε έσοδα 158 δισ. ευρώ από εξαγωγές ορυκτών καυσίμων το πρώτο εξάμηνο του 2022, σύμφωνα με το Κέντρο Ερευνας για την Ενέργεια και τον Καθαρό Αέρα, αμβλύνοντας τον αντίκτυπο των κυρώσεων.

Βεβαίως, η μη καθολική εφαρμογή των κυρώσεων κατά της Ρωσίας ροκανίζει και την αποτελεσματικότητα των κυρώσεων. Η Κίνα και η Ινδία αγοράζουν ρωσικό αργό με έκπτωση, προσφέροντας μια ζωτικής σημασίας οικονομική και χρηματοοικονομική σωτηρία στο καθεστώς Πούτιν. Όταν πρόκειται για τις γεωπολιτικές επιπτώσεις των κυρώσεων, η Ιστορία υποδηλώνει ότι οι αμερικανικοί περιορισμοί ούτε προκαλούν αλλαγή καθεστώτος ούτε αντιστρέφουν τους στόχους της εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφάλειας του κράτους-στόχου. Λόγου χάριν, οι αμερικανικές κυρώσεις κατά της Κούβας έχουν τεθεί σε ισχύ από τότε που η κυβέρνηση Κέννεντι τις επέβαλε, το 1962. Ωστόσο, 60 χρόνια τώρα η ίδια σοσιαλιστική ηγεσία διοικεί τη χώρα. Η υποστήριξη από ευρωπαϊκά και άλλα κράτη σήμαινε ότι οι κυρώσεις δεν ήταν ποτέ καθολικές και δεν πέτυχαν τους στόχους τους, παρά το γεγονός ότι έβλαψαν την οικονομία της Κούβας και ώθησαν πολλούς μορφωμένους και ειδικευμένους εργατές να εγκαταλείψουν το νησί.

Ο Αμερικανός πρόεδρος Κάρτερ επέβαλε κυρώσεις στο Ιράν μετά την επανάσταση του 1979. Σήμερα οι Ιρανοί είναι φτωχότεροι, λιγότερο υγιείς και η οικονομία τους είναι αποδυναμωμένη. Το καθεστώς των Ιράν και οι στόχοι εθνικής ασφάλειας, όμως, παραμένουν αμετάβλητα.

Η Ρωσία είχε έσοδα 158 δισ. ευρώ από εξαγωγές ορυκτών καυσίμων το πρώτο εξάμηνο του 2022.

νακοίνωσαν απαγορεύσεις επί του εμπορίου με ρωσικό πετρέλαιο. Εν τω μεταξύ, οι Αρχές επέβαλαν στοχευμένες κυρώσεις σε εκατοντάδες Ρώσους ιδιώτες, εταιρείες αμυντικού υλικού και μεταφορών, χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τεχνολογικούς ομίλους και ενεργειακούς. Οι περιορισμοί δεν ήταν καθολικοί. Μεγάλες δυνάμεις, συμπεριλαμβανομένων της Κίνας και της Ινδίας, αρνήθηκαν να τους υποστηρίξουν.

Ακόμη κι έτσι, οι οικονομικές επιπτώσεις ήταν άμεσες. Η αξία του εθνικού νομίσματος υποχώρησε από 74 ρούβλια έναντι του δολαρίου ΗΠΑ σε 135 στις αρχές Μαρτίου, αλλά ανέκαμψε στα προπολεμικά επίπεδα έπειτα από ενέργειες της κεντρικής τράπεζας της Ρωσίας. Ο ετήσιος πληθωρισμός ξεπερνά το 14%, αν και τον Μάρτιο είχε εκτιναχθεί στο 18%. Οι ξένοι επενδυτές έχουν εγκαταλείψει το έδαφος της Ρωσίας. Πάνω από 1.000 εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων

Διαδοχικές αυξήσεις επιτοκίων από ΕΚΤ προανήγγειλε η Λαγκάρντ

Στόχος, η μείωση του πληθωρισμού – Σε άνοδο δολάριο και αποδόσεις ομολόγων

Για **αλλεπάλληλες** αυξήσεις επιτοκίων του ευρώ που θα αποφασιστούν στις επόμενες συνεδριάσεις της ΕΚΤ προέδωσε τις αγορές η πρόεδρος της τράπεζας, Κριστίν Λαγκάρντ, ενώ υπενθύμισε πως το ζητούμενο για την τράπεζα είναι να ανακόψει την άνοδο του πληθωρισμού. «Θα κάνουμε αυτό που οφείλουμε να κάνουμε», τόνισε η κ. Λαγκάρντ, ενώ απαντώντας στην εντεινόμενη ανησυχία αγορών και οικονομολόγων για τον αντίκτυπο στην οικονομία πρόσθεσε πως «πρωταρχικός στόχος της τράπεζας δεν είναι να προκαλέσουμε ύφεση, αλλά να διασφαλίσουμε σταθερές τιμές. Αν δεν το κάνουμε, τότε η οικονομία θα πληγεί περισσότερο».

Τους τελευταίους μήνες η ΕΚΤ ακολουθεί κατά πόδας την αμερικανική ομοσπονδιακή τράπεζα, που μετά πέντε αυξήσεις των επιτοκίων στη διάρκεια του τρέχοντος έτους έχει φέρει τα επιτόκια του δολαρίου στο 3% με 3,5%. Υπό την πίεση του διαρκώς επιταχυνόμενου πληθωρισμού, που τον Αύγουστο έφτασε στο 9,1% στην Ευρώπη, στις αρχές Σεπτεμβρίου η ΕΚΤ προχώρησε σε νέα και επιθετική αύξηση επιτοκίων κατά 75 μονάδες βάσης φτάνοντας το βασικό επιτόκιο του ευρώ στο 0,75%.

Η μεγάλη διαφορά ανάμεσα στα επίπεδα των επιτοκίων του δολαρίου και του ευρώ αποτελεί, όμως, έναν από τους παράγοντες που εξακολουθούν να εζωθούν ανοδικά το δολάριο. Το αποτέ-

Πιέσεις στα νομίσματα ανά τον κόσμο, από το ευρώ, που βρίσκεται πλέον στο \$0,96 μέχρι τη στερλίνα και το γιεν.

λεσμα είναι να δέχονται πιέσεις τα νομίσματα ανά τον κόσμο, από το ευρώ, που βρίσκεται πλέον στο 0,96 δολ., μέχρι τη στερλίνα και το γιεν. Το αμερικανικό νόμισμα συνέχισε και χθες την ανοδική πορεία του, σημειώνοντας νέο ρεκόρ όταν ο Λευκός Οίκος διέψευσε τη φημολογία ότι σχεδιάζεται παρέμβαση με σκοπό την αποδυνάμωση του αμερικανικού νομίσματος.

Ανάμεσα στα νομίσματα που αποδυναμώνονται διαρκώς έναντι του αμερικανικού είναι το κινεζικό γουάν, που υποχώρησε στα χαμηλότερα επίπεδα από το 2008 και την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση. Ρυθμιστική αρχή υπό την καθοδήγηση της Λαϊκής

Πρωταρχικός στόχος της τράπεζας δεν είναι να προκαλέσουμε ύφεση, αλλά να διασφαλίσουμε σταθερές τιμές. Αν δεν το κάνουμε, τότε η οικονομία θα πληγεί περισσότερο, σημείωσε η Κριστίν Λαγκάρντ.

Τράπεζας της Κίνας κάλεσε, έτσι, χθες τις τράπεζες της χώρας να περιφρουρήσουν την κινεζική αρχή που καθορίζει την ισοτιμία του γουάν.

Όσον αφορά το γιεν, που δέχεται επιμέμονες πιέσεις εδώ και εβδομάδες, παρέμεινε και χθες στα επίπεδα των 145 γιεν έναντι του δολαρίου, που άλλοτε έχουν προκαλέσει την παρέμβαση της Τράπεζας της Ιαπωνίας και φημολογείται πως ενδέχεται να επαναληφθεί και τώρα κάτι ανάλογο.

Οικονομικοί αναλυτές υπογραμμίζουν πως οι αλλεπάλληλες αυξήσεις των επιτοκίων του δολαρίου συμπαράσφουρουν τις αποδόσεις των αμερικανικών ομολόγων. Αυτές με τη σειρά τους «προ-

σελκύουν εισροές κεφαλαίων στο αμερικανικό νόμισμα», όπως επισημαίνει η Νανέτ Χέτσλερ Φάιντ, υπεύθυνη επενδύσεων στον τομέα διαχείρισης πλούτου της Credit Suisse Group. Η ίδια πρόσθεσε πως «όσο η νομισματική και η δημοσιονομική πολιτική διαφόρων χωρών δεν λειτουργεί υποστηρικτικά για τα νομίσματά τους, προεξοφλούμε πως θα ενισχύεται το δολάριο».

Την ίδια στιγμή, όμως, σημειώνουν μεγάλη άνοδο και οι αποδόσεις των ευρωπαϊκών ομολόγων, με εκείνη του δεκαετούς του ελληνικού Δημοσίου να αγγίζει το 5,05% καταγράφοντας αύξηση 3,4% και το spread να κινείται στις 268 μονάδες βάσης σημειώνοντας τα υψη-

λότερα επίπεδα από την εκδήλωση της πανδημίας τον Μάρτιο του 2020. Ανάλογη είναι η εικόνα και της υπόλοιπης περιφέρειας της Ευρώζωνης. Η απόδοση του ισπανικού δεκαετούς υπερέρη χθες το 3,5% καταγράφοντας τα υψηλότερα επίπεδα του από τον Φεβρουάριο του 2014.

Η απόδοση του δεκαετούς της Πορτογαλίας διαμορφώνεται στο 3,42% σημειώνοντας τα υψηλότερα επίπεδα από τον Απρίλιο του 2017, ενώ η απόδοση του ιταλικού δεκαετούς σημειώνει άνοδο 3% και φτάνει στο 4,91% καταγράφοντας τα υψηλότερα επίπεδα από την κρίση χρέους της Ευρώζωνης.

BLOOMBERG

«Παγώνουν» τα σχέδια αύξησης παραγωγής των νέων iPhone

Η Apple δεν αναμένει τελικά ενίσχυση της ζήτησης για τα καινούργια της μοντέλα

Η **Apple** αποσύρει τα σχέδιά της για αύξηση της παραγωγής των νέων της iPhone κατά το τρέχον έτος, διότι η αναμενόμενη αύξηση της ζήτησης, στην οποία είχε βασιστεί, τελικώς δεν υλοποιείται. Σύμφωνα με το Bloomberg, ο αμερικανικός κολοσσός ηλεκτρονικών ειδών με έδρα του Κουπερτίνο της Καλιφόρνιας ανακοίνωσε στους προμηθευτές του πως δεν χρειάζεται να προσπαθήσουν να αυξήσουν την παραγωγή στην οικογένεια των προϊόντων iPhone 14 έως και 6 εκατομμύρια μονάδες το δεύτερο εξάμηνο του τρέχοντος έτους. Αντιθέτως, η εταιρεία θα επιδιώξει να κατασκευάσει 90 εκατομμύρια συσκευές

Η ασθενής ζήτηση από την Ευρώπη και την Κίνα θα μπορούσε να βλάψει τις συνολικές πωλήσεις των iPhone το 2023, εκτιμούν αναλυτές.

για την περίοδο αυτή, ήτοι περίπου όσες είχε διαθέσει στην αγορά κατά το παρελθόν έτος και, σύμφωνα με τις αρχικές εκτιμήσεις της, φέτος το καλοκαίρι. Η ζήτηση επίδικα για μοντέλα iPhone 14 Pro, που κοστολογούνται ακριβότερα από την απλή εκδοχή των iPhone 14, είναι μεγαλύτερη από ό,τι για τα πιο προσιτά. Σύμφωνα με το Bloomberg, σε τουλάχιστον μία περίπτωση, ένας από τους προμηθευτές της Apple μετατοπίζει την παραγωγική ικανότητά του από τις αρχικές εκδόσεις των iPhone σε εκείνες με τις υψηλότερες τιμές. Αξίζει να σημειωθεί ότι η τιμή της μετοχής της Apple υποχώρησε κατά 3,9%

Οι πωλήσεις της σειράς των κινητών iPhone 14 κατά τη διάρκεια των πρώτων τριών ημερών της διαθεσιμότητάς τους στην Κίνα ήταν 11% μειωμένες σε σχέση με το ίδιο διάστημα κατά το προηγούμενο έτος.

στη Νέα Υόρκη χθες το πρωί, στα 145,90 δολάρια. Η μετοχή του κολοσσού από τις αρχές του χρόνου έχει εξασθενήσει κατά 18% εν συγκρίσει με την πτώση της τάξεως του 23% του δείκτη S&P 500. Οι αναλυτές της Morgan Stanley και της Oddo υπογράμμισαν πως οι εξελίξεις στην Apple δεν επιδρούν αρνητικά στις προβλέψεις τους σχετικά με τον όγκο των πωλήσεων των έξυπνων κινητών τηλεφώνων. Ειδικότερα, ο αναλυτής του Bloomberg Intelligence, Ανιουράγκ Ράνα, είπε ότι «δεν ξεπληγάν» την έκθεση και συνεχίζει να «πιστεύει ότι η ασθενής ζήτηση από την Ευρώπη και την Κίνα θα μπορούσε να

βλάψει τις συνολικές πωλήσεις των iPhone το 2023».

Αξίζει να αναφερθεί ότι η Apple είχε αναβαθμίσει τις προβλέψεις των πωλήσεων της τις εβδομάδες πριν από την κυκλοφορία του iPhone 14, οπότε ορισμένοι από τους προμηθευτές της είχαν αρχίσει να προετοιμάζονται για αύξηση των παραγγελιών κατά 7%. Η Κίνα, η μεγαλύτερη αγορά έξυπνων κινητών τηλεφώνων στον κόσμο, τελεί σε φάση ύφεσης – κι αυτό έχει πλήξει τους εγχώριους κατασκευαστές κινητών συσκευών της, ενώ επηρέασε επίσης τις πωλήσεις του iPhone. Οι πωλήσεις της σειράς κινητών iPhone 14 κατά τη διάρκεια των

πρώτων τριών ημερών της διαθεσιμότητάς τους στην Κίνα ήταν 11% μειωμένες σε σχέση με το ίδιο διάστημα κατά το προηγούμενο έτος, σύμφωνα με εκτιμήσεις της Jefferies στις αρχές της εβδομάδας. Τέλος, να σημειωθεί πως η παγκόσμια ζήτηση για προσωπικές ηλεκτρονικές συσκευές έχει ανασχεθεί εξαιτίας του καλπάζοντος πληθωρισμού, των ανησυχιών για ύφεση και του πολέμου στην Ουκρανία, ενώ ειδικά η αγορά έξυπνων κινητών αναμένεται φέτος να περιοταλεί κατά 6,5%, σε 1,27 δισεκατομμύριο μονάδες, σύμφωνα με στοιχεία από την IDC.

BLOOMBERG

1.000 αεροσκάφη μέχρι το 2030 θέλει να παραγάγει η Ρωσία

Η **αεροπορική** βιομηχανία της Ρωσίας θα επιδιώξει να προχωρήσει μόνη της χωρίς την αρωγή της Δύσης, χρησιμοποιώντας εγχώρια κατασκευές ανταλλακτικά, για να παραγάγει 1.000 αεροσκάφη έως το 2030 – και αυτό, όπως δήλωσε ο τεράστιος κρατικός όμιλος αεροναυπηγικής Rostec, στόχο έχει να θέσει τέλος στην εξάρτησή της από την αμερικανική Boeing και την ευρωπαϊκή Airbus. Όπως αναφέρει σε αποκλειστικό δημοσίευσμά του το ειδησιογραφικό πρακτορείο Ρόιτερς, οι δηλώσεις της Rostec, της οποίας ηγείται στενός συνεργάτης του Ρώσου προέδρου Βλαντιμίρ Πούτιν, δείχνουν ότι ο τομέας των αερομεταφορών της χώρας βλέπει την αντιπαράθεση με τη Δύση ως μόνιμο σκίσμα. Η Rostec είναι και η μοναδική κατασκευαστρια αεροσκαφών πολιτικής αεροπορίας στη χώρα. Η επιβολή από τη Δύση των αυστηρότερων κυρώσεων στη σύγχρονη Ιστορία εξαιτίας του πολέμου στην Ουκρανία προκάλεσε την πιο εκτεταμένη μεταβολή της ρωσικής οικονομίας από τη διάλυση της ΕΣΣΔ και εντεύθεν.

Τα ξέφνης κατασκευές αεροσκάφη, κυρίως από την Boeing και την Airbus, αντιπροσωπεύουν το 95% της επιβατικής κίνησης, αλλά οι κυρώσεις σημαίνουν ότι δεν υπάρχουν ανταλλακτικά – και καμία προοπτική να βρεθούν. Το Ρόιτερς είχε αναφέρει τον Αύγουστο ότι οι ρωσικοί αερομεταφορείς, συμπεριλαμβανομένων της κρατικής AeroFlot, αποσυναρμολογούν τα αεροπλάνα για να έχουν πρόσβαση σε ανταλλακτικά που δεν μπορούν πλέον να αγοράσουν στο εξωτερικό λόγω των δυτικών κυρώσεων. Όμως, η Rostec, με επικεφαλής τον Σεργκέι

Τσεμέζοφ, βλέπει την αναταραχή ως ευκαιρία για την οικοδόμηση μιας ισχυρής, αυτοδύναμης αεροπορικής βιομηχανίας στη Ρωσία. «Τα ξένα αεροσκάφη θα απομακρυνθούν από τους στόλους», τόνισε η Rostec σε γραπτή απάντηση σε ερωτήσεις του Ρόιτερς σχετικά με τα σχέδιά της και την κατάσταση στη ρωσική αεροπορική βιομηχανία. «Πιστεύουμε ότι αυτή η διαδικασία είναι μη αναστρέψιμη και τα αεροσκάφη Boeing και Airbus δεν θα πωληθούν ποτέ ξανά στη Ρωσία».

Οι ρωσικές αεροπορικές εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων της AeroFlot, πλημμύρισαν από αεροσκάφη Boeing και Airbus όταν ανασύστησαν τους στόλους τους μετά το χάος της δεκαετίας του 1990. Η δημιουργία μιας ανταγωνιστικής εγχώριας εναλλακτικής θα είναι δύσκολη. Ο στόχος κατασκευής 1.000 αεροσκαφών έως το 2030 είναι «βασικά αδύνατος», σύμφωνα με τον αναλυτή αεροδιαστημικής Ρίτσαρντ Αμπουλαφιά, επικεφαλής της AeroDynamic Advisory με έδρα τις ΗΠΑ. Η Ρωσία σχεδιάζει να παράγει ετησίως 20 αεριωθούμενα γνωστά ως Superjet-New από το 2024 και 72 νέα MS-21 μεσαίων αποστάσεων από το 2029, ξεκινώντας με έξι το 2024, σύμφωνα με το σχέδιο, που δημοσιεύτηκε από την κυβέρνηση τον Ιούνιο. Δοκιμάζει το νέο της αεροπλάνο MS-21 με κινητήρα PD-14 εγχώριας κατασκευής αντί για τον PW1400G, που προμηθεύεται από την Pratt & Whitney. Το MS-21, τέλος, ήταν η προσπάθεια της Ρωσίας να διεισδύσει στο κύριο μέρος της αγοράς τζετ, όπου κυριαρχούν η Airbus και η Boeing.

REUTERS

Φυσικό αέριο από Αφρική βρήκε η Ιταλία

Σε δεινή θέση η Γερμανία, δεν έχει υποκαταστήσει τις ρωσικές εισαγωγές

Τα θεμέλια μιας νέας τάξης πραγμάτων θέτει η ενεργειακή κρίση με μοχλό τα αναγκαστικά της εκάστοτε χώρας στην αντιμετώπισή της, αλλά και με τις μακροχρόνιες σχέσεις που τη δεσμεύουν. Η Ιταλία τα καταγράφει πολύ καλύτερα από τη Γερμανία χάρη στους μακροχρόνιους δεσμούς της με χώρες της Αφρικής, πολλές από τις οποίες τις προσέφεραν εναλλακτικούς ενεργειακούς πόρους. Την ίδια στιγμή, σε δεινή θέση φαίνεται να περιέρχεται η Γερμανία έπειτα από δεκαετίες στενής συνεργασίας με τη Ρωσία, που τώρα την καθιστούν εξαιρετικά ευάλωτη.

Τις εβδoμάδες αμέσως μετά τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, ο διευθυvαν των συμβουλών της ιταλικής ενεργειακής Επι. Κλάουντο Ντεσκολάτζι, επισκέφθηκε μεγάλο αριθμό από τις αφρικανικές χώρες που εξαgουν φυσικό αέριο. Στο πλαίσιο της περιoδείας του αυτής συναντήθηκε με αξιωματούχους της Αλγερίας, της Αγγολάς, της Αιγύπτου και του Κονγκό. Σαν συνοδά συνοδεούμενος από ανώτερους αξιωματούχους της ιταλικής κυβέρνησης. Η κρατική εξερχόμενη επι. και μέσω αυτής η Ιταλία πλέκει, έτσι, να αναπτύξει περαιτέρω τις υφιστάμενες σχέσεις συνεργασίας με τις χώρες αυτές και να διασφαλίσει πρόσθετες εισαγωγές φυσικού αερίου, που θα υποκαταστήσουν σε μεγάλο βαθμό το αέριο της Ρωσίας. Όπως τονίζει ο Μάρτιν Μέρφι, ειδικός θεμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου στην εταιρεία ερευνών Wood

Το Βερολίνο ετοιμάζεται να επιβάλει δελτίο στα καύσιμα, αναγκάστηκε να κρατικοποιήσει ενεργειακές εταιρείες και οδεύει ολοταχώς προς την ύφεση.

Mackenzie, η Ρωσία ήταν και για την Ιταλία ο σημαντικότερος προμηθευτής της σε αέριο επί πολλά χρόνια. Η χώρα είχε, όμως, ευρύτερο φάσμα προμηθευτών και μακροχρόνιες σχέσεις με την Αφρική.

Εν μέρει λόγω της μακράς εμπειρίας της από οικονομικής κρίσεις, καθόρθωση να ελπίσει και δεν θα χρειαστεί να επιβάλει θύλατο στα καύσιμα. Και η κυβέρνηση της θα οριακά βοηθήσει. Όπως επισήμηναι ο Αλμπέρτο Τοϊό, πρώην υπουργός Βιομηχανίας της Ιταλίας και πρώην μέλος του Δ.Σ. της Eni, «ότι χαιρείς εκτίμησις ο Ντεσθύνον σύμβουλος της ιταλικής Eni, Ντεσκάλλι, σε πολλές αφρικανικές χώρες αποτελεί σαφώς ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της Ιταλίας». Η Ρώμη επέδειξε μια ευελιξία που δεν μπόρεσε να μνησθόν οι περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες. Η Ιταλία καταβάλουσι περίπου 29 δισ. κυβικά μέτρα ρωσικού αερίου που ήταν το 40% των εισαγωγών της στο είδος. Τώρα υποκαθιστά σταδιακά περίπου τα 10,5 δισ. κ.μ. από

άλλες χώρες. Το μεγαλύτερο μέρος των εισαγωγών της θα προέλθει από την Αλγερία, που θα αυξήσει τις εξαγωγές αερίου στην Ιταλία κατά σχεδόν 20% στα 25,2 δις. κ.μ. και θα αποτελέσει φερέγγυον τον κυριότερο προμηθευτή ενέργειας για τη Ρώμη, καθώς θα αντιπροσωπεύει το 35% των εισαγωγών της. Και το μερίδιο της Ρωσίας στις εισαγωγές ενέργειας στην Ιταλία έχει ελαχιστοποιηθεί. Από την επόμενη άνοιξη, άλλωστε, θα αρχίσει να εισάγει LNG από Αιγύπτο, Κατάρ, Κογκό. Νιγηρία και Ανγκόλα.

Η Γερμανία βρίσκεται ενδοχόμενος στη χειρότερη μοίρα από όλες τις ευρωπαϊκές χώρες. Αν και πανίσχυρη οικονομία και μακροχρόνια συνυφασμένη με την έννοια του συνετού σχεδιασμού, η Γερμανία βρέθηκε εντελώς απροετομαστη στην ενεργειακή κρίση. Απογονυμένη από το θνητό φυσικό αέριο που τις χορηγούσε επί πολλές δεκαετίες η Μόσχα, ετοιμάζεται να επιβάλει δελτίο στα καύσιμα, αναγκάστηκε να κρατικοποιήσει μία από τις βαρύτερα χημαζόμενες ενεργειακές εταιρείες και οδύει ολοταχώς προς την ύφεση χωρίς έξοδο κινδύνου.

Πέρυσι εισήγαγε 58 δις. κ.μ. ρωσικού αερίου, που ισοδυναμούσαν με το 58% της κατανάλωσής της και τώρα βλέπουν να έχει διακοπεί η ροή του καυσίμου. Δεν έχει κατορθώσει να υποκαταστήσει αυτές τις εισαγωγές με άλλους προμηθευτές και έχει αναγκαστεί να αγοράζει αέριο από την ελεύθερη αγορά κατα-

Η Αλγερία θα αυξήσει τις εξαγωγές αερίου στην Ιταλία κατά σχεδόν 20%, στα 25,2 δισ. κ.μ., και θα αποτελέσει εφεξής τον κυριότερο προμηθευτή ενέργειας για τη Ρώμη, καθώς θα αντιπροσωπεύσει το 35% των εισαγωγών της. Και το μερίδιο της Ρωσίας στις εισαγωγές ενέργειας στην Ιταλία έχει ελαττωθεί αισίως. Από την άνοιξη, άλλωστε, θα αρχίσει να εισάγει LNG από Αίγυπτο, Κατάρ, Κογκό, Νιγηρία και Ανγκόλα.

βάλλοντας, όμως, οκταπλάσιες τιμές. Οι προσπάθειες της Γερμανίας για απεξάρτηση από το ρωσικό αέριο προς το παρόν έχουν επενετρωθεί στην ενοίκιαση πέντε πλωτών τερματικών σταθμών για εισαγωγές υδρογονοποιημένου φυσικού αερίου (LNG). Η μεγαλύτερη ευρωπαϊκή οικονομία δεν διαθέτει τερματικούς σταθμούς του είδους καθώς είχε επί πολλές δεκαετίες βασιστεί στους αγωγούς που της μετέφεραν αέριο από τη Ρωσία. Η Ιταλία, αντιθέτως, διαθέτει τρεις τερματικούς σταθμούς που είναι

σε λειτουργία και προσφάτως αγόρασε άλλους δύο. Οι δύο χώρες βρίσκονται πράγματι σε εντελώς αντίθετη κατάσταση αφού η ενεργειακή κρίση πλήττει άμεσα και ανόμοια τη Γηραιά Ηπειρο. Οι χειρότερα πληγείσες χώρες είναι η Γερμανία, η Ουγγαρία και η Αυστρία, ενώ εκείνες με τη μικρότερη εξάρτηση από τους ρωσικούς υδρογονάνθρακες και επομένως με τις μεγαλύτερες αντιστάσεις είναι η Γαλλία, η Σουηδία και η Βρετανία. Η ενεργειακή κρίση ανάγκασε τις κυβερνήσεις να συνειδητο-

ποιήσουν τους κινδύνους που εγκυμονεί η υπερβολική εξάρτηση από έναν κυρίαρχο προμηθευτή. Θυμίζει μάλιστα την πετρελαϊκή κρίση τς δεκαετίας του 1970, που ανάγασε τον δυτικό κόσμο να επανεξετάσει την εξάρτησή του από το πετρέλαιο της Μέσης Ανατολής, ενώ πολλαπλασίασε τις προσπάθειες πολλών χωρών να εκμεταλλευθούν τον δικό τους ορυκτό πλούτο και τις εξόθισαν να αναζητούν εναλλακτικούς προμηθευτές στη Βενεζουέλα και στο Μεξικό.

REUTERS

Ερχεται «μαύρος» χειμώνας για την ευρωπαϊκή οικονομία

Μια ημέρα μετά τις δυσοιωνίες προειδοποιήσεις του ΟΟΣΑ για επικείμενη ύφεση σε πολλές οικονομίες της Ευρώζωνας που θα πληρώσουν «το τίμημα του πολέμου», ακόμη μια πρόβλεψη έρχεται να επιβεβαιώσει ότι η ύφεση στη Γηραιά Ήπειρο φαίνεται αναπόφευκτη. Με τις ζήμες από τη διακοπή τις παροχής ρωσικού αερίου να συσσωρεύονται ήδη στην Ευρώπη, ο αντικτυπος για τις ευρωπαϊκές οικονομίες είναι πιθανόν να υπερβεί και τα δεινά από την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση του 2009.

Σε αυτό το συμπέρασμα καταλήγει σχετική μελέτη που εκπόνησε η Bloomberg Economics βάσει τς ευρωπαϊκής αγοράς ενέργειας και τς ευρωπαϊκών οικονομίας, και η οποία κατατάζει σε ύψος 1%, αρχής γενομένης από το τέταρτο τρίμηνο του έτους. Σημειώτεόν ότι η εκτίμηση αυτή βασίζεται στην υπόθεση ότι η παροχή ρωσικού αερίου θα βρισκόταν σε ένα επίπεδο γύρω στο 10% εκείνης που ήταν το περασμένο έτος. Η Bloomberg Economics προειδοποιεί επιπλέον πως αν είναι δριμύ το ψύχος κατά τους χειμερινούς μήνες «και αν δεν υπάρξει αλληλεγγύη ανάμεσα σε 27 χώρες τς Ε.Ε., τότε είναι πιθανόν ο πληθωρισμός να φτάσει στο 8% στη διάρκεια του επόμενου έτους και το ΑΕΠ τς Ε.Ε. να μειωθεί κατά 5%». Εν ολίγοις είναι πιθανόν ο οικονομία τς Ε.Ε. να βυθιστεί σε μια ύφεση ανάλογη εκείνης του 2009. Ακόμη, όμως, κι αν αποφευχθεί

Το χτύπημα της ενεργειακής κρίσης θα είναι ισχυρότερο από εκείνο της χρηματοπιστωτικής κρίσης του 2009, εκτιμούν οι αναλυτές.

αυτό το «μιαύρο» σενάριο, επισημαίνει πως η Ευρωζώνη οδεύει ήδη ολοταχώς προς την ύφεση, που αναμένεται πως το 2023 θα είναι η χειρότερη από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Και βέβαια η μεγαλύτερη οικονομία της, η Γερμανία, θα δεχθεί το μεγαλύτερο πλήγμα. Ουσιαστικά προειδοποιεί πως θα αποδεχθούν ατελείωφορες οι προσπάθειες των κυβερνήσεων που επτά μήνες από την έναρξη της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία εξακολουθούν να δαπανούν εκατοντάδες δισεκατομμύρια ευρώ για να στηρίξουν οικογένειες και επιχειρήσεις, ενώ παράλληλα συζητούν για μειώσεις της κατανάλωσης ενεργειακά.

Αυξήσεις επιτοκίων

Στο μεταξύ, μεγαλύτερη πίεση σε επιχειρήσεις και καταναλωτές ασκεί η ΕΚΤ, αυξάνοντας τα επιτόκια γρηγορότερα από ποτέ. Η πρόεδρος της ΕΚΤ Κριστίν Λαγκάρντ δεν κρύβει τις προθέσεις της τράπεζας, καθώς έχει δηλώσει πως στις επόμενες συνεδριάσεις η επι-

H Bloomberg Economics προειδοποιεί πως αν είναι δριμύ το ψύχος κατά τους χειμερινούς μήνες «και αν δεν υπάρξει αλληλεγγύη ανάμεσα στις 27 χώρες της Ε.Ε., τότε το ΑΕΠ της Ε.Ε. ενδέχεται να μειωθεί κατά 5% το 2023».

τροπή νομισματικής πολιτικής θα προχωρήσει σε αυξήσεις επιτοκίων. Η αγορά προσεγγίζει πως στην επόμενη συνεδρίαση της στις 27 Οκτωβρίου η ΕΚΤ θα αυξήσει τα επιτόκια του ευρώ κατά 75 νομίδες βάσης. Παράγοντες της αγοράς ενέργειες και παρατηρητές προειδοποιούν πως η τρέχουσα κρίση θα είναι μακροχρόνια και ενδεχομένως πολύ μεγαλύτερη από τις πετρελαϊκές κρίσεις των δεκαετιών του 1970. Σύμφωνα με τον Τζέιμς Πας, επικεφαλής των οί-

κοινωνολόγων του Bloomberg, η κλίμακα της ζημίας που θα προκαλέσει η έλλειψη ενέργειας μπορεί τελικά να αποδειχθεί πολύ μεγαλύτερη από αυτήν για την οποία μιλούσαν τα μοντέλα των οικονομολόγων. Όπως επισημαίνει η Bloomberg Economics, σε μια ενεργειακή κρίση μπορεί να διαρραγεί η εφοδιαστική αλυσίδα της βιομηχανίας κατά τρόπο απολύτως απρόβλεπτο. Όταν το κόστος της ενέργειας υπερβαίνει ένα επίπεδο, πολλές επιχειρήσεις οδηγούνται σε δια-

κοπή της λειτουργίας τους. Ολόκληροι κλάδοι μπορεί να αντιμετωπίσουν ελλείψεις πρώτων υλών από βιομηχανίες εντάξεως ενέργειας, όπως, για παράδειγμα, οι χαλυβουργίες και οι βιομηχανίες παραγωγής λιπασμάτων.

Υπό πίεση η βιομηχανία

Σε ό,τι αφορά, δε, το ενεργειακό σύστημα, από τη στιγμή που υπάρχει γενική διακοπή ηλεκτροδότησης, το πρόβλημα μπορεί να βγει εκτός ελέγχου πολύ γρήγορα. Είναι ενδεικτική η περίπτωση της Enovik Industries, μιάς από τις μεγαλύτερες χημικές βιομηχανίες στον κόσμο, που έχει έδρα στη βιομηχανική ζώνη της δυτικής Γερμανίας. Μιλώντας στο Bloomberg, στέλεχος της εταιρείας προειδοποίησε πως ενδέχεται να αντιμετωπίσει μακροπρόθεσμη ζημιά εξαιτίας του επίμονου υψηλού κόστους της ενέργειας. Όπως τόνισε, «βασική προϋπόθεση για την υπερίσχυση της γερμανικής οικονομίας και ειδικότερα αυτού του κλάδου είναι η μόνιμη προσφορά ενέργειας και σε προσιτές τιμές, συμπεριλαμβανομένων των ορυκτών καυσίμων». Δεν είναι η μόνη. Την περασμένη εβδομάδα η εμβληματική αυτοκινητοβιομηχανία της Γερμανίας και μεγαλύτερη της Ευρώπης, Volkswagen, ανακοίνωσε ότι εξετάζει το ενδεχόμενο να μεταφέρει παραγωγή της εκτός Γερμανίας αν παραταθεί η κρίση του φυσικού αερίου. Επίσης, η

Domo Chemicals Holding NV, δεύτερη μεγαλύτερη μονάδα χημικών στη Γερμανία, μειώνει την παραγωγή της στην Ευρώπη, ενώ η ιταλική βιομηχανία παραγωγής φορτηγών Iveco Group NV συνομιλεί με προμηθευτές της για τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει εξαιτίας των τιμών της ενέργειας.

Οι καταναλωτές φοβούνται

Τα στοιχεία που δόθηκαν στη δημοσιότητα την περασμένη εβδομάδα φέρουν την οικονομική δραστηριότητα του ιδιωτικού τομέα στην Ευρώζων να έχει συρρικνωθεί τον Σεπτέμβριο για τρίτο συναπτό μήνα, ενώ η κρίση έχει οδηγήσει την καταναλωτική εμπιστοσύνη σε ιστορικό χαμηλό. Το πρόβλημα άρχισε πέρυσι όταν εκτοξεύθηκαν για πρώτη φορά οι τιμές της ενέργειας επειδή ανέκαψε δραματικά η ζήτηση μετά την ύφεση της πανδημίας, ενώ ο Ρώσος πρόεδρος άρχισε να μειώνει διακριτικά τις ροές του ρωσικού φυσικού αερίου προς την Ευρώπη. Η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία τον Φεβρουάριο προκάλεσε εκτροχιασμό τις οικονομίες, με τον πληθωρισμό να εκτοξεύεται στα ύψη, το κόστος διαβίωσης ομοίως και τη βιομηχανική παραγωγή να μειώνεται. Στις αρχές Σεπτεμβρίου, άλλωστε, οι περιορισμένες ροές αερίου που εξακολουθούσαν να καταφθάνουν στην Ευρώπη μέσω του αγωγού Nord Stream 1 διέκοπτησαν για απεριόριστο χρονικό διάστημα.

Εκταμίευση δόσης 21 δισ. ευρώ με μηνύματα προς Ρώμη από την Κομισιόν

Η Ιταλία έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο στη μεταρρύθμιση πολλών τομέων και η νέα κυβέρνηση πρέπει να μείνει πιστή στο μεταρρυθμιστικό της πρόγραμμα. Αυτό ήταν το μήνυμα που απίθυνε η Κομισιόν στη Ρώμη, συνοδεύοντας με αυτό την εκταμίευση δόσης ύψους 21 δισ. ευρώ από τα κοινοτικά κονδύλια για την Ιταλία. Οπως τόνισε η Κομισιόν, η Ιταλία έχει ήδη καταγράψει πρόοδο σε 45 σημαντικά ση-

μεία και σε τομείς όπως η απασχόληση στον δημόσιο τομέα, οι δημόσιες προμήθειες, οι φορολογικές αρχές, η διδασκαλία και η παροχή υπηρεσιών υγείας και οι επιπτώσεις αυτές της κατοχύρωσης του δικαιώμα να αντλήσει νέα κεφάλαια από το πρόγραμμα των 192 δισ. ευρώ. «Υπερχρηστήρια, λοιπόν, Ιταλία!», τόνισε η πρόεδρος της Κομισιόν, Ουρσουλα βον ντερ Λάιεν και προσέθεσε πως «η Κομισιόν είναι στο

πλευρά σου στην πορεία σου προς την
ανάκαμψη». Τα συγκαταθήρια δεν κρύ-
βουν πάντως την ανωσύνη των Βρυ-
ξελλών για τη στάση που θα τηρήσει
η νέα κυβέρνηση στη Ρώμη, δεδομένου
ότι μετά την εκλογική της νίκη την
Κυριακή αναμένεται να είναι νέα πρω-
θυπουργός της γειτονικής χώρας η α-
κροδεξιά Τζόρτζια Μελόνι.

Προεκλογικά η Μελόνι είχε μιλήσει για αναθεώρηση και τροποποίηση του

μεταρρυθμιστικού προγράμματος της Ιταλίας, βάσει του οποίου η Ρώμη έχει εξασφαλίσει την πρόβραση της στο κεφάλαιο του Ταμείου Ανάκαμψης. Η Κομισιόν εκτιμά, δικαιολογημένα, πως η συνεννόηση με μια ακροδεξιά πολιτιστική κυβέρνηση στη Ρώμη θα είναι πολύ πιο δύσκολη από οποιαδήποτε συνεννόηση με τον προκάτοχο της κ. Μελόνι και πρώην πρόεδρο της ΕΚΤ, Μάριο Ντράγκι.

Και βέβαια δεν ήταν μόνον η πρόεδρος της Κομισιόν που κάλεσε τη Ρώμη να μείνει προσπολιμένη στο πρόγραμμα. Στο ίδιο μήκος κύματος ο επίτροπος Οικονομίας και πρώην πρωθυπουργός της Ιταλίας, Πάολο Τζεντίλони, που επίσης επικαλούμενος τις έως τώρα επιτυχίες του ιταλικού μεταρρυθμιστικού προγράμματος κάλεσε τη νέα κυβέρνηση «να διασφαλίσει πως θα αρπάξει αυτή την ευκαιρία». Σημειωτέον ότι η

Ιταλία έχει ήδη λάβει περίπου 46 δις. ευρώ, άλλα ως δάνεια και άλλα ως ενγυρώσεις. Η τελευταία δόση από τα κεφάλαια που έχουν εγκριθεί για τη Ρώμη και η οποία πρέπει και πάλι να πάρει την τελική έγκριση από την Ε.Ε., πρόκειται να επενδυθεί σε τομείς όπως οι τηλεπικοινωνίες πέμπτης γενιάς, ο τουρισμός και η μεταρρύθμιση του δικαστικού συστήματος.

Πρωτοπόροι της κβαντικής τεχνολογίας

Γάλλος, Αμερικανός και Αυστριακός μοιράζονται το βραβείο Νομπέλ Φυσικής

Πολλοί έχουν ακούσει –κι αν δεν έχουν ακούσει, είναι πολύ πιθανό να έχουν διαβάσει σε λογοτεχνικά κείμενα– για περιπτώσεις τηλεπάθειας μεταξύ μονοζυγωτικών διδύμων, όπου όταν ο ένας πονάει ή αγωνιά, ο άλλος αισθάνεται ακαριαία το ίδιο, κι as τους χωρίζουν μεγάλες αποστάσεις. Επιστημονικά επιβεβαιωμένη αλήθεια ή ρομαντικός μύθος; Για τον μακρόκοσμο στον οποίο ζούμε δεν παίρνουμε όρκο, αλλά στον μικρόκοσμο της κβαντικής φυσικής, η οποία μελετάει τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ των στοιχειωδών δομικών λίθων της ύλης, η «τηλεπάθεια» ισχύει μια χαρά –κι as ακούει στην απόκοσμη ονομασία «κβαντική διεμπλοκή».

Τρεις από τους πρωτεργάτες στην έρευνα αυτού του αλλόκοτου φαινομένου, ο Γάλλος Αλέν Ασπέ, ο Αμερικανός Τζον Κλάουζερ και ο Αυστριακός Αντον Τσάιλινγκερ, μοιράζονται το βραβείο Νομπέλ Φυσικής για το 2022 και τα 10 εκατ. κορόνες (920.000 ευρώ) που το συνοδεύουν, όπως ανακοίνωσε χθες η Βασιλική Σουηδική Ακαδημία Επιστημών.

Είναι γνωστό ότι ο Αλμπερτ Αϊνστάιν δεν ένιωθε ποτέ μέχρι τον θάνατό του άνετα με τα εννοιολογικά θεμέλια της κβαντικής φυσικής, αν και είχε τιμηθεί και ο ίδιος με το βραβείο Νομπέλ για τη συμβολή του στη θεωρία. Το 1935, ο Αϊνστάιν μαζί με τον Ρώσο συνάδελφό του Μπόρις Ποντόλσκι και τον Αμερι-

κανοϊσραηλινό Νείθαν Ρόουζεν δημοσίευσαν ένα πείραμα σκέψης που έμεινε στα επιστημονικά χρονικά από τα αρχικά τους (Παράδοξο EPR). Με αυτή την εργασία τους προέβλεπαν ότι η κβαντική φυσική, έτσι όπως ήταν θεμελιωμένη, οδηγούσε αναπόφευκτα στην παραδοχή της «κβαντικής διεμπλοκής», κάτι που κατά τη γνώμη τους ήταν εντελώς παράλογο.

Περί τίνος πρόκειται, όμως; As πάρουμε, για παράδειγμα, δύο φωτόνια που γεννήθηκαν μαζί, από την ίδια α-

Τα πειράματα των Αλέν Ασπέ, Τζον Κλάουζερ και Αντον Τσάιλινγκερ επιβεβαίωσαν το φαινόμενο της «κβαντικής διεμπλοκής».

κτίνα λείζερ, και as υποθέσουμε ότι ταξιδεύουν σε αντίθετες κατευθύνσεις. Αν έπαιτα από κάποιο χρονικό διάστημα κάνουμε μια μέτρηση που θα αλλάξει την κατάσταση του πρώτου φωτονίου (π.χ. την πόλωσή του), τότε θα αλλάξει ακαριαία, με απολύτως καθορισμένο τρόπο, και η κατάσταση του δεύτερου φωτονίου, έτσι και αν βρισκεται χιλιάδες χιλιόμετρα μακριά. Αυτή ήταν η «στοιχειωμένη δράση από απόσταση»,

που δεν έχει τίποτε το ανάλογο στην κλασική φυσική και την οποία αρνιόταν να παραδεχθεί ο Αϊνστάιν.

Όταν ξεκίνησε τα πειράματά του, στις αρχές της δεκαετίας του 1970, ο Κλάουζερ στοικημάτιζε ότι ο Αϊνστάιν είχε δίκιο. Γρήγορα, όμως, διαπίστωσε ότι η «κβαντική διεμπλοκή» επιβεβαιωνόταν πανηγυρικά στο εργαστήριο. Ανάλογα ήταν τα αποτελέσματα των

πειραμάτων που έκαναν οι Ασπέ και Τσάιλινγκερ, δουλεύοντας ανεξάρτητα ο ένας από τον άλλον. Η κβαντική κρυπτογράφηση, που θεωρείται το μέλλον της κυβερνοασφάλειας, και οι πανίσχυροι, υπό κατασκευή, κβαντικοί υπολογιστές δεν θα ήταν νοητοί χωρίς την πρωτοποριακή δουλειά των τριών ερευνητών.

REUTERS

Αποκαλύψεις για τα έργα Τραμπ στον Λευκό Οίκο

Συγκλονιστικές αποκαλύψεις για τον τέως πρόεδρο των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ κάνει η Μάγκι Χάμπερμαν, δημοσιογράφος των New York Times, στο βιβλίο της, «Confidence man», που μόλις κυκλοφόρησε. Μέσα από τις σελίδες του αποκαλύπτονται άγνωστα συμβάντα από την παραμονή του Τραμπ στον Λευκό Οίκο, όπως ότι ήθελε να αποπέμψει από τις θέσεις των προεδρικών συμβούλων τόσο τον γαμπρό του Τζάρεντ Κούσνερ όσο και την κόρη του Ιβάνκα. Ο τέως πρόεδρος, βέβαια, σχολιάζοντας τη νέα έκδοση, ανέφερε ότι περιλαμβάνει μόνον «ανυπόστατα ψεύδη, χωρίς ίχνος αλήθειας».

Η δημοσιογράφος αποκαλύπτει ότι ο Τραμπ ένιωθε έντονο άγχος από τη σύλληψη της Γκιολέιν Μάτζουελ, συντρόφου του αυτόχειρος παιδεραστή Τζέφρεϊ Επισταϊν, και ρωτούσε ξανά και ξανά το περιβάλλον του μήπως «η Γκιολέιν είπε κάτι για εμένα;». Η δημοσιογράφος ισχυρίζεται, επίσης, πως όταν ο Τραμπ προσβλήθηκε από κορωνοϊό, τον Οκτώβριο του 2020, τον κυριεύσε φόβος θανάτου, παρά τις επανειλημμένες προσπάθειές του να υποβαθμίσει τον κίνδυνο.

Καθ' όλη τη διάρκεια της προεδρίας του, γράφει η δημοσιογράφος, οι τουαλέτες του Λευκού Οίκου κατά περιόδους δεν λειτουργούσαν, επειδή είχαν βουλώσει με έγχρωπα που, όπως είχαζαν οι υπάλληλοι της προεδρικής κατοικίας, πετούσε ο τότε πρόεδρος. Κάποια άλλα τα έσκιζε, παρότι αυτό αντίκειται στον νόμο, που επιβάλλει να φυλάσσονται στα Εθνικά Αρχεία των ΗΠΑ. Η Χάμπερμαν αναφέρει, ακόμη, πως ο Τραμπ είχε εξαπολύσει τουλάχιστον μία φορά ομοφοβική επίθεση και ότι το 2017, λίγο μετά την ορκωμοσία του, σε εκδήλωση στην προεδρική κατοικία, θεώρησε ότι υ-

Μέσα από τις σελίδες του βιβλίου αποκαλύπτονται άγνωστα συμβάντα από την παραμονή του Τραμπ στον Λευκό Οίκο.

Κωμικοτραγικές καταστάσεις περιγράφει στο βιβλίο της, «Confidence man», η δημοσιογράφος των New York Times Μάγκι Χάμπερμαν.

πάλληλοι που ανήκαν σε μειονότητες ήταν σερβιτόροι και τους ζήτησε να του φέρουν μεζέδες. Τέλος, ο Ντόναλντ Τραμπ κατέθεσε μήνυση στο τηλεοπτικό δίκτυο CNN, κατηγορώντας το για συκοφαντική δυσφήμιση και ζητώντας αποζημίωση 475 εκατ. δολαρίων. Σύμφωνα με το νομικό αίτημα που κατέθεσε, το κανάλι έχει εξαπολύσει εκστρατεία κατασυκοφάντησής του, σε μια προσπάθεια να τον εξαναρσίσει από την πολιτική σκηνή των ΗΠΑ. Το τηλεοπτικό δίκτυο αρνήθηκε να σχολιάσει την εξέλιξη.

Γκρέμισαν τις γέφυρες υποχώρησης

Ο Ζελένσκι αποκλείει κάθε συμβιβασμό, ο στρατός του προελαύνει σε δύο μέτωπα

Με τον αέρα που του δίνουν οι αλυσιδωτές επιτυχίες του ουκρανικού στρατού, τόσο στο ανατολικό όσο και στο νότιο μέτωπο του πολέμου, ο πρόεδρος της χώρας, Βολοντίμιρ Ζελένσκι, έκλεισε την πόρτα σε κάθε ιδέα για συμβιβασμό, διακηρύσσοντας ότι είναι «αδύνατον» να διαπραγματευθεί με τον Βλαντιμίρ Πούτιν και ότι θα μπορούσε να συνομιλήσει μόνο με έναν άλλο ηγέτη της Ρωσίας.

Σε ανάλογους τόνους, που προημνύουν κλιμάκωση της σύγκρουσης μέχρι τα άκρα, απάντησε η Μόσχα. Ο εκπρόσωπος Τύπου του Κρεμλίνου, Ντμίτρι Πεσκοφ, δήλωσε ότι η «ειδική στρατιωτική επιχείρηση» των ρωσικών δυνάμεων θα συνεχιστεί, εφόσον το Κίεβο αποκλείει τις συνομιλίες, και προσέθεσε: «Είτε θα περιμένουμε από τον σημερινό πρόεδρο να αλλάξει τη στάση του είτε θα περιμένουμε τον επόμενο πρόεδρο της Ουκρανίας».

Η ρωσική Άνω Βουλή επικύρωσε χθες την προώθηση τεσσάρων ουκρανικών περιοχών στη Ρωσική Ομοσπονδία και ο Βλαντιμίρ Πούτιν αναμενόταν να βάλει την τελική υπογραφή χθες το βράδυ, ολοκληρώνοντας τη διαδικασία-εξπρές, που ξεκίνησε με τα διεθνώς αμφισβητούμενα δημοψηφίσματα στις εν λόγω περιοχές. Ωστόσο, στο πεδίο της μάχης η Ρωσία συνεχίζει να κάνει εδάφη ακριβώς στις περιοχές τις οποίες θεωρητικά μόλις προοάρτησε.

Ο Βλαντιμίρ Σάλντο, διορισμένος από τη Μόσχα κυβερνήτης της Χερσώνας, μιας από τις τέσσερις υπό προώθηση επαρχίες, ανέφερε στη δημόσια τηλεόραση της Ρωσίας ότι ο ουκρανικός στρατός κατέλαβε την κομμοπολη Ντουντσάν, στη δυτική όχθη του Δνείπερου, επί της οποίας βρίσκεται η πόλη της Χερσώνας. Αυτό σημαίνει ότι τα ου-

Έργο του καλλιτέχνη του δρόμου Λορέτο σε τοίχο του Λονδίνου, που παρουσιάζει τους Βλαντιμίρ Πούτιν (αριστερά) και Βολοντίμιρ Ζελένσκι να συνομιλούν.

Οι σωρευόμενες αποτυχίες έχουν εντείνει τη δριμεία κριτική στενών συνεργατών του Πούτιν κατά της στρατιωτικής ηγεσίας.

κρανικά τεθωρακισμένα που διέρρηξαν τις αμυντικές γραμμές της Ρωσίας έχουν ήδη προωθηθεί σε βάθος 30 χλμ., ενισχύοντας την πίεση προς την πρωτεύουσα της επαρχίας, στο νότιο μέτωπο του πολέμου.

Ταυτόχρονα, συνεχίζεται με αμείωτους ρυθμούς η ουκρανική αντεπίθεση στο ανατολικό μέτωπο ύστερα από την κατάληψη της πόλης Λιμάν, στην επαρχία Ντονέτσκ, το περασμένο Σαββατοκύριακο. Ο υποστηριζόμενος από τη

Μόσχα κυβερνήτης του Ντονέτσκ, Ντένις Πουσιλίν, τόνισε ότι οι ρωσικές δυνάμεις πασχίζουν να δημιουργήσουν ανθεκτική ζώνη άμυνας γύρω από την πόλη Κρεμνίνα, μετά την απόθνησή τους από το Λιμάν.

Αλλαγή εικόνων

Οι τελευταίες εξελίξεις από τα μέτωπα των συγκρούσεων έχουν αλλάξει σε μεγάλο βαθμό την εικόνα του πολέμου. Η Αμερικανίδα υφυπουργός Άμυνας, Σελέστ Γουάλαντερ, εκτίμησε πως η Ουκρανία βρίσκεται πολύ κοντά στο να πετύχει τους στόχους της και στα τρία ενεργά μέτωπα του πολέμου (Χάρκοβο, Ντονέτσκ, Χερσώνα), πράγμα που θα τη φέρει σε ευνοϊκότερη θέση ενόψει του χειμώνα, οπότε αναμένεται να επιβραδυνθούν οι επιθετικές κινήσεις και των δύο πλευρών.

Στη Ρωσία, οι σωρευόμενες αποτυχίες

έχουν εντείνει τη δριμεία κριτική στενών συνεργατών του Πούτιν κατά της στρατιωτικής ηγεσίας. Το δίκτυο RBC ανέφερε ότι απομακρύνθηκε από το αξίωμα του ο διοικητής της Δυτικής Διοίκησης του ρωσικού στρατού, αντιστράτηγος Αλεξάντερ Ζουράβλιφ, ο οποίος χρεώθηκε τις ήττες στο Ιζιούμ και στο Λιμάν, και αντικαταστάθηκε από τον υποστράτηγο Ρομάν Μπερντνίκοφ. Την περασμένη εβδομάδα είχε αντικατασταθεί ο αναπληρωτής υπουργός Άμυνας, υπεύθυνος για την επιμελητεία, στρατηγός Ντμίτρι Μπουλγκάκοφ.

Ανυσυχία προκάλεσε δημοσίευμα της βρετανικής εφημερίδας The Times, σύμφωνα με το οποίο η Ρωσία ετοιμάζεται για πυρηνική δοκιμή κοντά στα ουκρανικά σύνορα, για να υπογραμμίσει ότι δεν μπλόφαρει όταν προειδοποιεί για ενδεχόμενη χρήση πυρηνικών όπλων εάν απειληθούν εδάφη της. Πάντως, ο Ντμίτρι Πεσκοφ, όταν ρωτήθηκε για το δημοσίευμα, έκανε λόγο για «ασκήσεις πυρηνικής ρητορικής» των Δυτικών, στις οποίες «δεν θέλουμε να εμπλακούμε». Την Κυριακή, η ιταλική εφημερίδα La Repubblica είχε αναφέρει ότι το ρωσικό πυρηνικό υποβρύχιο «Belgorod» θα δοκιμάσει για πρώτη φορά στην Αρκτική τις υπερτορπίλες «Ποσειδών», που χαρακτηρίζονται συχνά ως «όπλο της Αποκάλυψης».

Σε συνέντευξη της στην εφημερίδα Neues Osnabrucker Zeitung, η Γερμανίδα υπουργός Εξωτερικών, Ανάλενα Μπέρμποκ, δήλωσε ότι το Βερολίνο λαμβάνει πολύ σοβαρά υπόψη τις πυρηνικές απειλές του Πούτιν, αλλά δεν είναι διατεθειμένο να υποκύψει σε εκβιασμούς. Στην ίδια συνέντευξη, κατηγόρησε τον Ρώσο πρόεδρο για «αυτοκρατορικά τρέλα» και για «τρομοκρατία».

REUTERS, A.P.

“Ευχαριστούμε για την εμπιστοσύνη σας για πάνω από 25 χρόνια. Ευγενική υπενθύμιση όπως τερματίσετε την μεταξύ μας τραπεζική σχέση.”

Μετά λύπης & χαιρετισμών,
RCB Bank

Προϋπολογισμός μεγάλων αβεβαιοτήτων

Δύσκολες ισορροπίες μεταξύ στήριξης των νοικοκυριών έναντι της ακρίβειας και επιστροφής στα πρωτογενή πλεονάσματα

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΑΡΑ**

Ενα προσχέδιο προϋπολογισμού μεγάλων αβεβαιοτήτων, λόγω της ενεργειακής κρίσης, της γεωπολιτικής αστάθειας και της πιθανής ύφεσης στην Ευρώπη, είναι αυτό που κατατέθηκε στη Βουλή, ισορροπώντας οριακά ανάμεσα στην ανάγκη συνέχισης της στήριξης νοικοκυριών και επιχειρήσεων και στον στόχο επιστροφής στα πρωτογενή πλεονάσματα. Οι εκλογές, το πρώτο εξάμηνο του 2023, προστίθενται και αυτές στην αβεβαιότητα.

Το προσχέδιο προβλέπει για το 2023 πρωτογενές πλεόνασμα 0,7% του ΑΕΠ, λίγο χαμηλότερα από το 1,1% του ΑΕΠ του Προγράμματος Σταθερότητας. Αυτή η «διολίσθηση» εξασφάλισε χώρο για δαπάνη ύψους 1 δισ. ευρώ, ώστε να συνεχισθεί και το 2023 η επιδότηση των τιμολογίων του ρεύματος. Κάτι που δεν προέβλεπε το Πρόγραμμα Σταθερότητας τον περασμένο Απρίλιο.

Το 2022, αντίθετα, προβλέπεται

να κλείσει με πρωτογενές έλλειμμα 1,7% του ΑΕΠ, μικρότερο από το προβλεπόμενο 2% του ΑΕΠ στο Πρόγραμμα Σταθερότητας. Η κυβέρνηση θέλει έτσι να στείλει ένα μήνυμα σε θεσμούς και αγορές ότι το συνολικό μέγεθος της προσαρμογής τη διετία παραμένει ίδιο και οι μισθός δεν κάνει πίσω στους στόχους της δημοσιονομικής σταθερότητας. Αλλιώς, το διακύβευμα, που είναι η εξασφάλιση της επενδυτικής βαθμίδας, είναι μεγάλο για να τεθεί σε κίνδυνο. Όπως παρατηρούν ο υπουργός Οικονομικών Χρήστος Σταϊκούρας και ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών Θεόδωρος Σκυλακάκης, «η τήρηση των ρεαλιστικών δημοσιονομικών στόχων είναι το διαβατήριο για την πρόσβαση στις αγορές, τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του χρέους και την επιτυχή επενδυτική βαθμίδα, έτσι ώστε να διατηρηθεί η θετική οικονομική προοπτική της χώρας για τα επόμενα έτη». Ο ρυθμός ανάπτυξης είναι φυσικά ο αποφασιστικός παράγοντας στο στοιχείμα

Ενεργειακή κρίση, γεωπολιτική αστάθεια, ύφεση στην Ευρώπη και εκλογές συνθέτουν μια δύσκολη χρονιά.

του προϋπολογισμού. Η κυβέρνηση προβλέπει φέτος αύξηση του ΑΕΠ κατά 5,3% και το 2023 κατά 2,1%. Για φέτος, καθοριστικό ρόλο παίζουν ο τουρισμός (με τις εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών να προβλέπονται αυξημένες κατά 10,3%) και η κατανάλωση (αύξηση 7,2%).

Βασικά μεγέθη της ελληνικής οικονομίας

% ΕΤΗΣΙΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ, ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΤΙΜΕΣ

	2021	2022**	2023**
ΑΕΠ	8,3	5,3	2,1
Ιδιωτική κατανάλωση	7,8	7,2	1,3
Δημόσια κατανάλωση	3,7	0,2	-1,5
Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου	19,6	10,0	16,0
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	21,9	9,0	1,8
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	16,1	10,3	3,1
Αποαπληρωσιτός ΑΕΠ	2,1	9,1	3,1
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή	0,6	8,8	3,0
Απασχόληση*	0,5	4,6	0,2
Ποσοστό ανεργίας*	12,8	11,0	10,8
Ποσοστό ανεργίας (έρευνα εργ. δυναμικού)	14,7	12,9	12,6

* Σε εθνολογιστική βάση ** Εκτιμήσεις/προβλέψεις

ΠΗΓΗ: Ετήσιος Εθνικού Λογαριασμού (Ελληνική Στατιστική Αρχή), εκτιμήσεις/προβλέψεις υπ. Οικονομικών

ΤΙ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ ΤΟ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

	2021	2022	2023
Πρωτογενές αποτέλεσμα γενικής κυβέρνησης κατά ESA (% ΑΕΠ)	-5%	-1,7%	0,7%
Χρέος γενικής κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	193,3%	169,1%	161,6%
ΑΕΠ (εκκατ. ευρώ)	182.830	209.943	220.974

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Στα 4,5 δισ. συνολικά το «πακέτο» των μέτρων ελάφρυνσης για το 2023

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΚΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Μέτρα ελάφρυνσης ύψους 3,5 δισ. ευρώ περιλαμβάνει το προσχέδιο του προϋπολογισμού για το 2023, που οδηγούν στην αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος για τους φορολογούμενους, ενώ ταυτόχρονα προβλέπεται και έξτρα ποσό ύψους 1 δισ. ευρώ για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης, ανεβάζοντας τις παρεμβάσεις στα 4,5 δισ. ευρώ. Η μόνιμη κατάργηση της εισφοράς αλληλεγγύης, η διατήρηση των μειωμένων ασφαλιστικών εισφορών και η διατήρηση των χαμηλών συντελεστών ΦΠΑ είναι τα μέτρα που κοστίζουν περισσότερο στον προϋπολογισμό.

Η καλή πορεία των εσόδων και το επόμενο έτος και η υψηλότερα ποσά φόρου που θα καταβάλλουν τα νομικά πρόσωπα λόγω της ανάπτυξης του 2022, επιτρέπουν τις ανωτέρω παρεμβάσεις. Συγκεκριμένα, από το νέο έτος προβλέπεται:

Το 1 δισ. ευρώ θα κατευθυνθεί στην αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης.

- Η μόνιμη κατάργηση της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης στους υπαλλήλους του Δημοσίου, στους συνταξιούχους και στον ιδιωτικό τομέα, που οδηγεί στην αύξηση του πραγματικού εισοδήματος (δημοσιονομικό κόστος 1,24 δισ.).
- Η διατήρηση των μειωμένων συντελεστών ΦΠΑ σε υπηρεσίες μεταφοράς προσώπων, σε υπηρεσίες διάθεσης μλ αλκοολούχων ποτών και ροφημάτων, στα εισιτήρια κινηματογράφων, θεατρικών παραστάσεων και συναυλιών, στα γυμναστήρια και στις σχολές χορού και στο τουριστικό πακέτο (συνολικό δημοσιονομικό κόστος 246 εκατ.) καθώς και η αναστολή του ΦΠΑ για νέες οι-

κοδομές (δημοσιονομικό κόστος 18 εκατ.).

- Η διατήρηση της μείωσης κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες των ασφαλιστικών εισφορών των μισθωτών του ιδιωτικού τομέα (δημοσιονομικό κόστος 871 εκατ.).

Πέραν των ανωτέρω ο προϋπολογισμός προβλέπει και κονδύλι ύψους 1 δισ. ευρώ για τη στήριξη νοικοκυριών και επιχειρήσεων έναντι της ενεργειακής κρίσης. Από το ποσό αυτό τα 700 εκατ. προορίζονται για την επιδότηση νοικοκυριών και επιχειρήσεων και τα υπόλοιπα για τους φορείς γενικής κυβέρνησης. Όπως προκύπτει από το προσχέδιο, οι φοροί το επόμενο έτος θα αυξηθούν κατά 1,58 δισ. ευρώ. Συγκεκριμένα, θα φθάσουν τα 56,19 δισ. από 54,6 δισ. φέτος. Τα επιπλέον έσοδα σε σύγκριση με φέτος θα προκύψουν από τους έμμεσους φόρους και τον φόρο εισοδήματος, κυρίως των νομικών προσώπων. Ειδικότερα:

- Οι φοροί επί αγαθών και υπηρεσιών (έμμεσοι φόροι) προβλέπεται να ανέλθουν στο ποσό των 32,138 δισ., αυξημένοι κατά 668 εκατ. έναντι του 2022, εκ των οποίων τα 563 εκατ. θα προέλθουν από εισπράξεις ΦΠΑ.

• Ο φόρος εισοδήματος προβλέπεται να διαμορφωθεί στο ποσό των 17,240 δισ., αυξημένος κατά 682 εκατ. έναντι του 2022. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στα προβλεπόμενα έσοδα του φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων, ο οποίος αναμένεται να ανέλθει σε 4,714 δισ., αυξημένος κατά 595 εκατ. έναντι του 2022, ενώ ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων προβλέπεται στο ποσό των 11,180 δισ. και είναι αυξημένος κατά 42 εκατ.

• Η αύξηση των εσόδων από τον ΦΠΑ, που είναι αυξημένος κατά 42 εκατ. έναντι του 2022, παρά τη μόνιμη κατάργηση της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης στους συνταξιούχους, στους δημοσίους υπαλλήλους και στον ιδιωτικό τομέα.

- Σε ό,τι αφορά τον ΕΝΦΙΑ, θα διατηρηθεί στα επίπεδα του 2022, στα 2,38 δισ.

Το κόστος των μέτρων (σε εκατ. ευρώ)

	2023
Διατήρηση της μείωσης κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες των ασφαλιστικών εισφορών των μισθωτών του ιδιωτικού τομέα	871
Κατάργηση της καταβολής ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, καθώς και στους συνταξιούχους	1.241
Μείωση συντελεστή ΦΠΑ στις υπηρεσίες μεταφοράς προσώπων και των αποσκευών τους έως τον Ιούνιο 2023	147
Μείωση συντ. ΦΠΑ σε μη αλκοολούχα ποτά και υπηρεσίες διάθεσης μη αλκοολ. ποτών και ροφημάτων έως τον Ιούνιο 2023	86
Μείωση συντελεστή ΦΠΑ στα εισιτήρια κινηματογράφων, θεατρικών παραστάσεων και συναυλιών, στα γυμναστήρια και στις σχολές χορού, στο τουριστικό πακέτο έως τον Ιούνιο 2023	13
Αναστολή ισχύος του ΦΠΑ 24% για νέες οικοδομές έως τέλος του 2024	18
Κατάργηση ειδικής εισφοράς 1% υπέρ του Ταμείου Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων	50
Μισθολογικές παρεμβάσεις για στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων	50
Ανομορφωση του ειδικού μισθολογίου των Ιστών του ΕΣΥ	53
Επέκταση επιδόματος μητρότητας ιδιωτικού τομέα από τους 6 στους 9 μήνες από το 2023	64
Πρόγραμμα Ανακίνησης/Ενοικίαση για κενά σπίτια	50
Αύξηση ΚΑΠ των ΟΤΑ από το 2023	120
Αύξηση του φοιτητικού στεγαστικού επιδόματος	26
Πρόγραμμα μίσθωσης διυλιστικών σκηνών με σκοπό να διατεθούν με πολύ χαμηλό μίσθωμα σε ευάλωτους Έλληνες διασκέυους (έστια 2)	7
Κίνητρα για επέκταση τουριστικής περιόδου	20
Πρόγραμμα Ανακίνησης/Ενοικίαση για νέους ηλικίας 18 έως 39 ετών	300
Πρόγραμμα χαμηλότοκου δανεισμού για την αγορά πρώτης κατοικίας από νέους και νέα ζευγάρια έως 39 ετών	375
Παρεμβάσεις δαπανών που χρηματοδοτούνται από τον τακτικό προϋπολογισμό	688
Παρεμβάσεις δαπανών που χρηματοδοτούνται από το ΠΔΕ	377
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	3.491

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Παρεμβάσεις για την ενεργειακή κρίση το 2022 (σε εκατ. ευρώ)

Επιστροφή Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης πετρελαίου κίνησης στους αγρότες	72
Μείωση ΦΠΑ στις ζωοτροφές και στα λιπάσματα από 13% σε 6%	30
Επιδότηση στην κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας νοικοκυριών	3.585
Επιδότηση στην κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας επιχειρήσεων	5.480
Επιδότηση στην κατανάλωση φυσικού αερίου νοικοκυριών (επιπλέον των επιδοτήσεων της ΔΕΠΑ)	93
Επιδότηση στην κατανάλωση φυσικού αερίου επιχειρήσεων	347
Επιδότηση του 80% της αύξησης του κόστους ηλεκτρικής ενέργειας σε παροχές αγροτικής χρήσης για την περίοδο Αυγούστου - Δεκεμβρίου 2021	28
Αύξηση επιδόματος θέρμανσης και παροχή κινήτρων για την αντικατάσταση του φυσικού αερίου με άλλες μορφές καυσίμων	150
Ενίσχυση ύψους 200 ευρώ τον Απρίλιο 2022 και 250 ευρώ τον Δεκέμβριο 2022 σε συνταξιούχους με μηνιαίο εισόδημα έως 600 και 800 ευρώ αντίστοιχα	377
Ενίσχυση ύψους 200 ευρώ τον Απρίλιο 2022 και 250 ευρώ τον Δεκέμβριο 2022 σε 35.000 ανασφάλιστους υπερχηρικούς του ΟΠΕΚΑ	16
Ενίσχυση ύψους 200 ευρώ τον Απρίλιο 2022 και 250 ευρώ τον Δεκέμβριο 2022 σε 172.000 δικαιούχους επιδομάτων ΑμεΑ	71
Διπλή δόση ελάφυνση εγγυημένου εισοδήματος τον Απρίλιο 2022 και τον Δεκέμβριο 2022 σε 225.000 δικαιούχους	93
Μίσθωση επιπλέον μηνιαία δόση επιδόματος παιδιών ΟΠΕΚΑ τον Απρίλιο 2022 και τον Δεκέμβριο 2022 σε 800.000 δικαιούχους	234
Επιδότηση κτιντροφών για το αυξημένο κόστος ζωοτροφών	8
Ενίσχυση στο Μεταφορικό Ισοδύναμο της μεταφοράς ζωοτροφών στην Κρήτη	8
Αύξηση της επιδότησης για τη μεταφορά ζωοτροφών στα μικρά νησιά του Αιγαίου	4
Επιπλέον κόστος φορέων Γ.Κ. για ηλεκτρισμό και καύσιμα	500
Προπληρωμή κάρτα σε νοικοκυριά για αγορά καυσίμων κίνησης (fuel pass)	300
Επιδότηση πετρελαίου κίνησης (12 λεπτά ανά λίτρο)	210
Επιδότηση οδηγών ταξί με 200 ευρώ τον Απρίλιο 2022 λόγω αυξημένων τιμών καυσίμων	5
Επιστροφή του 60% της αύξησης του κόστους ηλεκτρικής ενέργειας για την πρώτη κατοικία νοικοκυριών με εισόδημα έως 45.000 ευρώ (power pass)	296
Επιδότηση αγροτών για το αυξημένο κόστος λιπασμάτων	60
Ενίσχυση ύψους 250 ευρώ τον Απρίλιο 2022 σε 100.000 μακροχρόνια ανέργους	25
Επιδότηση πετρελαίου θέρμανσης (20 λεπτά ανά λίτρο)	94

Δημοσιονομικό κόστος **€4,7 δισ.** ➕ Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης **€7,46 δισ.** ➤ **ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ €12,16 δισ.**

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Συσκότιση στα εμπορικά καταστήματα

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Σβηστά φώτα και επιγραφές στη διάρκεια της νύκτας, αντικατάσταση των ψυγείων με καινούργια, λιγότερο ενεργηφόρα, ρύθμιση της θερμοκρασίας στα καταστήματα ώστε να μη χρειάζεται να κυκλοφορείς με κοντομάνικο ενώ έξω έχει παγωνιά, αλλά και πιο «επιθετικές» καμήσιες, όπως η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών είναι τα μέτρα που εξετάζουν οι λιανοπωματικές επιχειρήσεις στην κατεύθυνση μείωσης της κατανάλωσης. Αρκετές από αυτές τις λύσεις έχουν ήδη εφαρμοστεί, πριν ακόμη ξεποτίσει η ενεργειακή κρίση.

Αλλάζει, όπως επισημαίνουν στην «Κ» επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται σε κλάδους του λιανεμπορίου, οι οποίοι έχουν σημαντικές καταναλώσεις ρεύματος, όπως είναι ο κλάδος των σούπερ μάρκετ –λόγω κυρίως των ψυγείων

σε καταστήματα και αποθήκες– δεν είναι πολλά αυτά που μπορούν να κάνουν για να μειώσουν περαιτέρω την κατανάλωση, πέραν των όσων ήδη έχουν πράξει από μόνοι τους το προηγούμενο διάστημα. Πάντως, όπως τονίζουν, ακόμη δεν έχουν κληθεί από την κυβέρνηση να λάβουν συγκεκριμένα μέτρα, ούτε καν έχουν συζητηθεί κάποιες ενδεικτικές λύσεις στην κατεύθυνση της εξοικονόμησης ενέργειας. «Τα περισσότερα μέτρα που συζητούν και στο εξωτερικό, ιδιαιτέρως στη Γερμανία, η οποία αυτή τη στιγμή δέχεται τη μεγαλύτερη πίεση, εφαρμόζονται στην Ελλάδα εδώ και χρόνια. Οι πόρτες των καταστημάτων είναι κλειστές. Στα ψυγεία –καταψύξεις έχουμε βάλει σχεδόν όλοι πόρτες– συρόμενα καπάκια για να μη χάνεται η ψύξη. Το καλοκαίρι είχαμε ρυθμίσει τους θερμοστάτες του κλιματισμού στους 27 βαθμούς Κελσίου και κάτι ανάλογο

–δηλαδή να μην υπάρχει υπερβολική ζέστη–θα κάνουμε και τον χειμώνα. Επίσης έχουμε εγκαταστήσει και κεντρικό σύστημα ελέγχου ρυθμίσεων των εγκαταστάσεων των ψυγείων. Φυσικά οι λαμπτήρες εδώ και χρόνια, τόσο στα δικά μας καταστήματα όσο και στα περισσότερα καταστήματα των ανταγωνιστών μας, είναι LED», επισημαίνει μιλώντας στην «Κ» ο επικεφαλής της Metro ΑΕΒΕ Αριστοτέλης Παντελιάδης. Η Metro επίσης προχωράει στην εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων στα καταστήματά της. Η τοποθέτηση έχει ξεκινήσει και προχωράει με ρυθμό περίπου 1,5 κατάστημα την εβδομάδα. Τα φώτα παραμένουν κλειστά στα καταστήματα και τους χώρους στάθμευσης εκτός των ωρών λειτουργίας στο δίκτυο της Metro (καταστήματα My Market και Metro Cash & Carry).

Με τις φωτεινές επιγραφές να πα-

ραμένουν... φωτεινές λιγότερες ώρες στη διάρκεια της νύκτας εξοικονομεί ενέργεια η «Σκλαβενίτης». Η κορυφαία αλυσίδα προχωράει επίσης στην αντικατάσταση των ψυγείων με νέα χαμηλής κατανάλωσης, με την αντικατάσταση εν γένει του εξοπλισμού για την εξοικονόμηση ενέργειας να αποτελεί βασικό πυλώνα του στρατηγικού της σχεδιασμού τόσο για την τρέχουσα χρονιά όσο και για το 2023. Τα φώτα και οι επιγραφές σβήνουν στη διάρκεια της νύκτας στα καταστήματα της Leroy Merlin, ενώ η γνωστή αλυσίδα οικιακού εξοπλισμού, μετά τα φωτοβολταϊκά που έχουν εγκατασταθεί στο κατάστημά της στη Λάρισα εξετάζει το ενδεχόμενο εφαρμογής παρόμοιων λύσεων και σε άλλα σημεία πώλησης.

Προβλεπαισμός για το τι άλλο μπορεί να πράξει για να μειωθεί η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας

επικρατεί στη διοίκηση της Jumbo, όπως επισημαίνουν στην «Κ» κύκλοι που βρίσκονται κοντά στον επικεφαλής του ομίλου Απόστολο Βακάκη. Η αλυσίδα, της οποίας όλα τα καταστήματα είναι πολλών τετραγωνικών (big boxes), υλοποιεί από πέρυσι πρόγραμμα τοποθέτησης φωτοβολταϊκών συστημάτων ιδιοκατανάλωσης σε 28 κτιριακές εγκαταστάσεις της σε Ελλάδα και Κύπρο. Μέχρι το τέλος του έτους αναμένεται να ολοκληρωθούν έξι έργα στην Ελλάδα τα οποία θα έχουν συνολικά 1.450 kWp ισχύ και θα παράγουν 2.150 MWh/έτος. Ο περιορισμός της κατανάλωσης, πάντως, τις ώρες αιχμής τον χειμώνα είτε αυτές ορισθούν να είναι από τις 8 μ.μ.-10 μ.μ. ή ακόμη χειρότερα από τις 6 μ.μ.-8 μ.μ. θεωρείται από τις επιχειρήσεις λιανικής σχεδόν ανέφικτος, καθώς πρόκειται για ώρες με μεγάλη επισκεψιμότητα στα καταστήματα.

Στην εγκατάσταση φωτοβολταϊκών προχωρούν μεγάλες λιανεμπορικές επιχειρήσεις, όπως η Metro ΑΕΒΕ και η Jumbo.

ΕΙΔΙΚΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

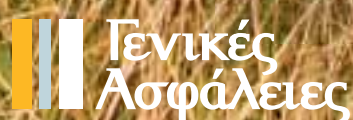
ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2022

ΟΔΗΓΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Τα ασφαλιστικά σχέδια των εταιρειών / Τι να προσέχουμε στις ασφάλειες Ζωής + Υγείας / Ο κίνδυνος της υποασφάλισης / Φυσικές καταστροφές, η νέα κανονικότητα

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΚΔΟΣΗΣ

eurolife

Την Κυριακή 9 Οκτωβρίου
μαζί με την ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Επενδύσεις 2 δισ. ευρώ σε σύγχρονες μονάδες logistics

Η αγορά επεκτείνεται πλέον πέραν της Αττικής και της Θεσσαλονίκης

Του ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΞΑΝΟΓΛΟΥ

Στην ανάπτυξη υποδομών διαμετακομιστικού εμπορίου και αποθήκευσης, εντός και πλέον κι εκτός Αττικής, στρέφεται ένας όλο και μεγαλύτερος αριθμός επενδυτών και εταιρειών ανάπτυξης ακινήτων. Όταν ευδοχώθουν τα σχέδια αυτά, εκτιμώμενου κόστους άνω των 500 εκατ. ευρώ, αναμένεται να ενισχύσουν σημαντικά τον ρόλο της χώρας ως κόμβου της διεθνούς εφοδιαστικής αλυσίδας. Αν σε αυτά προστεθούν, επίσης, τα σχέδια για το Θριάσιο Ι και ΙΙ, η αξιοποίηση του πρώην Στρατοπέδου Γκόνου στη Θεσσαλονίκη, αλλά και για την έκταση της Εκκλησίας της Ελλάδας στο Σχιστό, για την οποία πρόσφατα υπεγράφη μνημόνιο συναντίληψης με την ελληνική κυβέρνηση, το ποσό αυξάνεται σε σχεδόν 2 δισ. ευρώ.

Ταυτόχρονα, οι επενδύσεις αυτές θα ενισχύσουν σημαντικά τη διαδικασία στρόφιης του καταναλωτικού κοινού προς το ηλεκτρονικό εμπόριο. «Η κατανάλωση έχει αρχίσει να φεύγει πλέον από το φυσικό κατάστημα και κατευθύνεται προς την αποθήκη και τη διανομή των προϊόντων. Είναι λοιπόν μια φυσική εξέλιξη και των εταιρειών ανάπτυξης ακινήτων, όπως η δική μας, να μετακινηθούμε από τη δημιουργία νέων εμπορικών χώρων στη δημιουργία νέων αποθηκειακών εγκαταστάσεων», αναφέρει στην «Κ» ο κ. Δημήτρης Ανδριόπουλος, διευθύνων σύμβουλος της Dimand Real Estate.

Η εισηγμένη ανακοίνωσε εντός της εβδομάδας την απόκτηση του ακινήτου

Οι νέες εγκαταστάσεις είναι υψηλής ποιότητας, αλλάζοντας τη φυσιογνωμία των υποδομών στον κλάδο.

της πρώην Βαλκάν στη Θεσσαλονίκη αντί ποσού έξι εκατ. ευρώ. Πρόκειται για μια έκταση 335,6 στρεμμάτων, που βρίσκεται στο 15ο χιλιόμετρο Θεσσαλονίκης - Εδεσσας, σε ιδιαίτερα προνομιακό σημείο, καθώς απέχει 16 χιλιόμετρα από το λιμάνι της Θεσσαλονίκης και 23 χιλιόμετρα από το κέντρο της πόλης. Εκεί, η Dimand φιλοδοξεί να αναπτύξει, σε δύο φάσεις, το μεγαλύτερο συγκρότημα logistics της Βορείου Ελλάδας, συνολικής επιφάνειας της τάξεως των 120.000 τ.μ. Σε πρώτη φάση, μέχρι το τέλος του 2024 θα κατασκευαστούν υποδομές 55.000 τ.μ. και σε δεύτερη φάση επιπλέον 65.000 τ.μ. Η αξία της επένδυσης υπολογίζεται σε 160 εκατ. ευρώ, ενώ θα δημιουργηθούν 150 μόνιμες θέσεις εργασίας κατά τη λειτουργία των εγκαταστάσεων. Πρόκειται για την πρώτη επένδυση της Dimand στον τομέα των περιφερειακών υποδομών logistics μεγάλης κλίμακας, η οποία σηματοδοτεί την πεποίθηση των στελεχών της εταιρείας στις προοπτικές ανάπτυξης της Θεσσαλονίκης σε διαβαλκανικό εμπορικό κόμβο.

Μία ακόμη μεγάλη επένδυση στη Θεσσαλονίκη, στη δυτική πλευρά της πόλης, ύψους της τάξεως των 250-300 εκατ. ευρώ, αφορά την αξιοποίηση του πρώην Στρατοπέδου Γκόνου, επιφάνειας

ΜΕΓΕΘΟΣ ΑΚΙΝΗΤΟΥ (ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ)		ΕΠΕΝΔΥΤΗΣ / ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
Ελευσίνα (πρώην Χαλυβουργία Ελλάδας)	300	HIG
Θεσσαλονίκη (πρώην Βαλκάν)	355	Dimand Real Estate
Στρατόπεδο Γκόνου - Θεσσαλονίκη	672	Υπό δημοπράτηση
Εγκαταστάσεις πρώην Σέλλαν στο Βασιλικό Εύβοιας*	400	Ομιλος Μελισσανίδη
Πρώην Εργοτάξιο Γέφυρας Ρίου - Αντιρρίου	165	Εχει προκηρυχθεί διαγωνισμός
Θριάσιο Ι	588	ΕΤΒΑ ΒΙΠΕ-Goldair
Ασπρόπυργος	110	Prodea Investments ΑΕΕΑΠ

Τα εμπορευματικά κέντρα / logistics των επόμενων ετών

* Η μετατροπή σε εμπορευματικό κέντρο αποτελεί μία από τις επιλογές που εξετάζονται.

672 στρεμμάτων. Τον σχετικό διαγωνισμό προετοιμάζει η Μονάδα Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας του ΤΑΙΠΕΔ (Project Preparation Facility – PPF). Το ακίνητο ανήκει στο υπ. Οικονομικών, το οποίο το έχει παραχωρήσει ως προς τη χρήση του στη ΓΑΙΑΟΣΕ.

Νέοι παίκτες

Μεγάλο ενδιαφέρον για εμπορευματικά κέντρα έχουν όμως και άλλοι επενδυτές, πέραν των «συνήθων υπό-κτιτων», δηλαδή των εταιρειών logistics και των επενδυτών ακινήτων. Ο όμιλος Μελισσανίδη προχώρησε πριν από μερικούς μήνες στην αγορά των εγκαταστάσεων της βιομηχανίας Σέλλαν στην Εύβοια. Πρόκειται για μια επένδυση της τάξεως των 23 εκατ. ευρώ, σε μια εγκατάσταση η οποία έχει το πρόσθετο πλεονέκτημα της ύπαρξης λιμενικής εγκατάστασης. Σύμφωνα με πληροφορίες, μεταξύ των πιθανών επιλογών αξιοποίησης του ακινήτου είναι η μετατροπή του σε εμπορευματικό κέντρο. Το ακι-

ντο βρίσκεται στην περιοχή του Βασιλικού και είναι επιφάνειας 400 στρεμμάτων, ενώ διαθέτει και κτίρια της τάξεως των 120.000 τ.μ. Όπως εξηγεί στην «Κ» η κ. Δίκα Αγαπητίδου, επικεφαλής της Αθηνναϊκής Οικονομικής - JLL, «αλλάζει πλέον ο χαρακτήρας των υποδομών logistics, καθώς επεκτείνονται και σε περιοχές εκτός του λεκανοπεδίου της Αττικής. Επίσης, στόχος των εταιρειών είναι η βιώσιμη λειτουργία των εγκαταστάσεων». Για τον σκοπό αυτό, όλες οι νέες επενδύσεις προβλέπουν την υποθήτηση συστημάτων εξοικονόμησης ενέργειας, όπως για παράδειγμα φωτοβολταϊκά συστήματα στις στέγες, τα οποία αξιοποιούνται για την ηλεκτροδότηση των εγκαταστάσεων.

Από βιομηχανία, αποθήκη

Στην περιοχή της Αττικής δρομολογούνται επίσης σημαντικές επενδύσεις. Από τις πλέον σημαίνουσες είναι η αξιοποίηση της έκτασης των 300 στρεμμάτων της Χαλυβουργίας Ελλάδας, η ο-

ποία διαθέτει και λιμενική υποδομή. Πρόκειται για την πρώην παραγωγική μονάδα της Χαλυβουργίας της οικογένειας Μάνεση, πλησίον των ΕΛΠΕ, η οποία παραμένει ανεργή από το 2012. Το ακίνητο έχει περάσει υπό τον έλεγχο του αμερικανικού επενδυτικού fund HIG, που έχει εκπονήσει και έχει θέσει σε εφαρμογή ένα φιλόδοξο σχέδιο, που προβλέπει τη μετατροπή του ακινήτου σε κόμβο για την αποθήκευση, διαλογή και διακίνηση των εμπορευμάτων που εισάγονται στη χώρα μέσω του λιμανιού του Πειραιά και προορίζονται για τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές αγορές. Σε πρώτη φάση θα αναπτυχθούν υποδομές της τάξεως των 100.000 τ.μ., ενώ το ύψος της επένδυσης υπολογίζεται σε τουλάχιστον 80 εκατ. ευρώ.

Ιδιαίτερης μνείας χρήζει και το γεγονός ότι η HIG έχει αποκτήσει πλειοψηφικό ποσοστό και στην εξειδικευμένη εταιρεία παροχής υπηρεσιών logistics Makios Logistics, της οποίας την τεχνολογία σκοπεύει να αξιοποιήσει. Η

εν λόγω εταιρεία κατέχει ηγετική θέση στον τομέα των αποθηκών-ψυγείων στη Βόρεια Ελλάδα, καθώς διαθέτει δύο σχετικές εγκαταστάσεις στην περιοχή της Θεσσαλονίκης (Καλοχώρι και Γέφυρα). Παράλληλα, προωθεί και μια ακόμη ανάπτυξη στην περιοχή του Ασπροπύργου.

Σχέδιο για την ανάπτυξη εμπορευματικού κέντρου δρομολογείται και στην περιοχή του πρώην εργοταξίου για την κατασκευή της γέφυρας Ρίου-Αντιρρίου από το ΤΑΙΠΕΔ. Στο πλαίσιο αυτό, τον περασμένο Ιούλιο προκηρύχθηκε διαγωνισμός για την αξιοποίηση του ακινήτου, συνολικής επιφάνειας 165 στρεμμάτων. Το ακίνητο ενδείκνυται για την ανάπτυξη πάρκου εφοδιαστικής αλυσίδας, καθώς μάλιστα διαθέτει και πρόσβαση στη θάλασσα. Εναλλακτικές προτάσεις είναι η δημιουργία τεχνολογικού πάρκου, ή ακόμη και τουριστικών υποδομών. Ως καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή των σχετικών προσφορών έχει οριστεί η 18η Οκτωβρίου.

Εκρηξη της ζήτησης λόγω ηλεκτρονικού εμπορίου

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΥ

Στη νοτιοανατολική Καλιφόρνια η άνοδος του κλάδου των κέντρων αποθήκευσης και διανομής είναι τόσο μεγάλη τις τελευταίες δεκαετίες, που η Αμερικανίδα ανθρωπολόγος και εγκληματολόγος Σούζαν Φίλιπς έχει κάνει λόγο σε ανάλυσή της για μια πολιτεία από χώρους logistics η οποία έχει δημιουργηθεί σταδιακά από το 1975 και είναι ορατή από το Διάστημα. Στην Ελλάδα, ο κατακερματισμός των ιδιοκτησιών και η απουσία ολοκληρωμένου χωροταξικού πλαισίου για την εφοδιαστική αλυσίδα έχει αποτρέψει τη δημιουργία αντίστοιχων «χωριών» από οργανωμένα logistics centers. Η ζήτηση όμως για αποθηκειακούς χώρους παραμένει ιδιαίτερα υψηλή, όπως φανερώνει η συνεχής άνοδος των τιμών και ο αυξανόμενος αριθμός επενδύσεων.

Πού οφείλεται η εκρηξη ενός κλάδου που μαγνητίζει, τα τελευταία χρόνια, ολόένα και περισσότερους Έλληνες και ξένους επενδυτές;

Οι κατάλληλων προδιαγραφών αποθήκες και χώροι διανομής επιτρέπουν στις επιχειρήσεις να ικανοποιούν καλύτερα τις ανάγκες των πελατών τους, αποκτώντας το συγκριτικό πλεονέκτημα. Όπως εξηγούν παράγοντες της αγοράς, διαχρονικά, ιδιότητες καταναλωτές και επιχειρήσεις επιζητούν ολοένα και καλύτερη παραλαβή των προϊόντων τους, γεγονός που καθιστά ανταγωνιστικότερους όσους καταφέρνουν να πετύχουν γρηγορότερους χρόνους παράδοσης. Πριν το ηλεκτρονικό εμπόριο καταστεί, λόγω των lockdowns κατά την έξαρση της πανδημίας, σχεδόν μονόδρομος για

την προμήθεια αγαθών, μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων εάν δεν διέθετε μηδενική διαδικτυακή παρουσία, δεν είχε σε πρώτη προτεραιότητα την υλοποίηση επενδύσεων στην ενίσχυση του online καναλιού πωλήσεων και κατ' επέκταση στη βελτίωση των χρόνων παράδοσης. Ωστόσο, η μονοκρατορία του ηλεκτρονικού εμπορίου που επιταχύνθηκε λόγω της πανδημίας, υποχρέωσε ακόμη και τους μικρούς παίκτες του κλάδου να αποκτήσουν ή να διευρύνουν την ηλεκτρονική τους παρουσία. Κατ' επέκταση, ενισχύθηκε κατακόρυφα η συνεχής αύξηση, αλλά με χαμηλότερους ρυθμούς, ζήτηση για αποθηκειακούς χώ-

Τι αναφέρουν παράγοντες της εφοδιαστικής αλυσίδας για την καθυστέρηση μεγάλων ενιαίων επενδύσεων και τις τάσεις στην ανάπτυξη κέντρων αποθήκευσης.

ρους με σκοπό και την ταχύτερη αποστολή των προϊόντων από το κέντρο διανομής στον τελικό χρήστη (last mile). Γι' αυτό η Noval Property εκτιμά σε ανάλυσή της ότι στο άμεσο μέλλον θα αναπτυχθεί και μία νέα κατηγορία που αφορά τα πιο μικρά αποθηκειακά ακίνητα, εντός ορίων του αστικού ιστού (city logistics).

«Λόγω της κομβικής γεωστρατηγικής της θέσης στο όριο τριών ηπείρων και με ακτογραμμή 16.000 χιλιομέτρων, η Ελλάδα διαχρονικά διεκδικούσε πρω-

ταγωνιστικό ρόλο στον κλάδο των logistics. Ωστόσο, η έλλειψη ολοκληρωμένων εθνικής στρατηγικής, σε συν- τη προτεραιότητα των καταλλήλων οδικών και σιδηροδρομικών υποδομών και την ύπαρξη μακρόσυρτων γραφειοκρατικών διαδικασιών έχει καθυστερήσει σημαντικά την υλοποίηση μεγάλων και ενιαίων επενδύσεων, όπως το εμπορευματικό κέντρο στο Θριάσιο Πεδίο. Η ψηφιοποίηση όμως των επιχειρήσεων και η στρόφιση στο ηλεκτρονικό εμπόριο που επιταχύνθηκαν και λόγω της πανδημίας, εκτόξευσαν τις επενδύσεις σε χώρους αποθήκευσης και διανομής σε συνέχεια της εκρηξης της ζήτησης για logistics centers. Κι αυτό επιδεί, πολύ απλά, όσες επιχειρήσεις δεν μεριμνούν ώστε τα προϊόντα τους να παραδίδονται ταχύτερα στους πελάτες τους, χάνουν βραχυπρόθεσμα μερίδιο αγοράς και καταλήγουν σε μαρσισμό σημειώνει ο Βασίλης Μαγκλάρας, διευθύνων σύμβουλος της Θριάσιο Εμπορευματικό Κέντρο.

«Η πολυετής κρίση δημιούργησε ένα σοβαρό έλλειμμα επενδύσεων στα logistics. Ως αποτέλεσμα, η Ελλάδα άργησε να εκμεταλλευτεί το συγκριτικό της πλεονέκτημα, την κομβική τοποθεσία της που εξασφαλίζει σημαντικά μειωμένους χρόνους διέλευσης εμπορευμάτων από τη Μέση Ανατολή και την Κίνα προς την Ευρώπη. Η αρχή έγινε με τη Hewlett Packard, με τον Πειραιά να μετατρέπεται σταδιακά σε παγκόσμιο διαμετακομιστικό κέντρο. Και πολύ πρόσφατα, η πανδημία που τροφοδότησε τη στρόφιση στο ηλεκτρονικό εμπόριο εκτόξευσε τη ζήτηση για αποθηκειακούς χώρους» αναφέρει

στην «Κ» ο Δημήτρης Σ. Κατσαδάκης, αντιπρόεδρος της «Ορφέως Βεϊνόγλου».

Υότερα και από την εκδήλωση της πανδημίας, η ζήτηση για αποθήκες ενισχύθηκε πολύ περισσότερο σε σχέση με αυτή για καταστήματα λιανικής και φυσικούς χώρους πώλησης. Επίσης, τα προβλήματα στην εφοδιαστική αλυσίδα, σε συνδυασμό με τον γεωπολιτικό κίνδυνο έχουν αυξήσει την ανάγκη για επιπρόσθετους αποθηκειακούς χώρους, προκειμένου οι επιχειρήσεις να είναι σε θέση να καλύψουν την αυξημένη ζήτηση, διαθέτοντας επαρκές απόθεμα εμπορευμάτων. Η ενισχυμένη ζήτηση σχετίζεται και με ένα άλλο πρακτικό ζήτημα. Ότι τα καταναλωτικά προϊόντα μεταφέρονται σε ατομικές συσκευασίες και όχι σε παλέτες φορτίων που καταλαμβάνουν λιγότερο χώρο.

Οι εταιρείες logistics, σύμφωνα με τους ειδικούς, λειτουργούν με διαφορετικά επιχειρηματικά μοντέλα, με τους βασικούς κρίκους της εφοδιαστικής αλυσίδας να περιλαμβάνουν τους διαμεταφορείς που οργανώνουν τη μεταφορά προϊόντων και εμπορευμάτων (αναθέτουν σε μεταφορικές εταιρείες τη διακίνηση των φορτίων), τους μεταφορείς και τις εταιρείες παροχής υπηρεσιών διαχείρισης εμπορευμάτων τρίτων (3PL) που διαθέτουν ιδιόκτητες ή μισθωμένες αποθήκες.

Στο οικοσύστημα της εφοδιαστικής ανήκουν και εταιρείες που προσφέρουν υπηρεσίες προς καταναλωτές (B2C), όπως οι ταχυμεταφορείς (courier). Υπολογίζεται ότι οι δέκα μεγαλύτεροι παίκτες αντιπροσωπεύουν στην Ελλάδα μερίδιο αγοράς άνω του 50%, με τον κλάδο να αποτελείται από μεγάλο αριθμό

Υότερα από την εκδήλωση της πανδημίας της COVID-19, η ζήτηση για αποθήκες ενισχύθηκε πολύ περισσότερο σε σχέση με αυτήν για καταστήματα λιανικής και φυσικούς χώρους πώλησης.

μεσαίων και μικρών επιχειρήσεων διαμεταφοράς και υπηρεσιών 3PL. Η ελληνική αγορά, όπου οι 20 μεγαλύτερες επιχειρήσεις διαθέτουν ίδια κεφάλαια της τάξεως των 190 εκατ. ευρώ (στοιχεία ICAΡ για το 2020) έχει καταστεί ελκυστική και για ξένους παίκτες, όπως το fund HIG Capital.

«Η άνοδος των logistics, όπου κυριαρχεί ο κατακερματισμός, οξύνει τον ανταγωνισμό. Σε κάθε όμως περίπτωση ο κλάδος είναι εντάσεως κεφαλαίων που απαιτούνται για την υλοποίηση των κατάλληλων προδιαγραφών υποδομών με βιοκλιματικά χαρακτηριστικά,

όπως και για την εκπαίδευση και προσέλκυση του απαραίτητου προσωπικού. Αυτή την περίοδο οι επιχειρήσεις της εφοδιαστικής αλυσίδας καλούνται να διαχειριστούν και τον τριπλασιασμό του ενεργειακού κόστους, που αποτελεί ιδιαίτερα σημαντικό τμήμα των λειτουργικών δαπανών, εάν ληφθεί υπόψη ότι οι αποθηκειακοί χώροι και τα κέντρα διανομής αποτελούν κλειστά κτίρια δέκα και δώδεκα μέτρων με πολύ μεγάλες ανάγκες για ρεύμα. Στο κόστος ενέργειας έρχεται να προστεθεί και η σημαντική αύξηση των τιμών στα καύσιμα» σημειώνει ο κ. Κατσαδάκης.

PLACELIFT
renovations - constructions

Τηλ: 77 770520

We will help you create the home of your dreams.

#COCKTAILFESTCY

3RD CYPRUS COCKTAIL FESTIVAL

BY
Difford's
Guide
FOR DISCERNING DRINKERS

MAIN SPONSOR

αλφάμεγα

17 OCTOBER 2022

TIME: 18:00

NICOSIA MUNICIPALITY GARDENS

CYPRUS LOST + FOUND DRINKERY/ NOTES AND SPIRITS/ UKIYO LISTENING BAR/
BARONYMOUS/ SEVEN MONKEYS THE BAR/ HIGH & WET/ SOUSOURADA BAR/
ΛΑΜΠΑΤΕΡ BISTRO BAR/ LIBRARY BAR / GIN GARDEN/ MASON BAR/ KATHIKAS
SQUARE GIN BAR **ITALY** ATRIUM BAR/ 1930 **FRANCE** LE SYNDICAT
GREECE THE CLUMSIES/ BABA AU RUM/ TO ΛΟΚΑΛΙ/ LINE ATHENS/ BARRO NEGRO/
UPURA EPOPS - THE BAR/ THE BAR IN FRONT OF THE BAR/ 42 BARSTRONOMY

SPONSORS

BELVEDERE
VODKA

Naked
Malt

EL DORADO
DEMERARA RUM
"a truly unique rum..."

SILENT POOL
INTRICATELY REALISED
GIN

JOHNNIE WALKER

Tanqueray

O/PURIST
tsipouro

BEEFEATER
LONDON

VOLCAN
DE NE TIBOLA

Πάνω από τις 823 μονάδες το Χ.Α. με άνοδο 2,35%

Βελτιώθηκε το κλίμα, καθώς οι επενδυτές «βλέπουν» μικρότερες αυξήσεις επιτοκίων

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

«Γκάτζ» πάτησε ο Γενικός Δείκτης σκαρφαλώνοντας στις 823 μονάδες, ακολουθώντας το διεθνές ράλι λόγω της αύξησης της διάθεσης των επενδυτών για ρίσκο, η οποία βασίστηκε στην πεποίθηση ότι οι κεντρικές τράπεζες μπορεί να αλλάξουν ταχύτητα και να γίνουν λιγότερο επιθετικές στην προσπάθειά τους να καταπολεμήσουν τον πληθωρισμό, οδηγώντας σε βουτιά τις αποδόσεις των ομολόγων.Το κλίμα ενίσχυσε η μικρότερη αύξηση των επιτοκίων από την κεντρική τράπεζα της Αυστραλίας, ενώ τα πιο αδύναμα στοιχεία της παραγωγής στις ΗΠΑ τον Σεπτέμβριο και η υποχώρηση τιμών ενέργειας στην Ευρώπη βοήθησαν επίσης.

Ωστόσο, οι αναλυτές εκτιμούν ότι

Το προσχέδιο του προϋπολογισμού δείχνει ότι τα «καλά νέα» μπορεί να συνεχισθούν και το 2023.

αυτή η «στροφή» στη στάση των κεντρικών τραπεζών δεν είναι πιθανό να συμβεί, τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα, καθώς Fed και ΕΚΤ θα θέλουν να δουν κάποιους μήνες βελτίωσης στα δεδομένα του πληθωρισμού προτού σκεφθούν να ακολουθήσουν μια πιο ήπια σύσφιξη της νομισματικής πολιτικής τους, τη στιγμή μάλλον που η Ευρωζώνη δεν έχει σε καμία περίπτωση ξεφύγει από τον κίνδυνο ύφεσης.

Το Χρηματιστήριο Αθηνών πάντως συνεχίζει (και εντείνει) την ανοδική κίνηση που ξεκίνησε δειλά την Παρασκευή, αφήνοντας πίσω τους τις 800 μονάδες που είχαν ταλαιπωρήσει την αγορά για ημέρες και διαπερνώντας με ευκολία τη σημαντική αντίσταση των 815 μονάδων, με τη στήριξη της

Σε αντίθεση με τους επενδυτές, οι αναλυτές εκτιμούν ότι η «στροφή» των κεντρικών τραπεζών δεν είναι πιθανό να συμβεί, καθώς Fed και ΕΚΤ θα θέλουν να δουν κάποιους μήνες βελτίωσης στα δεδομένα του πληθωρισμού.

συντριπτικής πλειονότητας του ταμιλώ.

Ειδικότερα, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με άνοδο 2,35% στις 823,09 μονάδες, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 51,35 εκατ. ευρώ. Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης έκλεισε με άνοδο 2,57% στις 1.984,25 μονάδες, ενώ στο +1,02% και στις 1.265,75 μονάδες έκλεισε ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης.

Στα μη τραπεζικά blue chips, ανοδικά ξεχώρισε η Aegean στο +4,47% και ακολούθησε η ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή στο +3,88%, ενώ με κέρδη άνω του 2% έκλεισαν Coca-Cola, Lamda Development, Βιοχάλκο, ΑΔΜΗΕ, ΑΕΗ, Ελλάκτωρ, Motor Oil, Mytilineos, ΟΠΑΠ και ΟΤΕ. Πτωτικά έκλεισαν μόνο η Quest (-0,96%) και η Jumbo (-0,15%).

Ο τραπεζικός δείκτης κατέγραψε ράλι 4,02% στις 535,55 μονάδες, με την Πειραιώς να σημειώνει άνοδο 5,77% και την Alpha Bank να κλείνει στο +4,22%, την Εθνική Τράπεζα στο +3,97% και τη Eurobank στο +3,32%.

Η υποχώρηση του Χ.Α. κατά «μόνο» 11,24% στο εννεάμηνο (έναντι υπερδιπλάσιας πτώσης στη Wall Street) επιβεβαιώνει την ανθεκτικότητά του, όπως σημειώνει ο Δημήτρης Τζάνας της Κύκλος Χρηματιστηριακή, κάτι που σαφώς έχει την εξήγησή του: η Moody's, η S&P και το ΚΕΠΕ προσέθεσαν και τη δική τους εκτίμηση για επίδοσης της αύξησης του ΑΕΠ μεταξύ 5%-6% για το 2022.

Το προσχέδιο του προϋπολογισμού αποκαλύπτει ότι τα «καλά νέα» μπορεί

να συνεχισθούν και το 2023, στον βαθμό που οι «μαύροι κύκνοι» των αγορών δεν θα συνεχίσουν να επιφέρουν βλαπτικές συνέπειες στην παγκόσμια οικονομία και ιδιαίτερα στην πιο εύλωτη ευρωπαϊκή, που αδυνατεί να χαράξει ακόμη ενιαία πολιτική στο ενεργειακό.

Το προσχέδιο αναφέρεται σε αύξηση των επενδύσεων με ρυθμό 16% καθώς θα κλιμακώνεται η διενέργεια των έργων που χρηματοδοτεί το Ταμείο Ανάκαμψης, ενώ στον βαθμό που θα καταγραφεί ακόμη μία θετική τουριστική χρονιά στο πεδίο των ταξιδιωτικών εισπράξεων, το +2,1% για το ΑΕΠ ίσως αποτελεί υποεκτίμηση αυτού που θα πραγματοποιηθεί, σχολιάζει ο αναλυτής.

Με ισχυρά κέρδη έκλεισαν οι ευρωπαϊκές αγορές

Οι **ευρωπαϊκές** αγορές συνέχισαν και στη χθεσινή συνεδρίαση την ανοδική πορεία της Δευτέρας, αλλά η άνοδος επιταχύνθηκε σημαντικά οδηγώντας σε μεγάλα κέρδη. Έχει προηγηθεί στη διάρκεια του προηγούμενου τριμήνου η παρατεταμένη υποχώρηση των ευρωπαϊκών μετοχών μετά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση του 2008. Αιτία, τα μάλλον απογοητευτικά αποτελέσματα επιχειρήσεων στις ΗΠΑ και οι εκτιμήσεις πως επίκειται ύφεση στη Γηραιά Ηπειρο, καθώς οδηγούν τους επενδυτές στην εκτίμηση πως απομακρύνεται ο κίνδυνος νέων επιθετικών αυξήσεων των επιτοκίων. Στη γενικότερη αισιοδοξία προστέθηκε, άλλωστε, χθες η είδηση πως η

δύναται. Οπως τονίζει ο Στιβ Σόννικ, στέλεχος της Interactive Brokers, «οποιαδήποτε βελτίωση στον δομικό πληθωρισμό πρέπει να αντιμετωπίζεται ως ιδιαίτερως καλά νέα από τις αγορές, καθώς είναι ένας από τους κύριους παράγοντες που θα μετριάσουν τις κινήσεις των κεντρικών τραπεζών».

Ετσι ο πανευρωπαϊκός δείκτης Eurostoxx 600 έκλεισε με κέρδη 3,1% παρατείνοντας για τρίτη συνεπτή ημέρα την ανοδική πορεία του και καταγράφοντας την καλύτερη συνεδρίαση από τα μέσα Μαρτίου. Ο εν λόγω δείκτης έχει υποχωρήσει συνολικά κατά 17,4% από την αρχή του έτους, αντανakώντας τα ενεργειακά δεινά που έχει προκαλέσει στην Ευρώπη ο πόλεμος στην Ουκρανία.

Ο Στιβ Σόννικ υπογραμμίζει πως «βλέπουμε μια αντιστροφή των συνθηκών που είχαν προκαλέσει πανικό στη διάρκεια της περασμένης εβδομάδας» τώρα επικρατεί η εντύπωση ότι τα χειρότερα των αυξήσεων επιτοκίων βρίσκονται πίσω μας». Ο δείκτης FTSE 100 του Λονδίνου έκλεισε με άνοδο σχεδόν 2,6%, με το κλίμα στην αγορά να διατηρεί τον ενθουσιασμό που προκάλεσε τη Δευτέρα η απόφαση της κυβερνήσης να πάρει πίσω τις επιμέαχες φοροαπαλλαγές στους πλουσιότερους πολίτες της χώρας. Με σημαντική άνοδο 3,78% έκλεισε, άλλωστε, ο δείκτης Xetra DAX της Φρανκφούρτης και με ακόμη μεγαλύτερα κέρδη, 4,24%, έκλεισε ο δείκτης CAC 40 του Παρισιού.

REUTERS, BLOOMBERG, FINANCIAL TIMES

Με σημαντική άνοδο 3,78% έκλεισε ο δείκτης Xetra DAX της Φρανκφούρτης.

(Τιμή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη				VERIZON COMMS				PEARSON				E.ON SE NA				Tokyo/Τόκιο				Paris/Παρίσι			
(Σε δολάρια)																							
Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.%		WALT DISNEY CO	100.755	3.7321		RELX	2258.0556	3.182		FRESENIUS MEDI	29.81	1.01		Εταιρείες	Χθεςαν	(Σε νέντ)		Εταιρείες	Χθεςαν	(Σε ευρώ)	
3M COMPANY	115.129	1.6861		WELLS FARGO & CO	43.25	4.0164		RIO TINTO	5033.7565	3.016		SAP SE	22.55	0.73		AIJINOMOTO	4022	2.45		ACCOR	22.51	4.21	
ALCOA CORP	39.64	6.0177		WALMART INC	133.82	0.9734		ROYAL MAIL	205.9912	5.397		HEIDELBERGCEME	43.29	1.79		ASAHI GROUP HL	4636	3.6		AIR LIQUIDE	122.84	4.28	
ALLEGHANY CRP	843.22	-0.0083		London/Λονδίνο				ROLLS-ROYCE HL	71.2953	6.736		HENKEL AG&CO V	62.38	1.26		ASTELLAS PHARM	1965	2.24		ALSTOM	18.10	7.1	
ALTRIA GROUP	42.245	2.1151		(Σε πέννες)				SAINSBUURY(J)	178.91363	2.294		INFINEON TECH	24.715	1.625		BRIDGESTONE CO	4894	2.26		AUXAM	23.82	71.3	
AMAZON COM	121.3	4.6773		ANGLO AMERICAN	2867.5	4.365		SAGE GRP	704.2	3.101		K+S AG NA	21.16	1		CANON INC	3281	3.21		BNP PARIBAS	45.48	3.63	
AMER EXPRESS C	144.73	3.3638		A.B.FOOD	1299.30566	3.683		ST JAMES PLAC	1081.5	5.718		MERCK KGAA	173.75	5.75		CASIO COMPUTER	1330	3.74		BOUYGUES	27.67	2.25	
AMER INTL GROU	51.32	4.3514		ADMIRAL GRP	1971.23225	5.561		SMITHS GROUP	1563.4364	2.966		MUENCH. RUECK	256.5	9.9		CITIZEN WATCH	605	2.54		CAPGEMINI	174.10	5.61	
AMGEN	231.89	0.6292		ASHTED GRP	4293.6079	5.41		SMITH&NEPHEW	1038	1.787		RWE AG	39.68	1.17		CREDIT SAISON	1713	2.21		CARREFOUR	14.54	0.97	
APPLE INC	145.1	1.8603		ANTOFAGASTA	1169.18544	1.061		SSE	1557.23973	-0.826		THYSSENKRUPP A	4.99	0.428		DAIWA SEC GROU	576.2	2.8		CASINO GUICHAR	9.43	4.43	
BANK OF AMERIC	32.34	4.0206		AVIVA	406.69379	2.843		STAND.CHART.	584.2839	4.181		VOLKSWAGEN VZ	131.34	0.01		SUBARU	2317	3.76		CREDIT AGRICOL	8.82	4.24	
BAXTER INTL IN	57.2	2.8407		ASTRAZENECA	9838	1.55		SEVERN TRENT	2439.91667	1.751		VONOVIA SE	22.74	0.01		FUJIFILM HOLDI	6949	2.03		DANONE	49.17	3.06	
BOEING CO	131.9	4.641		BABCOCK INTL	291.16607	2.241		TRAVIS PERKINS	821.69569	3.807		SIEMENS N	106.32	5.4		FUJITSU	16455	3.65		DASSAULT SYSTE	37.09	4.19	
BRISTOL MYERS	71.245	1.0138		BAE SYS.	799	1.952		TESCO	210.89848	0.527		SAP SE	88.51	3.7		HINO MOTORS	622	2.47		EDF	11.96	0.17	
CAMPBELL SOUP	47.965	0.5134		BARCLAYS	149.6726	3.901		TUI AG	112.55	9.009		Amsterdam/Αμστερνταμ				HITACHI	6480	3.61		L'OREAL	338.20	3.52	
CATERPILLAR IN	179.33	4.7305		BR.AMER.TOB.	3264.1432	0.447		TAYLOR WIMPEY	93.60548	4.601		Εταιρείες	Χθεςαν	(Σε ευρώ)	HONDA MOTOR	3279	2.15		L.V.M.H.	646.80	6.38		
CIGNA CORP	291.75	1.5772		BARRATT DEVEL	361.56819	2.447		UNILEVER	3964.5	2.231		ΑΑΛΒΕΡΤΣ	35.82	4.07	IHI	3245	3.18		LAGARDERE	15.71	1.88		
CHEVRON	157.28	3.6578		BERKELEY GRHL	3388	3.093		UTD. UTILITIES	903.9911	0.801		AALBERTS	35.82	4.07	ISUZU MOTORS	1683	2.25		MICHELIN	24.04	3.09		
CISCO SYSTEMS	41.745	2.0411		BR.LAND	354.4	-0.365		VODAFONE GROUP	104.6	1.215		AEGON	4.311	3.78	KAWASAKI HWY I	2307	2.95		PERNOD RICARD	188.05	2.59		
CITIGROUP	44.33	4.1588		BUNZL	2818	1.443		WPP	782.4	4.404		ABN AMRO BANK	9.336	2.53	KEIO	1420	3.8		KERING	480.50	5.65		
CERVECIERAS	11.07	0.7279		BP	447.5	2.665		WHITBREAD	2420.52881	6.903		AKZO NOBEL	61.68	2.15	KOBE STEEL	610	4.63		PUBLICIS GROUP	52.00	5.26		
COCA-COLA CO	56.57	-0.1412		BURBERRY GRP	1898.7456	3.576		Zurich/Zupixn				ARCELOMITTAL	22.2	3.69	KONICA MINOLTA	455	3.41		RENAULT	29.51	3.74		
COLGATE PALMOL	71.6	0.6891		BT GROUP	129.12755	2.131		Εταιρείες	Χθεςαν	(Σε ελβ. Φρ.)	ASML HOLDING	468.85	6.24	JTEKT	955	2.25		SANOFI	80.01	6.26			
DANAOS CORP	58.65	4.378		COCACOLA HBC A	1921.86557	3.912		ABB LTD N	25.85	6.16		BOSKALIS WESTM	32.84	0.43	MITSUB UFJ FG	668.2	3.12		SCHNEIDER ELEC	123.98	6.31		
DIANA SHIPPING	4.04	3.3248		CARNIVAL	580	7.687		RICHMONT N	101.4	5.45		GALAPAGOS	44.72	2.9	MITSUBISHI CORP	4241	4.82		SOCIETE GENERA	21.59	4		
DOW INC	46.38	2.4293		CENTRICA	70.96355	-0.916		GEORIT NI	444.6	3.42		HEINEKEN	91.94	2.77	MITSUBISHI ELE	1343.5	2.83		SODEXO	82.06	5.1		
DUPONT DE NMU	54.34	3.643		COMPASS GROUP	1831.9997	2.654		NOVARTIS N	76.97	1.3		ING GROEP	9.497	6.56	NEC CORPORATIO	548	2.62		TFI	6.15	1.24		
ENTERGY CP	105.42	1.4044		CAPITA GROUP	2754	6.984		ROCHE HOLDING	332.75	3.31		KONINKLIJKE DS	122.9	3.63	NIKON HL DG	2407	5.29		THALES	114.40	0.26		
EXXON MOBIL	94.74	3.0679		CRH	3062.5	5.385		SGS N	2187	2.68		KPN KON	2.86	0.53	NIKON CORP	1417	1.87		VEOLIA ENVIRON	20.97	3.91		
FEDEX CORP	158.85	4.8792		DCC	4831	1.923		SWATCH GROUP I	236.1	4.15		NN GROUP	41.04	3.12	NISSAN SUJIAN	479.4	2.81		Madrid/Μαδρίτη				
FORD MOTOR CO	12.2308	6.633		DIAGEO	3726.37162	2.266		ADECCO N	28.99	4.73		KONINKLIJKE DS	122.9	3.63	NISSAN MOTOR C	4636	2.07		Εταιρείες	Χθεςαν	Μετ.%		
INTL BUS MACHI	125.08	2.938		DIRECT LINE	190.31316	5.094		JULIUS BAER N	46.03	4.85		IMCD	132.2	6.53	NOMURA HOLDING	486.2	2.36		ACS CONS Y SER	23.69	2.7766		
GENERAL DYNAMI	225.9	2.435		EXPERIAN	2731.04795	3.263		CS GROUP AG	4.288	8.86		RANDSTAD	46.7	3.96	NISSAN CHEMICA	6620	2.32		AENA SME	110.15	2.9439		
GENERAL ELEC C	67.455	6.0613		EASVET	300.73448	4.691		GIVAUDAN N	3064	2.47		RELX	26.02	3.05	NIPPON PAPER I	943			ACERINXO	8.634	3.031		
GOLDM SACHS GR	313.57	4.8203		FRESNILLO	819.80477	3.933		NESTLE SA	107.48	0.96		UNIBAIL RODAM	44.855	4.62	ODAKYU ELEC RA	1890	3.78		ACCIONA	182	-0.7993		
HALLIBURTON CO	27.835	5.5155		GLENCORE	492	2.929		TRANSOCEAN N	0	0		VOPAK	19.48	2.88	OII HOLDINGS	552	3.37		AMADEUS	49.61	4.5522		
HARTFORD FINL	65.78	3.4765		GSK	1320.96	0.667		SWISSCOM N	471.9	-0.25		WOLTERS KLUWER	102.75	2.77	OSAKA GAS	2251	3.64		BBVA	4.902	4.6877		
HP INC	26.43	2.0857		HIKMA	1344.9855	-1.436		SWISS RE N	75.5	3.17		Milano/Μιλάνο				RICOH CO LTD	1088	4.41		BANKINTER	6.036	3.569	
HOME DEPOT INC	287.69	1.4064		HAMMERSON	18.48	1.95		UBS GROUP N	15.325	4.39		Εταιρείες	Χθεςαν	(Σε ευρώ)	SECOM	8710	4.2		CAXIABANK	3.443	4.2701		
INTEL CORP	27.5475	2.1413		HARGREAVES LS	904.32133	7.329		ZURICH INSURAN	409.8	2.6		ΑΖΑ SPA	1.05	1.03	SEVEN & I HLDG	5816	4.62		DSTR INT ALIME	0.012	3.4483		
JOHNSON JOHN SO	165.14	1.1887		HSBC HL DGS. UK	479.25	4.454		Εταιρείες	Χθεςαν	Μετ.%	ATLANTIA	22.80	22.84	SHARP CORP	873	1.63		ENDESA	16.09	0.9999			
JPMORGAN CHASE	112.29	4.2328		INTL CONSOL AI	100.96	7.901		AZIMUT HLDG	15.60	15.14	ATLANTIA	22.80	22.84	SHIMIZU CORP	736	4.4		ENAGAS	16.175	-0.6755			
LAZARD	34.79	7.3434		INTERCON. HOTE	4488.9173	3.745		ENEL	4.46	4.42	ATLANTIA	22.80	22.84	SHISEIDO	5186	4.85		FERRIOVAL	24.06	3.2618			
MC DONALD'S COR	237.48	0.9093		J3 GRP.	1143.8639	4.916		ENI	11.54	11.24	ATLANTIA	22.80	22.84	SONY GROUP COR	9749	2.52		FOMENTO DE CON	8.36	0.3601			
MERCK & CO	84.755	0.691		JM BRANDS	1887	1.128		GENERALI ASS	14.50	14.16	ATLANTIA	22.80	22.84	SMFG	4162	3.48		GRIFOLS	9	0.245			
MICROSOFT CP	281.91	2.9783		INTERTEK GROUP	3800	3.457		GEOX	0.74	0.74	ATLANTIA	22.80	22.84	SUMITOMO CHEM	515	2.79		IBERDROLA	9.862	1.6049			
3M COMPANY	115.13	1.687		ITV	60.62048	3.076		INTESA SANPAOL	1.788	3.11	ATLANTIA	22.80	22.84	TAISEI CORP	4175	3.73		INT AIRLINES G	1.157	7.428			
MORGAN STANLEY	83.95	4.4414		JOHNSON MATTHE	1908.5	2.911		MEDIOBANCA	8.29	8.29	ATLANTIA	22.80	22.84	TDK CORPORATIO	4725	3.17		INDITEX	22.08	3.662			
NIKE INC CL B	88.36	3.466		KINGFISHER	232.5833	-2.714		RC'S MEDIAGROUP	0.66	0.66	ATLANTIA	22.80	22.84	TOBU RAILWAY	3450	2.68		MAPFRE	1.656	3.5			
NORFOLK SOUTHE	222.05	2.4216		LAND SECS.	530.2	0.188		PRYSMIAN	31.53	30.37	ATLANTIA	22.80	22.84	TOKIO MARINE H	2618.5	2.29		MERLIN PROP	8.17	1.3019			
PFIZER INC	44.39	0.5664		LEGAL&GEN.	233.68443	5.904		RYN	17.15	2.05	ATLANTIA	22.80	22.84	TORAY INDUSTRI	743.8	3.51		ARCELOMITTAL	22.195	3.732			
PROCTER & GAMB	129.4185	0.7069		LLOYDS GRP	43.0292	3.207		TELECOM ITALIA	0.20	0.20	ATLANTIA	22.80	22.84	TREND MICRO	7860	1.68		REPESOL	12.41	1.6796			
ROCKWELL AUTOM	230.82	2.2957		MARKS & SP	4448	3.308		TERNA	14.45	14.18	ATLANTIA	22.80	22.84	TOPY INDS LTD	1494	3.61		BCO DE SABADEL	0.727	3.5318			
SCHLUMBERGER L	39.155	2.3234		MONDI	1407.75	1.723		TELECOM ITALIA	0.20	0.20	ATLANTIA	22.80	22.84	TORAY INDUSTRI	743.8	3.51		BANCO SANTANDE	2.6365	6.9791			
SOUTHERN	69.96	0.3298		NATIONAL GRID	941.83824	-0.012		TERNA	6.55	6.40	ATLANTIA	22.80	22.84	TOSHIBA CORP	5069	1.02		SACYR	2.308	3.4			
STEALTHGAS	2.845	3.8321		NEXT	5011.8182	-0.214		TELECOM ITALIA	0.20	0.20	ATLANTIA	22.80	22.84	TOYOB0	1068	2.79		TELEFONICA	3.5	0.7774			
TSAKOS ENERGY	15.3999	-0.1951		PRUDENTIAL FIN	174.41552	5.12		TERNA	6.55	6.40	ATLANTIA	22.80	22.84	TOYOTA MOTOR C	2004	3.22		MEDIASET ES CO	2.51	0.7223			
UNISYS CORP	8.98	11.0012		PROVIDENT FIN.	931.3972	7.23		UNICREDIT	11.064	3.32	ATLANTIA	22.80	22.84	YAMAHA CORP	5400	2.08		TECNICAS REUN	6.51	7.7815			
UNITEDHEALTH G	519.64	0.8011		PERSIMMON	1306.76018	2.075																	
US BANCORP	42.655	2.6101																					

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά Μετ.	
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	823,09	804,19	18,90	2,35%
FTSE/X.A. LARGE CAP	1.984,25	1.934,47	49,78	2,57%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	5.908,84	5.863,19	45,65	0,78%
FTSE/X.A. ΨΗΦΙΑΚΗ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	2.821,99	2.770,41	51,58	1,86%
ATHEX SELECT PLUS	2.824,38	2.790,40	33,98	1,22%
ATHEX SELECT	4.052,13	4.017,18	34,95	0,87%
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	931,20	907,53	23,67	2,61%
FTSE/XA MID & SMALL CAP ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ	4.171,21	4.166,96	4,25	0,10%
FTSE/X.A. MID CAP	1.265,75	1.253,00	12,75	1,02%
FTSE/X.A ΔΕΘΕΝΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ PLUS	2.213,55	2.189,52	24,03	1,10%
FTSE/X.A. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	481,85	470,25	11,60	2,47%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	1.445,81	1.412,60	33,21	2,35%
FTSE/X.A. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	535,55	514,83	20,72	4,02%
FTSE/X.A. ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	3.939,49	3.840,34	99,15	2,58%
FTSE/X.A. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	630,23	620,33	9,90	1,60%
FTSE/X.A. ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ	2.843,34	2.828,05	15,29	0,54%
FTSE/X.A. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	3.521,89	3.450,71	71,18	2,06%
FTSE/X.A. ΕΜΠΟΡΙΟ	742,72	739,10	3,62	0,49%
FTSE/X.A. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	7.885,04	7.879,96	5,08	0,06%
FTSE/X.A. ΤΡΟΦΙΜΑ & ΠΟΤΑ	8.139,51	7.940,75	198,76	2,50%
FTSE/X.A. ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	5.754,48	5.635,82	118,66	2,11%
FTSE/X.A. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ & ΥΛΙΚΑ	2.797,10	2.770,73	26,37	0,95%
FTSE/X.A. ΕΝΕΡΓΕΙΑ	4.012,92	3.938,47	74,45	1,89%
FTSE/X.A. ΤΑΞΙΔΙΑ & ΑΝΑΨΥΧΗ	2.122,40	2.074,41	47,99	2,31%
FTSE/X.A. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	1.785,29	1.774,43	10,86	0,61%
FTSE/X.A. ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	4.378,40	4.280,96	97,44	2,28%
FTSE/X.A. ΥΓΕΙΑ	335,11	349,83	-14,72	-4,21%
FTSE/X.A. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	4.019,82	3.916,00	103,82	2,65%

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	14.644.486,77
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	6.345.495,51
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	6.112.217,04
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	5.367.786,66
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	3.508.103,43
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	3.255.183,84
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	2.979.080,84
ΔΥΝΑΜΕΤΗΡΙΑ	2.327.828,07
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	1.083.805,37
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	852.433,50
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	723.862,38
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	468.893,65
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	434.361,25
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	374.714,76
ΔΥΝΑΜΗΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	321.456,38
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	282.759,78
ΥΔΡΕΥΣΗ	236.842,31
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΟΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	206.509,53
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ	158.793,53
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	155.354,60
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	144.876,95
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	141.570,64
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΓΡΑΦΕΙΩΝ	136.025,16
ΣΙΔΗΡΟΣ & ΧΑΛΥΒΑΣ	78.816,39
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΜΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	78.253,56
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΧΗΜΙΚΑ	72.742,09
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	64.664,12

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ					
ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΠΕΙΡΑΙΩS FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	1,100	5,77%	ΕΛΤΟΝ (ΚΟ)	2,120	-1,40%
UNIBIOS (ΚΟ)	0,578	5,09%	BRIQ PROPERTIES ΑΕΕΑΠ (ΚΟ)	1,905	-1,04%
ΕΛΑΣΤΡΟΝ (ΚΟ)	2,230	4,69%	QUEST HOLDINGS (ΚΟ)	4,120	-0,96%
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	4,670	4,47%	ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0,466	-0,85%
ΑΛΦΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	0,865	4,22%	ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ (ΚΟ)	4,980	-0,80%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	3,140	3,97%	ΑΒΑΣ (ΚΟ)	0,757	-0,79%
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	17,400	3,88%	ΔΟΜΙΚΗ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΟ)	0,816	-0,49%
ΑΤΤΙΚΑ BANK (ΚΟ)	0,096	3,33%	JUMBO (ΚΟ)	13,680	-0,15%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	0,884	3,32%			
IDEAL HOLDINGS (ΚΟ)	3,400	3,03%			

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25		
	Κλείσιμο	Μετ.%
ΒΙΟ (ΒΙΟΧΑΛΚΟ)	3,5	2,64
ΤΙΤΣ (ΤΙΤΑΝ)	11,18	1,09
ΕΕΕ (Coca Cola HBC)	21,76	2,25
ΟΤΕ (ΟΤΕ)	15,68	2,28
ΑΡΑΙΓ (AEGEAN AIRLINES)	4,67	4,47
ΤΕΝΕΡΓ (ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ)	17,4	3,88
ΔΑΜΗΕ (ΔΑΜΗΕ)	1,67	2,33
ΣΑΡ (ΣΑΡΑΝΤΗΣ)	6,2	1,31
ΕΛΛΑΚΤΟΡ (ΕΛΛΑΚΤΟΡ)	1642	2,11
ΓΕΚΤΕΡΝΑ (ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ)	8,81	0,8
ΜΥΤΙΛ (ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ)	14,94	2,33
ΛΑΜΔΑ (LAMBDA DEVELOPMENT)	5685	2,9
ΕΛΧΑ (ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ)	1,37	0,74
ΑΛΦΑ (ALPHA BANK)	865	4,22
ΜΠΕΛΑ (JUMBO)	13,68	-0,15
ΕΤΕ (ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ)	3,14	3,97
ΠΕΙΡ (ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ)	1,1	5,77
ΕΥΡΩΒ (EUROBANK)	0,8844	3,32
ΕΛΠΕ (ΕΛΠΕ)	6,49	1,25
ΚΟΥΕΣΤ (QUEST)	4,12	-0,96
ΕΥΔΑΠ (ΕΥΔΑΠ)	7,25	0,42
ΟΠΑΠ (ΟΠΑΠ)	12,75	2,16
ΜΟΗ (MOTOR OIL)	16,92	2,17
ΔΕΗ (ΔΕΗ)	5,5	2,42
ΟΛΠ (ΟΛΠ)	14,72	0,55

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ			
ΑΞΙΑ		ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	6.261.094,85	ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	0,35%
ΟΤΕ (ΚΟ)	6.112.217,04	ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	0,32%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	4.689.172,04	INTRAKAT (ΚΟ)	0,25%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	4.584.259,44	ΠΑΪΡΗΣ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ (ΚΟ)	0,24%
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	3.806.243,69	UNIBIOS (ΚΟ)	0,22%
JUMBO (ΚΟ)	3.508.103,43	ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	0,22%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	3.393.897,74	ΔΟΜΙΚΗ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΟ)	0,21%
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	3.255.183,84	ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0,19%
ΔΕΗ (ΚΟ)	2.707.956,46	PHOENIX VEGA MEZZ PLC (ΚΟ)	0,19%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	2.689.207,14	JUMBO (ΚΟ)	0,19%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	237	895	5.884
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	0	0	0
FTSE/Χ.Α. Large Cap	237	895	5.884
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.929	22.413	243.311
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	43	175	4.955
ΑΛΡΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	374	9.545	89.731
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	13	24	629
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	39	250	5.683
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	6	15	359
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	142	1.373	20.603
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	1	2	94
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	7	7	1.500
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	20	71	7.111
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	4	15	819
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	21	53	1.100
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	57	116	3.518
JUMBO (ΚΟ)	40	141	864
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	32	57	4.058
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	16	460	12.988
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	21	43	566
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	113	323	3.052
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	258	2.582	14.975
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	50	162	893
ΟΤΕ (ΚΟ)	101	504	2.471
ΟΛΠ (ΚΟ)	0	0	569
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	242	5.165	31.270
ΔΕΗ (ΚΟ)	173	951	23.605
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	102	200	5.888
TITAN CEMENT (ΚΑ)	19	36	1.171
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	35	143	4.839
Δικαιώματα σε Δείκτες	13	95	986
FTSE/Χ.Α. Large Cap	13	95	986
Δικαιώματα σε Μετοχές	0	0	645
ΑΛΡΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	0
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	233
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	231
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	138
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	20
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	23
Συνολική Δραστηριότητα	2.179	23.403	250.826

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 4 Οκτωβρίου 2022

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΠΟΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ. **	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΣΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0,9500	0,9700	0,9655	0,8980	4.940	0,9500	0,9700	0,9700	1,25
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	1,2800	1,3200	1,3000	3,5650	9.320.054	1,3000	1,3150	1,2950	1,17
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (EM)	0,3980	0,4160	0,4065	-0,3460	9.809	0,4100	0,4160	0,4100	0,00
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0,0795	0,0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,0690	0,0690	0,0690	-0,1000	1.800	0,0670	0,0690	0,0690	-1,43
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD						0,0000	0,0910		
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD						1,7000	1,7400		
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΞ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						1,5600	1,6000		
ΚΟΞΑ	ΚΟΞΜΕΡ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,0000	0,0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,0000	0,0170		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0220		
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (EM, Σ)						0,0425	0,0470		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,3400	0,0000		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (Σ)						0,0000	0,0770		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0,0015	0,0000		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0,0030	0,0035		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0005		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΡΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD						0,1720	0,0000		
ΤΟΕΠ	ΤΟΞΟΤΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,0315		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ" "Η ΠΡΟΩΔΟΣ" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ "						0,0000	0,0000		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0,0170	0,0190		
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0,0800	0,0800	0,0800	0,0000	26.000	0,0800	0,0880	0,0800	0,00
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0,0000	0,0505		
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,0000	0,7700		
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)	2,0000	2,0400	2,0114	-2,8570	2.100	1,9100	2,0400	2,0400	0,00
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,0565	0,0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0475		
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0295		
ΔΒΚΑ	ΔΕΞΙΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,9100	1,0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0,5600	0,5650	0,5603	0,0310	2.900	0,5550	0,5650	0,5650	0,89
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0,3800	0,4180		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΖΙΛΙΚΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ						2,5800	2,6400		
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΚΕΟ	KEO PLC	1,4500	1,4500	1,4500	5,0000	500	1,3700	1,4700	1,4500	3,57
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΩΝΕ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ						0,1630	0,0000		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC						0,0000	0,8800		
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0,2440	0,0000		
Τεχνολογία										
ΝΕΤΙΝ	NET INFO PLC						0,0000	1,1300		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΔ	LORDOS UNITED PUBLIC LTD						0,0000	0,0890		
Ακίνητη Περιουσία										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,2780	0,2980		
ΠΑΝΔ	ΠΑΝΔΟΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,0660	0,0710		
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΗΤΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,2420		
Ενέργεια										
ΛΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	1,0500	1,0500	1,0500	0,2670	226	1,0500	1,0600	1,0500	0,96
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΣΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΙΣΕΠ	ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΣΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΣΣ ΕΠΕΝΔΥΣΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,2300		
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΔΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ – ΔΙΕΘΝΕΙΣ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΕΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ – ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΕΣ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΚΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ – ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΚΕΣ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΧΑΣΣ	Ch. Charilaou Group Plc (ΑΝ, Σ)						0,0020	0,0000		
Βιομηχανία										
ΣΤΣΔ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΟΑΝ	CHRIS IOANNOU PUBLIC LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΕΛΛΗΟ24	Ellinas Finance Public Company Ltd (Ουόλογο)						0,0000	0,0000		
ΕΤΜΑ1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1						63,0000	69,0000		
ΕΤΜΑ2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2						64,0000	69,0000		
ΤΡΙΣΤΟΝΕ	Tristone Healthcare Bond Designated Activity Company (Ουόλογο) (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		

* Η διαφορά αυτή αντιπροσωπεύει την αυξομείωση της μέσης σταθμικής τιμής σε σεντ από την προηγούμενη χρηματιστηριακή συνάντηση

** Στον υπολογισμό της μέσης σταθμικής τιμής συμπεριλαμβάνονται και η αξία και τα τεμάχια συναλλαγών που εκτελέστηκαν με τη μέθοδο 'Απλή Προσυμφωνημένη Συναλλαγή'

Εξελίχθη κατηγορία διαπρογράμμισης: Στην Κατηγορία αυτή θα ταξινομηθούν εταιρείες όταν ενδεικνύμεθα θα συντρέχουν σοβαρά λόγια με πλήρους συμμόρφωσης τους με τα νομικά και μη παροχής επαρκών στοιχείων /εγκυρίων προς τους επενδυτές. Αγορά εθνικών χαρακτηριστικών: ταξινομηθούν εταιρείες οι οποίες (α) δεν προπών η υποκατάσταση της διασποράς ή της ευρωπαϊσμοποίησης ή της χρηματοπιστωτικής αξίας της αγοράς στην οποία είναι εισηγμένες ή (β) παραλείπουν να αναγγείλουν στο χρηματοπιστωτικό κοινό τους προβλέψεις από το Άρθρο 129 των περί Αξιών και Χρηματοπιστωτικής Αξιών Κώδικος Νόμων ή γ) ή για τις οποίες επίκειται ουσαστική διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων τους ή δ) για τις οποίες επίκειται αντίστοιχη εξαγορά ή α) οι οποίες είναι επενδυτικά οργανισμοί και επίκεινται στην απαλλοτρίωση και πραγματοποιή αναφορά προς τις υποκατάστατες τους.

NBG Securities

Το 2ο στοίχημα της Εθνικής

Το δύσβατο μονοπάτι των προκριματικών του Ευρωπαϊκού 2024

Του ΚΩΣΤΑ ΚΟΥΚΟΥΛΑ

Ο πρώτος στόχος επιτεύχθη. Η εθνική ομάδα έκλεισε την πορεία της στο φετινό Nations League κατακτώντας την πρώτη θέση του ομίλου της, κερδίζοντας έτσι την άνοδο στη μεγαλύτερη κατηγορία (B), ενώ παράλληλα έκλεισε και μια θέση στα μπαράζ που οδηγούν το καλοκαίρι του 2024 στα γήπεδα της Γερμανίας για την τελική φάση του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος, σε περίπτωση που δεν τα καταφέρει μέσω των προκριματικών.

Εκτός από αυτά, βέβαια, το αντιπροσωπευτικό μας συγκρότημα κέρδισε χρόνο και ηρεμία ενόψει της πολύ πιο δύσκολης συνέχειας. Ήταν γνωστό πριν καν μπουν οι υπογραφές στο συμβόλαιο της ΕΠΟ με τον Γκουστάβο Πογιέτ, ότι η συγκεκριμένη διοργάνωση θα αποτελούσε και ένα κρας-τεστ για

Όλοι οι πιθανοί αντίπαλοι στην κλήρωση της 9ης Οκτωβρίου και το... μαξιλαράκι του Nations League.

τον Ουρουγουανό τεχνικό, ο οποίος αν δεν κατάφερε να αλλάξει την εικόνα, δύσκολα θα οδηγούσε την ομάδα στα προκριματικά του Euro, των οποίων η κλήρωση είναι τη μεθεπόμενη Κυριακή (9.10) στη Φρανκφούρτη. Όμως ο Πογιέτ, το στοίχημα που έβαλε κυρίως με τον εαυτό του και μετά με την Ομοσπονδία το κέρδισε. Στα περισσότερα ματς η Εθνική έδειξε καλό αγωνιστικό πρόσωπο και εκτός από τις πέντε νίκες στα έξι ματς, έδειξε ότι γίνεται ξανά μια ομάδα για την οποία οι παίκτες της παίζουν, χωρίς να κάνουν... αγγαρεία.

Ξεκινώντας, λοιπόν, από το φινάλε του Nations League, η Εθνική μας γνωρίζει από τώρα ότι αν δεν καταφέρει να προκριθεί στο Ευρωπαϊκό μέσω του ομίλου της, τότε στις 21.3.24 θα αντιμετωπίσει σε μονό εντός έδρας αγώνα την Τουρκία στον ημιτελικό των μπαράζ και αν επικρατήσει θα παίξει λίγες μέρες μετά με τον νικητή του ζευγαριού Γεωργία - Καζακστάν, με την έδρα του

Η εθνική ομάδα έκλεισε την πορεία της στο φετινό Nations League κατακτώντας την πρώτη θέση του ομίλου της, κερδίζοντας παράλληλα και το 1ο στοίχημα: στα περισσότερα ματς, η Εθνική έδειξε καλό αγωνιστικό πρόσωπο και ότι γίνεται ξανά μια ομάδα για την οποία οι παίκτες της παίζουν χωρίς να κάνουν... αγγαρεία.

τελικού να προκύπτει έπειτα από κλήρωση. Όμως μέχρι τότε την Ελλάδα περιμένει μια πιο δύσκολη και σαφώς πιο σημαντική διαδικασία, αυτή των προκριματικών. Αυτό είναι το δεύτερο στοίχημα του Πογιέτ και των παικτών του, οι οποίοι καλούνται να οδηγήσουν την ομάδα στην τελική φάση μιας μεγάλης διοργάνωσης, έπειτα από ακριβώς δέκα χρόνια.

Η Εθνική μας θα μπει στην κλήρωση της 9ης Οκτωβρίου στο 4ο γκρουπ δυναμικότητας. Από αυτή θα προκύψουν δέκα όμιλοι, επτά των πέντε ομάδων και τρεις των έξι. Την πρόκριση για τη Γερμανία παίρνουν οι δύο πρώτες ομάδες από κάθε όμιλο:

Α' γκρουπ: Δανία, Πορτογαλία, Βέλγιο, Ουγγαρία, Ελβετία, Πολωνία, συν οι τέσσερις πρώτες της League A του Nations League, Ολλανδία, Κροατία, Ισπανία και Ιταλία.

Β' γκρουπ: Γαλλία, Αυστρία, Τσεχία, Αγγλία, Ουαλία, Ισραήλ, Βοσνία, Σερβία, Σκωτία, Φινλανδία.

Γ' γκρουπ: Ουκρανία, Ισλανδία, Νορβηγία, Σλοβενία, Ιρλανδία, Αλβανία, Μαυροβούνιο, Ρουμανία, Σουηδία και Αρμενία.

Δ' γκρουπ: Ελλάδα, Γεωργία, Τουρκία, Καζακστάν, Λουξεμβούργο, Αζερμπαϊτζάν, Κόσοβο, Βουλγαρία, Νησιά Φερόε, Β. Μακεδονία – ομάδες με τις οποίες δεν μπορούμε να βρεθούμε αντίπαλοι.

Ε' γκρουπ: Σλοβακία, Βόρεια Ιρλανδία, Κύπρος, Λευκορωσία, Λιθουανία, Γιβραλτάρ, Εσθονία, Λετονία, Μολδαβία, Μάλτα.

ΣΤ' γκρουπ: Ανδόρα, Σαν Μαρίνο και Λικτενστάιν.

Σε αντίθεση με τα προηγούμενα χρόνια, αυτή τη φορά η διαδικασία των προκριματικών θα «τρέξει» αρκετά γρήγορα, καθώς οι δέκα αγωνιστικές θα πρέπει να ολοκληρωθούν μέσα σε διάστημα επτά μηνών, ώστε να υπάρξει χρόνος και για τα μπαράζ του Nations League. Έτσι η πρώτη αγωνιστική είναι προγραμματισμένη για το τριήμερο 23-25.3.23, ενώ η τελευταία 19-21.11.23.

Η ζωή έγραψε άλλο σενάριο

Ο πρωταθλητής Ευρώπης Αντώνης Παπακωνσταντίνου μιλά στην «Κ»

Της ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑΣ ΣΠΑΝΕΑ

Στον κωπηλατικό στίβο βρήκε τη δική του... σκηνή για να πρωταγωνιστήσει ο Αντώνης Παπακωνσταντίνου. Ο 23χρονος κωπηλάτης και δευτεραθλητής κόσμου ονειρευόταν να γίνει ηθοποιός. Τα μαθήματα θεάτρου, όμως, αποτέλεσαν εφελκυστήρα για να μπει σε βάρκα και όχι για να πάει σε κάποια οντισιόν. Η ζωή λένε γράφει τα καλύτερα σενάρια και η ζωή του Αντώνη Παπακωνσταντίνου του επιφύλασσε ένα πρωταγωνιστικό. Χάρη στη δασκάλα του από τα μαθήματα θεάτρου ήρθε σε επαφή με τον Ναυτικό Όμιλο Αιγυπτιατών. Μαζί με την οικογένειά του πήγαιναν για φα-

Το 2022 ο Αντώνης πρόσθεσε στην τροπαιοθήκη του τα μετάλλια από το Ευρωπαϊκό και το Παγκόσμιο. Αν και είναι μόλις 23 ετών, η συλλογή του είναι αρκετά μεγάλη.

Ο 23χρονος Έλληνας κωπηλάτης ήθελε να γίνει ηθοποιός, όμως αντί για τη σκηνή, ανέβηκε στη βάρκα...

γητό στο αιγυπτιακό εστιατόριο του Ομίλου και οι βάρκες πολύ γρήγορα εντυπωσίασαν τον, τότε, 11χρονο παιδί. Σιγά σιγά ήρθε σε επαφή με το κουπί, αρχικά στο καγιάκ και ύστερα στην κωπηλασία. Σε ηλικία 15 ετών ήρθε πρώτος στο πανελλήνιο πρωτάθλημα παιδιών και, όπως δηλώνει στην «Κ», κόλλησε «το μικρόβιο του μεταλλίου».

«Ήταν πολύ ωραία η αίσθηση. Στη συνέχεια κατέκτησα δύο ασημένια σε βαλκανικά παιδιά και από το 2016 το μεγαλύτερο μέρος της ζωής μου είναι αφιερωμένο στο άθλημα. Από το 2017 έως και πέρυσι έμεινα συνεχώς στο κωπλοδοκίμιο στον Σκινιά και πήγαινα σπiti μία φορά στις πέντε εβδομάδες», μας λέει και όταν τον ρωτάμε εάν είναι μεγάλη η θυσία μάς απαντάει μονολεκτικά: «Επιλογή».

Ο Αντώνης Παπακωνσταντίνου φέτος αναδείχθηκε πρωταθλητής Ευρώπης και δευτεραθλητής κόσμου στο σκιφ ελαφρών βαρών, στην κατηγορία των ανδρών. Μπορεί ένα μεγάλο μέρος από το φιλάθλο κοινό να άκουσε φέτος το όνομά του για πρώτη φορά, όμως δεν είναι η πρώτη φορά που ανεβαίνει σε βάθρο. Η συλλογή του είναι αρκετά μεγάλη, παρά τη μικρή του ηλικία. Το 2018

είχε κατακτήσει ασημένια μετάλλια στα Παγκόσμια -23 ετών και των εφήβων και ένα χρυσό στο Ευρωπαϊκό, στη δικωπο ελαφρών βαρών. Το 2019 αναδείχθηκε πρωταθλητής Ευρώπης -19 ετών. Το 2020 ήρθε 3ος στην Ευρώπη στο σκιφ ελαφρών βαρών (-23 ετών) ενώ το 2022 πρόσθεσε στην τροπαιοθήκη του και τα μετάλλια από το Ευρωπαϊκό και το Παγκόσμιο.

Και όμως έναν αθλητή με τόσες διακρίσεις δεν έχει βρεθεί μέχρι τώρα να τον στηρίξει κάποιος χορηγός. «Αιμοδότες» στην προσπάθεια για διάκριση είναι όλα αυτά τα χρόνια οι γονείς του. «Δύο χρόνια έχω πάρει υποτροφία από το Ίδρυμα Λεβέντη. Στις άλλες χώρες δεν είναι έτσι. Και δεν μιλάμε για τις μεγάλες δυνάμεις του αθλήματος. Στη Ρουμανία, όταν ένας αθλητής φέρει κάποιες επιτυχίες αμείβεται κάθε μήνα. Βλέπουμε αυτά και λέμε ότι εμείς πηγαίνουμε για... την ψυχή της μάνας μας», μας λέει και αμέσως διορθώνει: «Βέβαια, δεν είναι ακριβώς έτσι. Πηγαίνουμε επειδή μας αρέσει αυτό που κάνουμε και το αγαπάμε. Η Ομοσπονδία από την πλευρά της προσπαθεί να μας βοηθήσει. Και θα ήθελα να ευχαριστήσω τους προπονητές, τους φυσικοθερα-

πευτές και τον γιατρό που είναι συνεχώς δίπλα μας».

Μονό και διπλό

Ο 23χρονος κωπηλάτης κατέκτησε τα τελευταία του μετάλλια σε μονή βάρκα, αλλά έχει διακριθεί και σε διπλές. «Για το άγχος είναι καλύτερα να τρέχεις με παρέα, αλλά είναι πολύ όμορφο να φέρνεις και μόνος σου μία επιτυχία. Μου αρέσει το μονό. Εάν όμως θέλω να πάω μέρος σε Ολυμπιακούς Αγώνες – και δεν σας κρύβω ότι ο μεγάλος μου στόχος είναι η συμμετοχή στους Ολυμπιακούς Αγώνες στο Παρίσι – πρέπει να πάω και πάλι σε διπλό. Μάλιστα, από την επόμενη εβδομάδα αρχίζω και πάλι τις προπονήσεις». Ο Αντώνης Παπακωνσταντίνου είναι φοιτητής στο Τμήμα Βιολογίας. Όταν ολοκληρώσει την καριέρα του στην κωπηλασία θέλει να ασχοληθεί με την έρευνα στο περιβάλλον. «Μου αρέσει η ζωή μέσα στη φύση», υπογραμμίζει και η κωβέντα επιστρέφει στον Όμιλο των Αιγυπτιατών: «Φοβάμαι ότι τώρα που θα φύγει ο Όμιλος από τον Άγιο Κοσμά θα μείνει χωρίς «σπιτί». Εγώ είμαι τυχερός και προπονούμαι με την Εθνική. Χωρίς εγκαταστάσεις, όμως, δεν θα υπήρχουν άλλοι πρωταθλητές».

διασπορά
ειδήσεων

ΝΕΑ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΕΚΠΟΜΗ
ΜΕ ΤΗΝ ΟΡΙΑΝΑ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
12:00 - 13:00

ΑΥΤΟ ΑΚΟΥΣ!

DEEJAY
93.5
RADIO

Βασιλική Παπαμιχαήλ &
Δημήτρης Δερματάς

BREAKFAST

Καθημερινά 06:00-10:00

Το νέο αστικό κέντρο του Κατάρ θα καλύψει κατά την πλήρη ανάπτυξή του μια έκταση 38 τετραγωνικών χιλιομέτρων. Η τοποθεσία του είναι μπροστά στη θάλασσα, περί τα 23 χιλιόμετρα βόρεια της Ντόχας, της πρωτεύουσας του εμιράτου.

Μια ολόκληρη πόλη γεννιέται για το Μουντιάλ

Η Λουσάιλ «φύτρωσε» στην έρημο του Κατάρ για να υποδεχθεί το προσεχές Παγκόσμιο Κύπελλο, το οποίο θα κάνει σέντρα στις 21 Νοεμβρίου

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Κάποιοι αναμόρφωσαν το εθνικό τους στάδιο για να φιλοξενήσει το Παγκόσμιο Κύπελλο ποδοσφαίρου. Κάποιοι έκτισαν καινούργιο γήπεδο από την αρχή για να υποδεχθούν τον εναρκτήριο αγώνα και κυρίως τον τελικό του Μουντιάλ. Άλλοι έφτασαν στο να ανοικοδομήσουν μια ολόκληρη συνοικία της πρωτεύουσάς τους, ώστε να προσφέρουν στους φιλάθλους την καλύτερη δυνατή εμπειρία στο νέο γήπεδο που έκτιζαν εκεί. Κανείς, όμως, δεν έκτισε μια ολόκληρη πόλη για το Παγκόσμιο Κύπελλο. Μέχρι να το κάνει το Κατάρ. Φέτος. Εκεί όπου άλλοι βλέπουν στην έρημο οράματα με οάσεις, διψασμένοι για νερό, οι Καταρίνοι είδαν στην έρημο όραμα για μια νέα πόλη εκ του μηδενός ουσιαστικά, σαφώς διψασμένοι για... μπάλα, αλλά και για την καλύτερη δυνατή αναγνώριση διεθνώς, χωρίς όμως να παραβλέπονται ο εργασιακός μεσαίωνας, το πλήθος καταγγελιών και οι αντιδράσεις που διογκώνονται, στιγματίζοντας τη διοργάνωση πριν καν αυτή αρχίσει.

Εκεί και ο τελικός

Κι έτσι εγένετο η Λουσάιλ, η πόλη του Μουντιάλ, που θα φιλοξενήσει με ταχύ άλλων και τον μεγάλο τελικό του

Ενα μεγαλόπνοο πρότζεκτ αρχικού προϋπολογισμού 11,4 δισ. ευρώ, δυναμικότητας 450.000 κατοίκων και έκτασης 38 τ. κλμ.

φετινού Παγκοσμίου Κυπέλλου, στα μέσα Δεκεμβρίου. Η πρώτη πόλη που χτίστηκε για ένα Π.Κ. – και θα μείνει στην Ιστορία ως η πόλη του Μουντιάλ, όπως επιθυμεί το εμιράτο του Κόλπου τουλάχιστον. Πρόκειται για ένα πραγματικά μεγαλόπνοο πρότζεκτ αρχικού προϋπολογισμού 40 δισ. ριγιάλ (περίπου 11,4 δισ. ευρώ), για τη δημιουργία μιας πόλης δυναμικότητας 450.000 κατοίκων, εκ των οποίων υπολογίζεται ότι πάνω από 250.000 θα είναι μόνιμοι και περίπου 190.000 εργαζόμενοι και επισκέπτες.

Το νέο αστικό κέντρο του Κατάρ θα καλύψει κατά την πλήρη ανάπτυξη του μια έκταση 38 τετραγωνικών χιλιομέτρων, δηλαδή περίπου όσο ολόκληρο το νησί της Ανάψης. Η τοποθεσία του είναι μπροστά στη θάλασσα, περί τα 23 χιλιόμετρα βόρεια του κέντρου της Ντόχας, της πρωτεύουσας του εμιράτου. Πριν από έναν αιώνα δεν ήταν παρά ένα χωριουδάκι με μερικά κτίσματα, αλλά και αγαπημένος προορισμός της μοναρχικής οικογένειας του Κατάρ. Βασικά, όμως, ήταν σκέτη έρημος.

Και όπως οι Βεδουίνοι οραματίζονταν ολάνθιστες οάσεις, έτσι και οι καταρίνες αρχές οραματίστηκαν μια πόλη στην οποία χάρισαν το όνομα ενός τοπικού

Το Λουσάιλ Αϊκόνικ Στέιντιουμ εγκαινιάστηκε πριν από μόλις τρεις εβδομάδες. Είναι γήπεδο 86.000 θέσεων, αν και μόνο 80.000 αναμένεται να είναι τελικά διαθέσιμες κατά το Μουντιάλ. Στον αγώνα-πρόβα τζεενεράλε, πάντως, που ήταν υπό την αιγίδα της FIFA, υπήρξαν πολλά παράπονα.

φουτου, του αλ-γουασάιλ. Το σχέδιο χρονολογείται από το 2005, όταν πρωτοανακοινώθηκε, χωρίς να συνδέεται τότε με το Παγκόσμιο Κύπελλο. Ωστόσο αποτέλεσε γρήγορα κεντρικό στοιχείο της υποψηφιότητας του Κατάρ για τη διοργάνωση του 2022, που παραδόξως (ας όψεται ο τότε πρόεδρος της FIFA, Ζεπ Μπλάτερ) απονεμήθηκε στο εμιράτο 12 ολόκληρα χρόνια νωρίτερα, το 2010, μαζί με την ανάθεση του Μουντιάλ του 2018 στη Ρωσία.

Τη Λουσάιλ κατασκευάζει η κρατική επενδυτική εταιρεία ανάπτυξης ακινή-

των Κατάρ Ντιάρ, με διεθνείς συνεργάτες όπως η αμερικανική Πάρσονς και η γερμανική Ντόρσε Γκρούπε. Στην πόλη πλέον πωλούνται πολυτελείς κατοικίες ή, πιο σωστά, διατίθενται για ενοίκια 99 ετών, ακόμη και σε αλλοδαπούς.

Εχουν ακόμη κατασκευαστεί ή βρίσκονται σε φάση ολοκλήρωσης πάρα πολλά έργα υποδομής, όπως πολυκατοικίες, δρόμοι, πάρκα, ξενοδοχεία, εμπορικά κέντρα, καταστήματα, γραφεία, σχολεία και πανεπιστήμιο, μουσεία, νοσοκομεία, τηλεπικοινωνίες, δημόσια

πάρκινγκ, μια πολυτελής μαρίνα, μια εντυπωσιακή παραλιακή λεωφόρος γεμάτη φοίνικες, αντίστοιχη εκείνης της Ντόχας, καθώς και γήπεδο γκολφ, ακόμη και παγοδρόμιο! Δυστυχώς, το ανθρώπινο - εργασιακό τίμημα καταγγέλλεται ότι είναι τεράστιο, κυρίως για τους αλλοδαπούς εργάτες που φέρεται να εργάζονται σε συνθήκες σκλαβιάς, πολλοί εξ αυτών μέχρι θανάτου, και ήδη η Δανία ανακοίνωσε ότι θα αγωνιστεί με δυσδιάκριτο το εθνόσημό της στη φανέλα, θέλοντας να εκφράσει τη διαμαρτυρία της για όλα αυτά.

Ο ανεπίσημος τίτλος της Λουσάιλ είναι η «Πόλη του Μέλλοντος», και θα διαθέτει επίγειο σιδηρόδρομο, σύνδεση με το μετρό της Ντόχα, δίκτυο θαλάσσιων ταξί και ποδηλατοδρόμων, ενώ υποτίθεται ότι θα είναι και η μόνη πόλη στο Κατάρ που θα είναι απολύτως φιλική προς το περιβάλλον. Βασικό της αξιόθεατό πρόκειται να είναι μια φαραωνικού μεγέθους κατασκευή με δύο γιγάντια σπαθιά που θα διασταυρώνονται στον αέρα, ένα μνημείο που είναι ήδη ορατό από όλες τις πλευρές της νεότευκτης πόλης. Ωστόσο δεν φαίνεται να έχει κά-

ποια αξιοθέατα που να θυμίζουν το Παγκόσμιο Κύπελλο ή γενικά το ποδόσφαιρο, πέρα βεβαίως από το μεγάλο γήπεδο που είναι απολύτως έτοιμο. Στόχος τώρα, στις εβδομάδες που απομένουν, είναι η καλύτερη δυνατή διοργάνωση ζωνών για φιλάθλους, ώστε να μπορέσει να δώσει κάτι από την αίσθηση προηγούμενων Μουντιάλ στους επισκέπτες.

Με δική της ομάδα

Η Λουσάιλ, πάντως, έχει φτιάξει δική της ποδοσφαιρική ομάδα, από το 2014, και φέρει το όνομα Λουσάιλ Σπορτ Κλαμπ και τα χρώματά της σημαίας της χώρας, προφανώς σε μια προσπάθεια να ενώσει τους φιλάθλους του εμιράτου πίσω της. Δεν φαίνεται όμως να σημειώνει και ιδιαίτερη επιτυχία έως τώρα...

Σε κάθε περίπτωση, η Λουσάιλ θα αποτελέσει τη... ναυαρχίδα του στόλου των πανάκριβων έργων του Κατάρ για την δαπανηρή αυτή διοργάνωση. Πολλοί μιλούν για ανεπάρκεια οικονομικών λύσεων σχετικά με τη διαμονή των φιλάθλων που θα παρελάσουν τον Νοέμβριο και τον Δεκέμβριο από το Κατάρ, καθώς είναι λίγες οι επιλογές που διατίθενται σε όσους δεν σκοπεύουν να ξεδύψουν μια περιουσία για να μείνουν στο Κατάρ κατά το Παγκόσμιο Κύπελλο. Αυτό είναι και το μεγάλο ερώτημα για τη Λουσάιλ.

Πολυτελείς κατοικίες διατίθενται προς ενοίκιαση, την ώρα που οι καταγγελίες και οι αντιδράσεις για τις εργασιακές συνθήκες ενισχύονται.

Μετά τη διοργάνωση, άλλωστε, θα διεκδικήσει επαξίως θέση στα βιβλία της Ιστορίας ως η πρώτη πόλη που χτίστηκε για χάρη της «στοργγυλής θεάς».

Μπάλα και σε... άλλα γήπεδα

Η πόλη του Παγκοσμίου Κυπέλλου δεν παίζει μόνο... μπάλα: από το 2012 διαθέτει κλειστό γήπεδο στο οποίο διοργάνωσε το 2015 αγώνες από το Παγκόσμιο Κύπελλο Χάντμπολ, ενώ ήδη φιλοξένησε και μια μεγάλη διοργάνωση τριάθλου. Στα περίχωρα της Λουσάιλ βρίσκεται και η διεθνής πίστα της, όπου από το 2007 διεξάγεται το γκραν πρι του Κατάρ στο Μoto GP, και μάλιστα υπό το φως των προβολών από το 2008. Η ακύρωση του αυστραλιανού γκραν πρι της Φόρμουλα 1 πέρσι έδωσε την ευκαιρία στη Λουσάιλ να φιλοξενήσει το πρώτο γκραν πρι του Κατάρ τον περασμένο Νοέμβριο. Το σερκούι πέρασε με επιτυχία τις εξετάσεις εκείνες και παρότι δεν βρίσκεται στο φετινό πρόγραμμα της Φόρμουλα 1, έχει υπογράψει δεκαετές συμβόλαιο με τους διοργανωτές του παγκόσμιου πρωταθλήματος και θα είναι από το 2023 μονίμως στο καλεντάρι. Αυτό εξασφαλίζει διεθνή προβολή για την πόλη και για μετά το Μουντιάλ.

Ενα υπερμοντέρνο γήπεδο, αλλά με σοβαρές ελλείψεις

Το απόλυτο επίκεντρο του ενδιαφέροντος στη Λουσάιλ, και προφανώς και στο υπόλοιπο Κατάρ στη διάρκεια του Μουντιάλ του 2022, θα είναι το Λουσάιλ Αϊκόνικ Στέιντιουμ, το γιγάντιο γήπεδο που εγκαινιάστηκε πριν από μόλις τρεις εβδομάδες και θα δει στις 18 Δεκεμβρίου την ανάδειξη του νέου παγκόσμιου πρωταθλητή. Πρόκειται για ένα υπερμοντέρνο γήπεδο δυναμικά 86.000 θέσεων (αν και μόνο 80.000 αναμένεται να είναι τελικά διαθέσιμες κατά το Μουντιάλ), πλούσιο σε ανέσεις, που θα είναι με διαφορά το μεγαλύτερο γήπεδο της επικείμενης διοργάνωσης. Το νέο γήπεδο θα φιλοξενήσει, εκτός από τον τελικό, άλλα εννέα παιχνίδια του Παγκοσμίου Κυπέλλου, αρχίζοντας με την αναμέτρηση της Αργεντινής με τη Σαουδική Αραβία (22/11).

Με την αρχιτεκτονική της βρετανικής εταιρείας Φόστερ & Πάρνερς και την ουσιαστική συνδρομή

πολλών ξένων εταιρειών, μετάξυ των οποίων και η Τεχνική Εταιρεία Σιδηροδρόμων της Κίνας, το Λουσάιλ Αϊκόνικ Στέιντιουμ διαθέτει κλιματισμό που καταναλώνει ηλιακή ενέργεια, σύστημα ανακύκλωσης υδάτων για το πότισμα των πολυριθμων φυτών που θα το περιστοιχίζουν, ενώ προβλέπεται να έχει μηδενικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Το σχέδιο για τη χρήση του μετά το Παγκόσμιο Κύπελλο προβλέπει τη μετατροπή του σε μικρότερο γήπεδο, με τη μισή χωρητικότητα (περί τις 40.000 θέσεις) μέσω της αφαίρεσης των πρόσθετων καθισμάτων, ενώ οι υπόλοιποι χώροι που θα απελευθερωθούν πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για άλλους σκοπούς: Θα δημιουργηθούν κατοικίες, χώροι εκπαίδευσης, καφετέριες, καταστήματα, ιατρικό κέντρο και βεβαίως χώροι άθλησης.

Από αρχιτεκτονικής πλευράς, η μορφή του γηπέδου έχει στόχο να

Θα φιλοξενήσει, εκτός από τον τελικό, ακόμη εννέα παιχνίδια του Παγκοσμίου Κυπέλλου.

θυμίζει... φαναράκι, παίζοντας όμορφα με το φως και τις σκιές. Η κατασκευή της οροφής από το πρωτοπόρο υλικό της πολυτετραφλουοροαιθυλένης (PTTF) επιτρέπει την προστασία του γηπέδου από τον α-δυσώπητο ήλιο, τον καυτό άνεμο και τη σκόνη, ενώ επιτρέπει επαρκείς ηλιακές ακτίνες να περνούν ώστε να επελευθερωθούν πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για άλλους σκοπούς: Θα δημιουργηθούν κατοικίες, χώροι εκπαίδευσης, καφετέριες, καταστήματα, ιατρικό κέντρο και βεβαίως χώροι άθλησης.

Η ολοκλήρωση του μεγάλου αυτού γηπέδου προβλεπόταν για το 2020, αλλά η πανδημία έριξε κατά ένα χρόνο πίσω το χρονοδιάγραμμα, με αποτέλεσμα να ανοίξει το γήπεδο τις πόρτες του τον Νοέμβριο του

2021, ένα χρόνο πριν από την έναρξη του φετινού Μουντιάλ στο Κατάρ. Ωστόσο τα επίσημα εγκαινία, και το μεγάλο τεστ που λένε και στο Κατάρ, ήταν στις 9 Σεπτεμβρίου η διοργάνωση του λεγόμενου Λουσάιλ Σούπερ Καπ, που ουσιαστικά ήταν ένας τελικός μεταξύ των κορυφαίων αραβικών ομάδων, της σασουδαραβικής Αλ Χιλάλ και της αιγυπτιακής Ζαμαλέκ. Δεν πήγαν όμως όλα καλά... Σύμφωνα με ρεπορτάζ, τόσο από καθαρινά όσο και διεθνή μέσα ενημέρωσης, το γήπεδο εμφάνισε πολλά προβλήματα ενώ ο χρόνος μέχρι την έναρξη του Παγκοσμίου Κυπέλλου δείχνει να είναι ασφυκτικά λίγος. Στον αγώνα-πρόβα τζεενεράλε, που ήταν υπό την αιγίδα της FIFA, υπήρξαν πολλά παράπονα από τους 77.575 θεατές, αλλά και τους δημοσιογράφους που κάλυψαν το γεγονός. Όπως μεταδόθηκε και γράφτηκε, δεν υπήρχαν επαρκή μέσα μαζικής μεταφοράς προς το γήπεδο για τον

αγώνα, ενώ ο κλιματισμός φάνηκε να είχε... πάρει το ρεπό του εκείνη την ημέρα. Επιπλέον, η πίεση του νερού ήταν ανύπαρκτη στο μικρόν, προφανώς λόγω υψηλής ζήτησης στις τουαλέτες.

Σύμφωνα μάλιστα με την Doha News, δεν υπήρχαν λεωφορεία που να συνδέουν τα πάρκινγκ με το γήπεδο και μια οικογένεια είπε πως χρειάστηκε να περπατήσει 45 λεπτά στην αφορητή ζέστη. Οι αυτόματοι πωλητές αναψυκτικών ξέμειναν γρήγορα από νερό, σύμφωνα με το Ρόιτερς, κι ένας πατέρας δάλωσε στην Doha News ότι δεν θα έβρισκε νερό για την πεντάχρονη κόρη του αν δεν του πρόσφερε ένας ευγενικός εθελοντής του γηπέδου από το δικό του μπουκάλι. Εκπρόσωπος της οργανωτικής επιτροπής ισχυρίστηκε ότι γι' αυτούς ακριβώς τους λόγους έγινε η πρόβα τζεενεράλε, με την ελπίδα να διορθωθούν όλα τα κακώς κείμενα...

Ενα μικρό χωριό, πριν από έναν αιώνα, μετετράπη στο νέο αστικό κέντρο του Κατάρ και θα καλύψει κατά την πλήρη ανάπτυξή του μια έκταση 38 τ.κλμ.

ΑΝΑΛΥΣΗ / EUROBANK*

Νέος γύρος πιέσεων σε μετοχές και ομόλογα

Εν μέσω προσδοκιών για ενδεχόμενη εφαρμογή πιο επιθετικής νομισματικής πολιτικής από μεγάλες κεντρικές τράπεζες τους επόμενους μήνες, οι περισσότερες διεθνείς χρηματιστηριακές αγορές και αγορές κυβερνητικών ομολόγων δέχθηκαν νέες πιέσεις την εβδομάδα που διανύσαμε, προκαλώντας περαιτέρω σύσφιξη των παγκόσμιων χρηματοοικονομικών συνθηκών και αυξάνοντας τις ανησυχίες για τις επιπτώσεις στην παγκόσμια οικονομία. Στο επίκεντρο της προσοχής των επενδυτών βρέθηκαν οι αγορές του Ηνωμένου Βασιλείου, καθώς η ανακοίνωση από την κυβέρνηση ενός μεγάλου πακέτου φορολογικών ελαφρύνσεων ύψους 45 δισ. στερλινών (2% του ΑΕΠ), το μεγαλύτερο τα τελευταία 50 χρόνια, προκάλεσε έντονες ανησυχίες για τη δημοσιονομική σταθερότητα της χώρας. Οι αποδόσεις των κυβερνητικών ομολόγων ανήλθαν σε υψηλά ετών και η στερλίνα υποχώρησε σε ιστορικά χαμηλά έναντι του δολαρίου, με την κεντρική τράπεζα του Η.Β. (BoE) να ανακοινώνει έκτακτο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης σε μια προσπάθεια αποκατάστασης της εύρυθμης λειτουργίας των αγορών. Η απόφαση αυτή λαμβάνεται ενώ η τράπεζα έχει ήδη εισέλθει σε κύκλο αυξήσης των επιτοκίων και προετοιμάζεται για εφαρμογή προγράμματος ποσοτικής σύσφιξης στο τέλος

Οκτωβρίου, με τον επικεφαλής οικονομολόγο να στέλνει μήνυμα στις αγορές για σημαντική αύξηση των επιτοκίων στην επόμενη συνεδρίαση και την αγορά να αναμένει τώρα τερματικό επίπεδο κοντά στο 6,00% στις αρχές του 2023 για το βασικό παρεμβατικό επιτόκιο, έναντι τρέχοντος επιπέδου στο 2,25%. Οι πιέσεις που δέχθηκαν τα κυβερνητικά ομόλογα του Η.Β. συμπαρέσυραν και τους τίτλους των ΗΠΑ και της Ευρωζώνης, οι οποίοι επηρεάστηκαν επίσης σε κάποιο βαθμό από ενδογενείς παράγοντες. Χαρακτηριστικά στις ΗΠΑ, πληθώρα στοιχείων αιφνίδιασε θετικά, ενισχύοντας την εκτίμηση ότι η οικονομία παρουσιάζει κάποιο βαθμό ανθεκτικότητας στη συνολική αύξηση των 300 μ.β. στα επιτόκια από τον Μάρτιο, αφήνοντας περιθώρια στη Fed να προχωρήσει σε περαιτέρω αύξησή τους προκειμένου να διασφαλίσει συνθήκες σταθερότητας των τιμών μεσοπρόθεσμα. Παράλληλα στην Ευρωζώνη, ο πληθωρισμός συνεχίζει να αυξάνεται, με τον δείκτη τιμών καταναλωτή να καταγράφει νέο ιστορικά υψηλό 10,0% ετησίως τον Σεπτέμβριο και την αγορά να προσεμφέλι νέα αύξηση 75 μ.β. στην επόμενη συνεδρίαση της ΕΚΤ τον Οκτώβριο.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης & Ερευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.

Με κέρδη έκλεισε την Τρίτη το ΧΑΚ

Κέρδη κατέγραψε στη σημερινή χρηματιστηριακή συνάντηση το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 74,58 μονάδες, σημειώνοντας άνοδο σε ποσοστό 0,73%. Η αξία των

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 74,58 μονάδες, σημειώνοντας άνοδο σε ποσοστό 0,73%.

συναλλαγών διαμορφώθηκε στις €12,133,738.49. Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 έκλεισε στις 44,76 μονάδες, καταγράφοντας αύξηση σε ποσοστό 0,74%. Όσον αφορά τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες, αύξηση κατέγραψαν ο δείκτης της Κύριας Αγοράς σε ποσοστό 0,71% και της Ε-

ναλλακτικής Αγοράς 0,63%, ενώ χωρίς μεταβολή έκλεισαν ο δείκτης των Ξενοδοχείων και των Επενδυτικών.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλαυσαν οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €12.115.965,6100 (τιμή κλεισίματος € 1,2950 – άνοδο 1,17%), της Ελληνικής Τράπεζας με €4.769,7300 (τιμή κλεισίματος €0,9700 – άνοδος 1,25%), της Salamis Tours (Holdings) με €4.224,0000 (τιμή κλεισίματος €2,0400 – χωρίς μεταβολή), της Demetra Holdings με €3.987,7500 (τιμή κλεισίματος €0,4100 – χωρίς μεταβολή) και της Constantinou Bros Hotels με €2.080,0000 (τιμή κλεισίματος €0,0800 – χωρίς μεταβολή).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεις, 5 κινήθηκαν ανοδικά, 1 κινήθηκε καθοδικά και 3 αμετάβλητες.

Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε στις 51.

Υπό πίεση η δεύτερη μεγαλύτερη ελβετική τράπεζα, Credit Suisse

«Βουτιά» της μετοχής 25% σε ένα μήνα – Φόβοι για προβλήματα ρευστότητας

Σε επικίνδυνη περιδίνηση βρίσκεται πλέον η δεύτερη μεγαλύτερη τράπεζα της Ελβετίας, Credit Suisse, με τις μετοχές της σε ελεύθερη πτώση να έχουν χάσει το 25% της αξίας τους στη διάρκεια του περασμένου μήνα, το δε κόστος ασφάλισης των ομολόγων της (cds) να έχει εκτοξευθεί κατά 15% στη διάρκεια της περασμένης εβδομάδας και να παραμένει σε ανοδική πορεία. Χθες η κατάσταση στην αγορά παρέμεινε στο ίδιο μοτίβο, με τη μετοχή της Credit Suisse να υποχωρεί κατά περαιτέρω 9% κάτω από τα 4 ελβετικά φράγκα, γύρω στα 3,67 ελβετικά φράγκα, που σημαίνει περίπου τον ίδιο αριθμό ευρώ.

Οι επιθετικές κινήσεις της αγοράς αντανακλούν την εντεινόμενη ανησυχία των επενδυτών για ενδεχόμενα προβλήματα ρευστότητας και κεφαλαιακής επάρκειας της ελβετικής τράπεζας, που στη διάρκεια των τελευταίων ετών φέρεται να έχει εμπλακεί σε σειρά σκανδάλων απάτης, ξεπλύματος χρήματος, εσφαλμένων επενδυτικών επι-

Φέρεται να έχει εμπλακεί σε σειρά σκανδάλων απάτης, ξεπλύματος χρήματος και κακοδιαχείρισης.

λογών και κακοδιαχειρίσεις έως και κατασκοπείας εις βάρος των υπαλλήλων της. Ορισμένοι παράγοντες της αγοράς παρομοιάζουν, μάλλον άστοχα, την περίπτωση της Credit Suisse με την κρίση που αντιμετώπισε προ εξετίας η εμβληματική γερμανική τράπεζα Deutsche Bank. Σε αντίθεση με τον άλλοτε πανίσχυρο τραπεζικό κολοσσό της Γερμανίας, η ελβετική τράπεζα παραμένει κερδοφόρα, διαθέτει άφθονη ρευστότητα και παρά την εκτόξευση του κόστους ασφάλισης των ομολόγων της, πόρρω απέχει από την κατάσταση στην οποία βρέθηκε η Deutsche Bank. Η ελβετική τράπεζα δεν αντιμετωπίζει κανένα πρόβλημα κλίμακας αντιστοίχως με εκείνη που οδήγησαν την Deutsche Bank στα δικαστήρια και σε συμφωνίες για αποζημιώσεις ύψους 7,2 δισ. δολ. Ο λόγος ιδίων κεφαλαίων της Credit Suisse βρίσκεται, άλ-

Η μεγάλη πτώση της μετοχής της Credit Suisse έχει μειώσει την κεφαλαιοποίησή της περίπου στα 10 δισ. ελβετικά φράγκα, όταν μέχρι το τέλος Μαρτίου του περασμένου έτους υπερέβαινε τα 30 δισ. ελβετικά φράγκα. Μεταξύ επενδυτών επικρατεί η υποψία πως ο επενδυτικός βραχίονας της ελβετικής τράπεζας έχει κρυφές υποχρεώσεις μεγάλου ύψους.

λωστε, στο 13,5% και είναι σαφώς υψηλότερος του 10,8% του αντιστοίχου της Deutsche Bank πριν από έξι χρόνια. Η μεγάλη πτώση των μετοχών, πάντως, έχει μειώσει την κεφαλαιοποίηση της ελβετικής τράπεζας περίπου στα 10 δισ. ελβετικά φράγκα, όταν μέχρι το τέλος Μαρτίου του περασμένου έτους υπερέβαινε τα 30 δισ. ελβετικά φράγκα. Μεταξύ επενδυτών επικρατεί η υποψία πως ο επενδυτικός βραχίονας της ελβετικής τράπεζας έχει κρυφές υποχρεώσεις μεγάλου ύψους. Την Παρασκευή, ο νέος διευθύνων σύμβουλος της Credit Suisse, Ούρλιχ Κέρνερ, ο οποίος ανέλαβε καθήκοντα στα τέλη Ιουλίου, επικύρισε να καθοδικάσει το προσωπικό της τράπεζας ότι διαθέτει «ισχυρή κεφαλαιακή βάση και ρευστότητα». Δεσμεύθηκε μάλιστα να ενημερώνει τακτικά τους υπαλλήλους μέχρις ότου παρουσιάσει το νέο στρατηγικό

πλάνο της εταιρείας, στις 27 Οκτωβρίου. Είχε ζητήσει νωρίτερα από τους επενδυτές και τους πιστωτές της τράπεζας πίστωση χρόνου 100 ημερών μέχρις ότου παρουσιάσει το εν λόγω πλάνο. Όπως επισημαίνουν, όμως, παράγοντες της αγοράς, η ανησυχιακή πτώση των μετοχών και η αύξηση του κόστους ασφάλισης των ομολόγων της Suisse κάνουν το χρονικό αυτό διάστημα να φαίνεται πολύ μεγάλο.

Στη διάρκεια του Σαββατοκύριακου, πάντως, τα στελέχη της ελβετικής τράπεζας επιδόθηκαν σε πραγματικό μπαράζ από, ατελέσφορες όπως απεδείχθη, τηλεφωνικές συνομιλίες για να πείσουν τους πελάτες της πως η Credit Suisse διαθέτει υψηλό δείκτη ιδίων κεφαλαίων και επαρκή ρευστότητα. Μιλώντας στο Reuters σε καθεστώς ανωνυμίας, στέλεχος της τράπεζας αναφέρθηκε

στις προσπάθειες αυτές, αλλά και «στα μηνύματα συμπαράστασης που λαμβάνουν από κορυφαίους επενδυτές της». Το ίδιο στέλεχος διέψευσε, άλλωστε, πρόσφατα δημοσιεύματα του Υΐπου, σύμφωνα με τα οποία η τράπεζα έχει προσεγγίσει επενδυτές προκειμένου να αντλήσει νέα κεφάλαια. Όπως τόνισε, η Credit Suisse προσπαθεί με κάθε τρόπο να αποφύγει μια τέτοια κίνηση, καθώς η μετοχή της βρίσκεται σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα, ενώ η υποβάθμιση του κρέους της έχει οδηγήσει σε αύξηση του κόστους του δανεισμού της. Το πρόγραμμα που εκπονεί και ετοιμάζεται να παρουσιάσει ο νέος διευθύνων σύμβουλος προβλέπει σαρωτικές αλλαγές στον επενδυτικό βραχίονα της τράπεζας και ενδεχομένως χιλιάδες απολύσεις.

REUTERS, BLOOMBERG, FINANCIAL TIMES

Διπλές εκλογές και επιβράδυνση ανάπτυξης «βλέπει» η Moody's το 2023

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΛΗ**

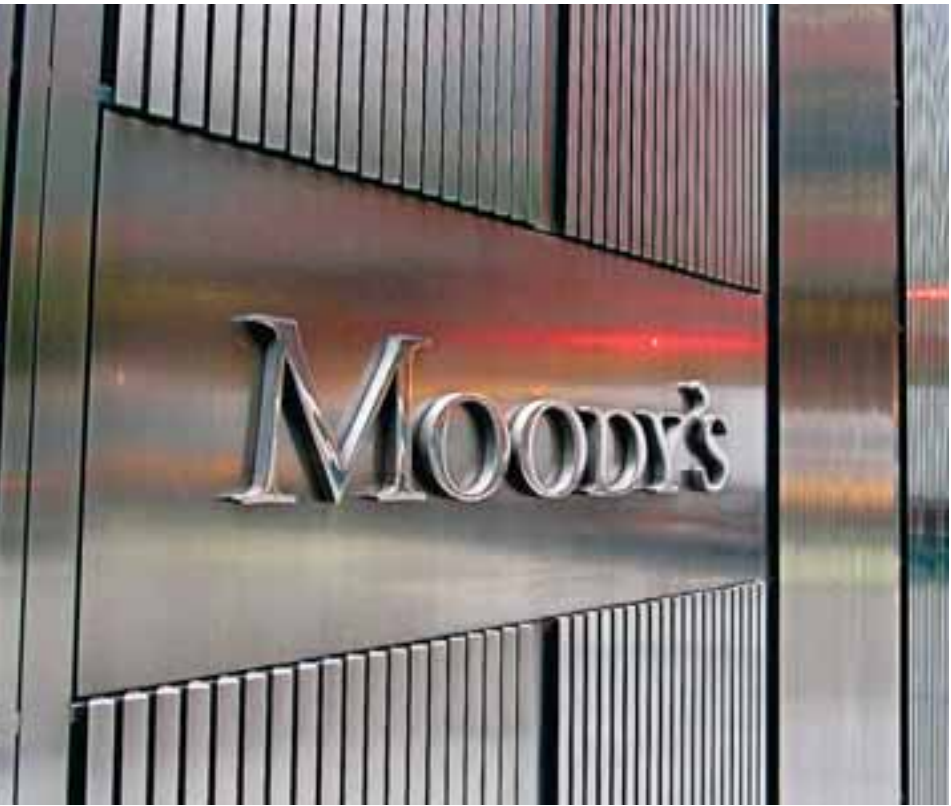
Το πολιτικό σκηνικό ενόψει των εκλογών του επόμενου έτους τοποθετεί ο οίκος αξιολόγησης Moody's στα βασικά θέματα που διαμορφώνουν και θα επηρεάσουν την πιστοληπτική ικανότητα της Ελλάδας, μαζί με την πορεία της ανάπτυξης, του χρέους και του τραπεζικού κλάδου.

Όσον αφορά την πολιτική, η αλλαγή του εκλογικού νόμου καθιστά απίθανο να κερδίσει ένα κόμμα την απόλυτη πλειοψηφία ή αρκετές έδρες για τον σχηματισμό ενός σταθερού κυβερνητικού συνασπισμού, επομένως το βασικό σενάριο του οίκου είναι δύο γύροι εκλογών την άνοιξη του 2023,

Μικρός κίνδυνος για αντιστροφή των μεταρρυθμίσεων και αλλαγές στη δημοσιονομική πολιτική, σύμφωνα με τον οίκο.

ενώ εκτιμά πως ενδεχομένως να χρειαστεί να περάσουν μερικές εβδομάδες ή και περισσότερο από τις εκλογές για να σχηματιστεί κυβέρνηση.

Πάντως η Moody's βλέπει χαμηλό κίνδυνο αντιστροφής των μεταρρυθμίσεων ή ουσιαστικής αλλαγής στις δημοσιονομικές και οικονομικές πολιτικές. Παρ' όλα αυτά, όπως προειδοποιεί, το πολιτικό ρίσκο παραμένει αυξημένο, γιατί οι πιστωτές απαιτούν από την Ελλάδα να συνεχίσει να επι-

Η Moody's προειδοποιεί ότι ο ρυθμός ανάπτυξης θα επιβραδυνθεί απότομα στο 1,8% το 2023, από 5,3% φέτος.

δώκει δημοσιονομικά συνετές πολιτικές και να εφαρμόζει περαιτέρω θεσμικές και διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις.

Σχετικά με τη βιωσιμότητα της ισχυρής ανάπτυξης, την οποία φέτος τοποθετεί στο

5,3%, ο οίκος προειδοποιεί ότι θα επιβραδυνθεί απότομα στο 1,8% το 2023, καθώς οι υψηλές τιμές ενέργειας τροφοδοτούνται από ευρύτερες πιέσεις τιμών και αποδυναμώνουν την αγοραστική δύναμη των νοι-

κοκυριών, ενώ τα αυξανόμενα επιτόκια θα επιβαρύνουν τις επενδύσεις. Πέραν του επόμενου έτους, διαρθρωτικοί παράγοντες, όπως η ραγδαία γήρανση του πληθυσμού, θα συνεχίσουν να εμποδίζουν τη μακροπρόθεσμη αναπτυξιακή δυναμική της οικονομίας, η οποία τοποθετείται στο 1,2% περίπου.

Το τρίτο θέμα που απασχολεί τον οίκο είναι το «βουνό» του χρέους της Ελλάδας. Αν και μειώθηκε στο 193,3% του ΑΕΠ το 2021, από 206,3% το 2020, και προβλέπει ότι η ονομαστική αύξηση του ΑΕΠ και τα πρωτογενή πλεονάσματα από το 2023 και μετά θα υποστηρίξουν περαιτέρω μειώσεις στο 154% έως το 2026, τονίζει ότι θα παραμείνει από τα υψηλότερα παγκοσμίως. Τα υψηλά ταμειακά διαθέσιμα και το ευνοϊκό προφίλ του χρέους μειώνουν τους άμεσους κινδύνους ρευστότητας, ωστόσο η διατήρηση της εμπιστοσύνης των πιστωτών είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση της βιωσιμότητάς του, τονίζει. Όπως προειδοποιεί, μια σημαντική επιβράδυνση της οικονομίας είναι ο βασικός κίνδυνος για την τροχιά του χρέους, και όχι η αύξηση των επιτοκίων ή η δημοσιονομική χαλάρωση. Μια πτώση της ονομαστικής ανάπτυξης κατά 2,3% τα επόμενα πέντε χρόνια θα προσθέσει 17,8% στον δείκτη χρέους/ΑΕΠ.

Τέλος, όσον αφορά την άλλη μεγάλη πρόκληση για την αξιολόγηση της Ελλάδας, την κατάσταση του τραπεζικού κλάδου, η Moody's υπογραμμίζει την πρόοδο που έχει σημειωθεί στη μείωση του δείκτη NPEs, ο οποίος πλέον διαμορφώνεται στο 9,5%.

2022 Global Impact Report

Δημιουργώντας ένα καλύτερο μέλλον

globalreport.deloitte